

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 1254/2012

z dnia 11 grudnia 2012 r.

zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1126/2008 przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 10, Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 11, Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej 12, Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 27 (z 2011 r.) oraz Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 28 (z 2011 r.)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości⁽¹⁾, w szczególności jego art. 3 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Na mocy rozporządzenia Komisji (WE) nr 1126/2008⁽²⁾ przyjęto określone międzynarodowe standardy rachunkowości oraz ich interpretacje istniejące w dniu 15 października 2008 r.
- (2) W dniu 12 maja 2011 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* i MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach*, a także zmieniony Międzynarodowy Standard Rachunkowości (MSR) 27 *Jednostkowe Sprawozdania Finansowe* i zmieniony MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*. Celem MSSF 10 jest wprowadzenie jednolitego modelu konsolidacji, w ramach którego podstawę konsolidacji wszelkiego rodzaju jednostek stanowi kryterium kontroli. MSSF 10 zastępuje MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* oraz Interpretację 12 Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI) *Konsolidacja – jednostki specjalnego przeznaczenia* (SKI-12). MSSF 11 określa zasady sprawozdawczości finansowej jednostek będących stroną wspólnych ustaleń umownych oraz

zastępuje MSR 31 *Udziały we wspólnych przedsięwzięciach* i interpretację SKI-13 *Wspólnie kontrolowane jednostki – niepieniężny wkład wspólników*. W MSSF 12 zostały zebrane, a także rozszerzone i zastąpione, wymogi dotyczące ujawniania informacji w odniesieniu do jednostek zależnych, wspólnych ustaleń umownych, jednostek stowarzyszonych oraz jednostek strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji. W związku z tymi nowymi MSSF RMSR opublikowała również zmieniony MSR 27 oraz zmieniony MSR 28.

- (3) Niniejszym rozporządzeniem zatwierdzone zostają MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12 oraz zmieniony MSR 27 i zmieniony MSR 28, a także wynikające z tych standardów zmiany innych standardów i interpretacji. Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów i interpretacji zawierają odesłania do MSSF 9, który na dzień dzisiejszy nie może być stosowany, gdyż standard ten nie został jeszcze przyjęty przez Unię. W związku z tym wszelkie odniesienia do MSSF 9 określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia należy rozumieć jako odniesienia do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*. Ponadto nie mogą być stosowane żadne późniejsze zmiany do MSSF 9 wynikające z załącznika do niniejszego rozporządzenia.
- (4) Konsultacje z Grupą Ekspertów Technicznych (TEG) z Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG) potwierdziły, że MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12 oraz zmieniony MSR 27 i zmieniony MSR 28 spełniają techniczne kryteria przyjęcia określone w art. 3 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1606/2002.
- (5) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (WE) nr 1126/2008.
- (6) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu Regulacyjnego ds. Rachunkowości,

⁽¹⁾ Dz.U. L 243 z 11.9.2002, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 320 z 29.11.2008, s. 1.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. W załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1126/2008 wprowadza się następujące zmiany:

- a) dodaje się Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;
- b) zgodnie z MSSF 10 zmienia się MSSF 1, MSSF 2, MSSF 3, MSSF 7, Międzynarodowy Standard Rachunkowości (MSR) 1, MSR 7, MSR 21, MSR 24, MSR 27, MSR 32, MSR 33, MSR 36, MSR 38, MSR 39 i Interpretację 5 Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF 5) oraz zastępuje się Interpretację 12 Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI-12), zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;
- c) dodaje się MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;
- d) zgodnie z MSSF 11 zmienia się MSSF 1, MSSF 2, MSSF 5, MSSF 7, MSR 7, MSR 12, MSR 18, MSR 21, MSR 24, MSR 32, MSR 33, MSR 36, MSR 38, MSR 39, KIMSF 5, KIMSF 9 i KIMSF 16 oraz zastępuje się MSR 31 i SKI-13, zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;
- e) dodaje się MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach*, zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;

f) zgodnie z MSSF 12 zmienia się MSR 1 i MSR 24, zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;

g) dodaje się zmieniony MSR 27 *Jednostkowe Sprawozdania Finansowe*, zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia;

h) dodaje się zmieniony MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*, zgodnie z załącznikiem do niniejszego rozporządzenia.

2. Wszelkie odniesienia do MSSF 9 określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia rozumie się jako odniesienia do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

3. Wszelkie późniejsze zmiany do MSSF 9 wynikające z załącznika do niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania.

Artykuł 2

Wszystkie przedsięwzięcia stosują MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12, zmieniony MSR 27, zmieniony MSR 28 oraz wynikające z nich zmiany, o których mowa w art. 1 ust. 1 lit. b), d) i f), najpóźniej wraz z rozpoczęciem swojego pierwszego roku obrotowego rozpoczynającego się dnia 1 stycznia 2014 r. lub później.

Artykuł 3

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 11 grudnia 2012 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

MIĘDZYKARODOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI

MSSF 10	MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe
MSSF 11	MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne
MSSF 12	MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach
MSR 27	MSR 27 Jednostkowe Sprawozdania Finansowe
MSR 28	MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

MIĘDZYKRAJOWY STANDARD SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ 10

Skonsolidowane sprawozdania finansowe

CEL

- 1 Niniejszy MSSF ma na celu ustanowienie zasad prezentacji i sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych w przypadku, gdy dana jednostka kontroluje jedną jednostkę lub większą ich liczbę.

Realizacja celu

- 2 Aby spełnić wymóg określony w paragrafie 1, niniejszy MSSF:
 - (a) zobowiązuje daną jednostkę (*jednostka dominująca*), która kontroluje jedną jednostkę lub większą ich liczbę (*jednostki zależne*), do prezentacji skonsolidowanych sprawozdań finansowych;
 - (b) definiuje zasadę kontroli oraz ustanawia sprawowanie kontroli jako podstawę konsolidacji;
 - (c) określa sposób stosowania zasady kontroli w celu ustalenia, czy dany inwestor sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, i czy dlatego musi dokonywać konsolidacji tej jednostki oraz
 - (d) określa wymogi rachunkowości w zakresie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.
- 3 Niniejszy MSSF nie obejmuje wymogów rachunkowości dotyczących połączeń jednostek gospodarczych i wpływu tych połączeń na konsolidację, w tym wartości firmy powstającej w wyniku takiego połączenia (patrz MSSF 3 *Połączenia jednostek*).

ZAKRES

- 4 Podmiot, który jest jednostką dominującą, przedstawia skonsolidowane sprawozdania finansowe. Niniejszy MSSF stosuje się do wszystkich jednostek gospodarczych, z następującymi wyjątkami:
 - (a) jednostka dominująca nie musi prezentować skonsolidowanego sprawozdania finansowego, jeżeli spełnia wszystkie następujące kryteria:
 - (i) jest jednostką zależną od jednostki, która posiada w niej całościowy udział, albo od jednostki posiadającej w niej udział częściowy i jej pozostali właściciele, w tym nieuprawnieni do głosowania w innych okolicznościach, zostali poinformowani, że jednostka dominująca nie będzie prezentować skonsolidowanego sprawozdania finansowego i nie zgłosili sprzeciwu w tej sprawie;
 - (ii) jej instrumenty dłużne lub kapitałowe nie znajdują się w publicznym obrocie (na krajowej lub zagranicznej giełdzie papierów wartościowych lub na rynku pozagiełdowym, w tym na rynkach lokalnych i regionalnych);
 - (iii) nie złożyła, ani nie jest w trakcie składania, swojego sprawozdania finansowego w komisji papierów wartościowych, ani w innym organie regulującym, dla celów wprowadzenia instrumentów dowolnej klasy do publicznego obrotu, oraz
 - (iv) jednostka dominująca najwyższego lub średniego szczebla dla danej jednostki dominującej sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, które są publicznie dostępne i są zgodne z MSSF (Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej);
 - (b) programy świadczeń po okresie zatrudnienia lub inne programy długoterminowych świadczeń pracowniczych, w odniesieniu do których zastosowanie ma MSR 19 Świadczenia pracownicze.

Kontrola

- 5 **Inwestor, niezależnie od charakteru jego zaangażowania w danej jednostce (jednostce, w której dokonano inwestycji), określa swój status jednostki dominującej, oceniając, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji.**
- 6 **Inwestor sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, w przypadku, gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką.**
- 7 **Tak więc inwestor sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, wtedy i tylko wtedy, gdy inwestor ten jednocześnie:**
 - (a) **sprawuje władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji (zob. paragrafy 10–14);**
 - (b) **z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych (zob. paragrafy 15 i 16), oraz**

(c) **posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość swoich wyników finansowych (zob. paragrafy 17 i 18).**

- 8 Oceniając, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, inwestor bierze pod uwagę wszystkie fakty i okoliczności. Inwestor dokonuje ponownej oceny, czy sprawuje kontrolę nad tą jednostką, jeżeli fakty i okoliczności wskazują, iż nastąpiła zmiana jednego lub więcej elementów z trzech elementów kontroli wymienionych w paragrafie 7 (zob. paragrafy B80–B85).
- 9 Dwóch lub więcej inwestorów wspólnie sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji w przypadku, gdy muszą oni działać wspólnie w celu kierowania istotnymi działaniami. W tego rodzaju przypadkach, żaden inwestor pojedynczo nie sprawuje kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji, ponieważ pojedynczo żaden inwestor nie może kierować tą jednostką. Każdy inwestor ujmowałby swój udział w jednostce, w której dokonano inwestycji, zgodnie z odpowiednimi MSSF, np. MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach* czy MSSF 9 *Instrumenty finansowe*.

Władza

- 10 Inwestor posiada władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, w przypadku, gdy dysponuje aktualnymi prawami dającymi mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami, tj. działaniami, które znacząco wpływają na wyniki finansowe tej jednostki.
- 11 Władza wynika z posiadanych praw. Niekiedy ocena władzy jest oczywista, np. w przypadku, gdy władza nad jednostką, w której dokonano inwestycji, jest uzyskiwana bezpośrednio i wyłącznie z praw głosu przyznanych na podstawie takich instrumentów kapitałowych, jak akcje i wówczas można ją ocenić biorąc pod uwagę prawa głosu z tych akcji. W innych przypadkach ocena jest bardziej złożona i będzie wymagać rozważenia więcej niż jednego czynnika, na przykład wówczas, gdy władza wynika z jednego lub więcej ustaleń umownych.
- 12 Inwestor mający możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami posiada władzę nawet wówczas, gdy te prawa do kierowania nie były jeszcze wykonywane. Dowód potwierdzający wykonywanie przez inwestora prawa do kierowania istotnymi działaniami może pomóc w ustaleniu, czy inwestor posiada władzę, natomiast tego rodzaju dowód sam w sobie nie jest rozstrzygający dla ustalenia, czy inwestor posiada władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji.
- 13 Jeżeli każdy z dwóch lub więcej inwestorów posiada aktualne prawa, które dają im jednostronną możliwość kierowania różnymi istotnymi działaniami, inwestor, który posiada możliwość bieżącego kierowania działaniami mającymi najbardziej znaczący wpływ na wyniki finansowe jednostki, w której dokonano inwestycji, posiada władzę nad tą jednostką.
- 14 Inwestor może posiadać władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, nawet wówczas, gdy inne podmioty, które mają aktualne prawa dające im możliwość bieżącego uczestniczenia w kierowaniu istotnymi działaniami, na przykład w sytuacji, gdy inny podmiot wywiera *znaczący wpływ*. Jednakże inwestor, który dysponuje jedynie prawami ochronnymi, nie posiada władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji (zob. paragrafy B26–B28) i w konsekwencji nie sprawuje kontroli nad tą jednostką.

Wyniki finansowe

- 15 Z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, inwestor podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych w przypadku, gdy istnieje możliwość zmiany wyników finansowych inwestora w zależności od wyników tej jednostki. Wyniki finansowe uzyskiwane przez inwestora mogą być wyłącznie dodatnie, wyłącznie ujemne lub zarówno dodatnie, jak i ujemne.
- 16 Mimo że tylko jeden inwestor może sprawować kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, więcej niż jeden podmiot może mieć udział w wynikach wypracowywanych przez tę jednostkę. Na przykład posiadacze udziałów niekontrolujących mogą mieć udział w zyskach lub w wypłatach z zysku jednostki, w której dokonano inwestycji.

Związek między władzą i wynikami finansowymi

- 17 Inwestor sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, nie tylko w przypadku, gdy posiada władzę nad tą jednostką i gdy podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub posiada prawa do zmiennych wyników finansowych z tytułu zaangażowania w tę jednostkę, ale także wówczas, gdy ma możliwość korzystania ze swojej władzy w celu wywierania wpływu na przypisane mu wyniki finansowe związane z jego zaangażowaniem w tę jednostkę.
- 18 Tak więc inwestor posiadający prawo podejmowania decyzji określa, czy jest mocodawcą czy agentem. Inwestor, będący agentem zgodnie z paragrafami B58–B72, nie sprawuje kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji, w przypadku, gdy wykonuje przekazane mu prawa podejmowania decyzji.

WYMOGI RACHUNKOWOŚCI

- 19 **Jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, stosując jednolite zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach.**
- 20 Konsolidacja jednostki, w której dokonano inwestycji, rozpoczyna się od dnia, w którym inwestor uzyskuje kontrolę nad tą jednostką, a ustaje wtedy, gdy inwestor traci nad nią kontrolę.

21 Paragrafy B86–B93 zawierają wytyczne w sprawie sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

Udziały niekontrolujące

22 W swoim skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jednostka dominująca przedstawia udziały niekontrolujące w kapitale własnym, oddzielnie od kapitału własnego właścicieli jednostki dominującej.

23 Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą przez jednostkę dominującą kontroli nad jednostką zależną, stanowią transakcje kapitałowe (tj. transakcje z właścicielami działającymi jako właściciele jednostki).

24 Paragrafy B94–B96 zawierają wytyczne w sprawie ujmowania udziałów niekontrolujących w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych.

Utrata kontroli

25 Jeśli jednostka dominująca utraci kontrolę nad jednostką zależną, to jednostka dominująca:

- (a) wyłącza aktywa i zobowiązania byłej jednostki zależnej ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej;
- (b) ujmuje wszelkie inwestycje utrzymane w byłej jednostce zależnej w ich wartości godziwej na dzień utraty kontroli, a następnie ujmuje je i wszelkie kwoty wzajemnych zobowiązań byłej jednostki zależnej i jednostki dominującej zgodnie z odpowiednimi MSSF. Wartość godziwą uznaje się jako wartość godziwą w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych zgodnie z MSSF 9 lub, jeżeli właściwe, jako koszt w momencie początkowego ujęcia inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub we wspólnym przedsięwzięciu;
- (c) ujmuje zyski lub straty związane z utratą kontroli, które można przyporządkować byłemu udziałowi kontrolującemu.

26 Paragrafy B97–B99 zawierają wytyczne w sprawie księgowego ujęcia utraty kontroli.

Załącznik A

Definicje pojęć

Niniejszy załącznik stanowi integralną część tego MSSF.

skonsolidowane sprawozdania finansowe

Sprawozdania finansowe **grupy kapitałowej**, w których aktywa, zobowiązania, kapitał własny przychody, koszty i przepływy środków pieniężnych **jednostki dominującej** i jej **jednostek zależnych** są prezentowane w taki sposób, jakby należały one do pojedynczej jednostki.

kontrola jednostki, w której dokonano inwestycji

Inwestor sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, w przypadku, gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką.

podmiot podejmujący decyzje

Podmiot posiadający prawo podejmowania decyzji, który jest mocodawcą lub agentem innych podmiotów.

grupa kapitałowa

Jednostka dominująca i jej **jednostki zależne**.

udział niekontrolujący

Kapitał własny **jednostki zależnej**, którego nie można przyporządkować bezpośrednio lub pośrednio, **jednostce dominującej**.

jednostka dominująca

Jednostka, która **sprawuje kontrolę** nad jedną jednostką lub nad większą liczbą jednostek.

władza

Aktualne prawa, które dają możliwość bieżącego kierowania **istotnymi działaniami**.

prawa ochronne

Prawa przewidziane w celu ochrony interesów podmiotu posiadającego te prawa, bez udzielania temu podmiotowi władzy nad jednostką gospodarczą, do której te prawa się odnoszą.

istotne działania

Do celów niniejszego MSSF, istotne działania to działania jednostki, w której dokonano inwestycji, wywierające znaczący wpływ na wyniki finansowe tej jednostki.

prawo odwoływania

Prawa umożliwiające pozbawienie podmiotu podejmującego decyzje, jego uprawnień decyzyjnych.

jednostka zależna

Jednostka, nad którą inna jednostka sprawuje kontrolę.

Poniższe pojęcia są zdefiniowane w MSSF 11, MSSF 12 *Ujawnianie udziałów w innych jednostkach*, MSR 28 (zmieniony w 2011 r.) lub MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych* i są stosowane w niniejszym MSSF w znaczeniu podanym w wymienionych MSSF:

- jednostka stowarzyszona
- udział w innej jednostce
- wspólne przedsięwzięcie
- kluczowy personel kierowniczy
- podmiot powiązany
- znaczący wpływ.

Załącznik B

Objaśnienia stosowania

Niniejszy załącznik stanowi integralną część MSSF. Zawiera opis stosowania paragrafów 1–26 oraz ma taką samą moc obowiązującą, jak pozostałe części niniejszego MSSF.

- B1 Przykłady podane w niniejszym załączniku ilustrują sytuacje hipotetyczne. Pomimo że niektóre aspekty tych przykładów mogą występować w rzeczywistym rozwoju zdarzeń, wszelkie fakty i okoliczności konkretnego rozwoju wydarzeń należy oceniać stosując MSSF 10.

OCENA KONTROLI

- B2 W celu ustalenia, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, inwestor ocenia jednoczesne spełnienie przez siebie wszystkich poniższych warunków:

- (a) posiadanie władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji;
- (b) ekspozycja na zmienne wyniki finansowe z tytułu zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji lub posiadanie praw do tych zmiennych wyników finansowych, oraz
- (c) posiadanie zdolności do wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość osiągniętych przez siebie wyników finansowych.

- B3 Rozważenie poniższych elementów może być pomocne przy dokonywaniu omawianego ustalenia:

- (a) cel i model jednostki, w której dokonano inwestycji (zob. paragrafy B5–B8);
- (b) charakter istotnych działań i sposób podejmowania decyzji w kwestii tych działań (zob. paragrafy B11–B13);
- (c) czy prawa posiadane przez inwestora zapewniają mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami (zob. paragrafy B14–B54);
- (d) czy z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, inwestor podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub czy posiada prawa do tych zmiennych wyników finansowych (zob. paragrafy B55–B57), oraz
- (e) czy inwestor posiada możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, do wywierania wpływu na wysokość uzyskiwanych przez siebie wyników finansowych (zob. paragrafy B58–B72).

- B4 Oceniając kwestię kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji, inwestor bierze pod uwagę charakter swoich relacji z innymi podmiotami (zob. paragrafy B73–B75).

Cel i model jednostki, w której dokonano inwestycji

- B5 Oceniając kwestię kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji, inwestor bierze pod uwagę cel i model tej jednostki w celu zidentyfikowania istotnych działań, sposobu podejmowania decyzji w kwestii tych działań, określenia podmiotu posiadającego możliwość bieżącego kierowania tymi działaniami oraz podmiotu będącego beneficjentem wyników finansowych uzyskiwanych w wyniku tych działań.

- B6 W przypadku, gdy rozpatruje się cel i model jednostki, w której dokonano inwestycji, może być oczywiste, że kontrola nad tą jednostką sprawowana jest za pomocą instrumentów kapitałowych, które dają posiadaczowi proporcjonalne prawa głosu, np. akcje zwykle tej jednostki. W tym przypadku, w razie braku dodatkowych ustaleń zmieniających proces podejmowania decyzji, ocena kontroli koncentruje się na tym, który podmiot – jeżeli taki istnieje – jest zdolny wykonywać prawa głosu wystarczające do określania polityki operacyjnej i finansowej prowadzonej przez daną jednostkę (zob. paragrafy B34–B50). W najprostszym przypadku, inwestor posiadający większość tych praw głosu, wobec braku jakichkolwiek innych czynników, sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji.

- B7 W celu ustalenia w bardziej złożonych przypadkach, czy inwestor sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, konieczne może się okazać rozważenie niektórych lub wszystkich czynników wymienionych w paragrafie B3.
- B8 Model jednostki, w której dokonano inwestycji, może być tego rodzaju, że prawa głosu nie stanowią czynnika dominującego przy podejmowaniu decyzji co do tego, kto sprawuje kontrolę nad daną jednostką, np. wówczas, gdy wszelkie prawa głosu odnoszą się wyłącznie do zadań administracyjnych, a kierowanie istotnymi działaniami odbywa się w drodze ustaleń umownych. W tego rodzaju przypadkach, rozpatrując cel i model jednostki, w której dokonano inwestycji, inwestor także uwzględni analizę ryzyka, na jakie narażona jest ta jednostka i które przewidziano przy jej projektowaniu oraz ryzyka, które zgodnie z projektem, miała przenosić na podmioty zaangażowane w daną jednostkę oraz czy inwestor podlega ekspozycji na niektóre bądź wszystkie określone rodzaje ryzyka. Analiza ryzyka obejmuje nie tylko ryzyko spadku, ale także możliwość wystąpienia wzrostu.

Władza

- B9 Inwestor, aby posiadać władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, musi mieć aktualne prawa, które dają mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami. Do celów oceny władzy, bierze się pod uwagę wyłącznie prawa znaczące i prawa, które nie są prawami ochronnymi (zob. paragrafy B22–B28).
- B10 Stwierdzenie, czy dany inwestor posiada władzę, zależy od istotnych działań, sposobu podejmowania decyzji dotyczących istotnych działań oraz od praw posiadanych przez inwestora i inne podmioty w stosunku do jednostki, w której dokonano inwestycji.

Istotne działania i kierowanie istotnymi działaniami

- B11 Na wyniki finansowe uzyskiwane przez wiele jednostek, w których dokonano inwestycji, znaczący wpływ ma zakres czynności operacyjnych i finansowych. Przykłady działań, które w zależności od okoliczności, mogą być istotnymi działaniami, obejmują, lecz nie ograniczają się do:
- (a) sprzedaży i kupna towarów i usług;
 - (b) zarządzania aktywami finansowymi w okresie ich istnienia (włącznie z niewykonaniem zobowiązań);
 - (c) dokonywania wyboru, nabywania i zbywania aktywów;
 - (d) prowadzenia prac badawczo-rozwojowych nad nowymi produktami i procesami, oraz
 - (e) ustalania struktury finansowania lub pozyskiwania finansowania.
- B12 Przykłady decyzji dotyczących istotnych działań obejmują, lecz nie ograniczają się do:
- (a) podejmowania decyzji operacyjnych i kapitałowych dotyczących jednostki, w której dokonano inwestycji, włącznie z ustalaniem budżetów, oraz
 - (b) powoływania i wynagradzania kluczowego personelu kierowniczego jednostki, w której dokonano inwestycji lub dostawców usług oraz rozwiązywania z nimi umów o świadczenie usług bądź umów o pracę.
- B13 W niektórych sytuacjach, istotnymi działaniami mogą być działania podejmowane zarówno przed pojawieniem się konkretnego układu okoliczności czy przed wystąpieniem określonego zdarzenia, jak i w okresie późniejszym. W przypadku, gdy dwóch lub więcej inwestorów posiada możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami i te działania występują w różnych okresach, inwestorzy określają, który z nich jest w stanie kierować działaniami wpływającymi w sposób najbardziej znaczący na uzyskiwane wyniki finansowe, przy konsekwentnym stosowaniu odnośnych praw podejmowania decyzji (zob. paragraf 13). Inwestorzy ponownie dokonują tej oceny w miarę upływu czasu, jeżeli istotne fakty lub okoliczności ulegają zmianie.

Przykłady stosowania

Przykład 1

Dwaj inwestorzy tworzą jednostkę, w której dokonano inwestycji, aby opracować i wprowadzić do obrotu produkt leczniczy. Jeden inwestor odpowiada za opracowanie produktu leczniczego i za uzyskanie jego zatwierdzenia przez organ regulacyjny—ten zakres odpowiedzialności obejmuje możliwość podejmowania jednostronnie wszelkich decyzji dotyczących opracowania omawianego produktu i uzyskania jego zatwierdzenia przez organ regulacyjny. W momencie zatwierdzenia produktu przez organ regulacyjny, drugi inwestor będzie ten produkt wytwarzać i wprowadzać do obrotu—inwestor ten ma jednostronną możliwość podejmowania wszelkich decyzji dotyczących wytwarzania i wprowadzania omawianego produktu do obrotu. Jeżeli wszystkie działania—opracowanie i uzyskanie zatwierdzenia przez organ regulacyjny, jak również wytwarzanie produktu leczniczego i wprowadzanie go do obrotu —są istotnymi działaniami, każdy inwestor musi określić, czy jest w stanie kierować działaniami mających *najbardziej* znaczący wpływ na wyniki finansowe uzyskiwane przez jednostkę, w której dokonano inwestycji. Stosownie do tego, każdy inwestor musi zastanowić się, czy opracowanie produktu leczniczego i uzyskanie jego zatwierdzenia przez organ regulacyjny lub też wytwarzanie produktu leczniczego i wprowadzanie go do obrotu to działania mające *najbardziej* znaczący wpływ na wyniki finansowe jednostki, w której dokonano inwestycji, a także – czy jest on w stanie kierować tym działaniem. Określając, który inwestor posiada władzę, inwestorzy braliby pod uwagę:

- (a) cel i model jednostki, w której dokonano inwestycji;

- (b) czynniki określające marżę zysku, przychody i wartość jednostki, w której dokonano inwestycji, jak również wartość produktu leczniczego;
- (c) konsekwencje płynące z uprawnień każdego inwestora do podejmowania decyzji w kontekście czynników wymienionych w punkcie (b), dla wyników finansowych jednostki, w której dokonano inwestycji, oraz
- (d) ekspozycję inwestorów na zmienność wyników finansowych;

W tym konkretnym przykładzie, inwestorzy braliby także pod uwagę:

- (e) niepewność związaną z uzyskaniem zatwierdzenia produktu przez organ regulacyjny oraz wysiłek z tym związany (z uwzględnieniem dotychczasowej historii inwestora w zakresie udanego opracowywania produktów leczniczych i uzyskiwania ich zatwierdzenia przez organ regulacyjny); oraz
- (f) który inwestor sprawuje kontrolę nad produktem leczniczym po pomyślnym zakończeniu fazy opracowania.

Przykład 2

Powstaje jednostka inwestycyjna (jednostka, w której dokonano inwestycji) i jest finansowana przy pomocy instrumentu dłużnego posiadanego przez danego inwestora (inwestora lokującego środki w instrumenty dłużne) oraz instrumentów kapitałowych posiadanych przez szereg innych inwestorów. Transza kapitału własnego ma na celu pokrycie pierwszych strat i uzyskanie rezydualnego wyniku finansowego przez jednostkę, w której dokonano inwestycji. Jeden z inwestorów kapitałowych, posiadający 30 % kapitału, jest również podmiotem zarządzającym aktywami. Jednostka, w której dokonano inwestycji, wykorzystuje swoje wpływy pieniężne na zakup portfela aktywów finansowych, co powoduje ekspozycję tej jednostki na ryzyko kredytowe związane z ewentualnym niewywiązaniem się z wypłat kapitału i odsetek dotyczących tych aktywów. Transakcję tę zaoferowano inwestorowi lokującemu środki w instrumenty dłużne jako inwestycję o minimalnej ekspozycji na ewentualne ryzyko kredytowe związane z tymi aktywami znajdującymi się w portfelu, ze względu na charakter tych aktywów i ze względu na to, że transza kapitału własnego przewidziana jest na pokrycie pierwszych strat jednostki, w której dokonano inwestycji. Na wyniki finansowe omawianej jednostki znaczący wpływ ma zarządzanie portfelem aktywów tej jednostki, które obejmuje decyzje dotyczące wyboru, pozyskiwania i zbywania składników aktywów w ramach wytycznych dotyczących tego portfela oraz zarządzanie portfelem aktywów z chwilą niewykonania zobowiązań. Wszystkimi tymi działaniami kieruje podmiot zarządzający aktywami do czasu, gdy poziom niewykonania zobowiązań nie osiągnie określonej części wartości portfela (tj. do czasu, gdy wartość portfela osiągnie taki poziom, że transza kapitału własnego jednostki, w której dokonano inwestycji, zostaje wykorzystana). Od tego momentu, aktywami zarządza instytucja powiernicza, zgodnie z instrukcjami inwestora lokującego środki w instrumenty dłużne. Zarządzanie portfelem aktywów jednostki, w której dokonano inwestycji, to istotne działanie jednostki, w której dokonano inwestycji. Podmiot zarządzający aktywami ma możliwość kierowania istotnymi działaniami do czasu osiągnięcia przez aktywa z chwilą niewykonania zobowiązań określonej części wartości portfela; inwestor lokujący środki w instrumenty dłużne ma możliwość kierowania istotnymi działaniami wtedy, gdy wartość aktywów z chwilą niewykonania zobowiązań przekracza tę określoną część wartości portfela. Zarówno podmiot zarządzający aktywami, jak i inwestor lokujący środki w instrumenty dłużne muszą potwierdzić, czy są w stanie kierować działaniami mających *najbardziej* znaczący wpływ na wyniki finansowe jednostki, w której dokonano inwestycji, z uwzględnieniem celu i modelu jednostki, w której dokonano inwestycji, a także ekspozycji każdej ze stron na zmienność wyników finansowych.

Prawa dające inwestorowi władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji

- B14 Władza wynika z posiadanych praw. Inwestor, aby posiadać władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, musi mieć aktualne prawa, które dają mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami. Prawa, które mogą dać inwestorowi władzę, mogą się różnić w zależności od jednostki, w której dokonano inwestycji.
- B15 Przykłady praw, które oddzielnie lub w połączeniu, mogą dać inwestorowi władzę, obejmują, lecz nie ograniczają się do:
- (a) prawa w postaci praw głosu (lub potencjalnych praw głosu) w jednostce, w której dokonano inwestycji (zob. paragrafy B34–B50);
 - (b) prawa do powoływania, ponownego powoływania lub do odwoływania członków kluczowego personelu kierowniczego tej jednostki, którzy mają możliwość kierowania istotnymi działaniami;
 - (c) prawa do wyznaczania lub odwoływania innego podmiotu, który kieruje istotnymi działaniami;
 - (d) prawa kierowania jednostką, w której dokonano inwestycji, aby z korzyścią dla inwestora zawierała transakcje lub korzystała z prawa weta w odniesieniu do zmian w tych transakcjach, oraz
 - (e) innych praw (np. prawa podejmowania decyzji wymienione w umowie o zarządzanie), które dają posiadaczowi możliwość kierowania istotnymi działaniami.
- B16 Generalnie w przypadku, gdy jednostka, w której dokonano inwestycji, ma szeroki zakres działań operacyjnych i finansowych znacząco wpływających na wyniki finansowe tej jednostki i gdy konieczne jest nieprzerwane podejmowanie ważnych decyzji, wówczas prawa głosu lub prawa podobne - oddzielnie lub w połączeniu z innymi ustaleniami - dają inwestorowi władzę.
- B17 W przypadku, gdy prawa głosu nie mogą mieć znaczącego wpływu na wyniki finansowe jednostki, w której dokonano inwestycji, np. wówczas, gdy prawa głosu odnoszą się wyłącznie do zadań administracyjnych, a ustalenia umowne określają kierowanie istotnymi działaniami, inwestor musi ocenić te ustalenia umowne w celu

określenia, czy posiada prawa wystarczające do przyznania mu władzy nad tą jednostką. Aby określić, czy ma prawa wystarczające do przyznania mu władzy, inwestor musi wziąć pod uwagę cel i model jednostki, w której dokonano inwestycji (zob. paragrafy B5–B8) oraz wymogi wymienione w paragrafach B51–B54 w powiązaniu z paragrafami B18–B20.

- B18 W pewnych okolicznościach może być trudne do ustalenia, czy prawa inwestora są wystarczające do tego, aby mu zapewnić władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. W takich przypadkach w celu umożliwienia dokonania oceny posiadanej władzy, inwestor bierze pod uwagę dowody świadczące o tym, że ma praktyczną możliwość kierowania istotnymi działaniami w sposób jednostronny. Uwaga jest skierowana na następujące -choć nie ogranicza się do nich - elementy, które rozpatrywane łącznie z prawami inwestora i oznakami wymienionymi w paragrafach B19 i B20, mogą dostarczyć dowodów na to, że prawa inwestora są wystarczające, aby mu zapewnić władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji:
- (a) Nie mając stosownego prawa wynikającego z umowy, inwestor może powoływać lub zatwierdzać członków kluczowego personelu kierowniczego danej jednostki, którzy mają możliwość kierowania istotnymi działaniami.
 - (b) nie mając stosownego prawa wynikającego z umowy, inwestor może decydować o tym, że jednostka, w której dokonano inwestycji, zawiera transakcje o znacznej wartości lub że może korzystać z prawa weta w odniesieniu do zmian w tych transakcjach, z korzyścią dla inwestora.
 - (c) inwestor może zdominować proces nominacji dotyczący wyboru członków organu zarządzającego jednostką, w której dokonano inwestycji lub proces uzyskiwania pełnomocnictw od innych posiadaczy praw głosu.
 - (d) kluczowy personel kierowniczy jednostki, w której dokonano inwestycji, to osoby powiązane z inwestorem (przykładowo dyrektor wykonawczy jednostki, w której dokonano inwestycji i dyrektor wykonawczy inwestora to ta sama osoba).
 - (e) Większość członków organu zarządzającego jednostką, w której dokonano inwestycji, to osoby powiązane z inwestorem.
- B19 Niekiedy będą występowały oznaki, że inwestor ma szczególne powiązania z jednostką, w której dokonano inwestycji, co sugeruje, że zainteresowanie inwestora tą jednostką jest więcej niż bierne. Występowanie pojedynczych oznak lub szczególnego połączenia tych oznak niekoniecznie oznacza, że spełnione jest kryterium dotyczące sprawowania władzy. Jednakże posiadanie więcej niż biernego zainteresowania daną jednostką, może wskazywać, że inwestor ma inne powiązane prawa wystarczające do zapewnienia mu władzy lub do przedstawienia dowodu istniejącej władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Na przykład poniższe elementy sugerują, że zainteresowanie inwestora daną jednostką jest więcej niż bierne i w połączeniu z innymi prawami, mogą wskazywać na posiadanie przez niego władzy:
- (a) kluczowy personel kierowniczy jednostki, w której dokonano inwestycji, mający możliwość kierowania istotnymi działaniami to obecni lub byli pracownicy inwestora;
 - (b) operacje jednostki, w której dokonano inwestycji, zależą od inwestora, np. w następujących sytuacjach:
 - (i) finansowanie znacznej części operacji jednostki, w której dokonano inwestycji, zależy od inwestora;
 - (ii) inwestor gwarantuje znaczną część zobowiązań jednostki, w której dokonano inwestycji;
 - (iii) jednostka, w której dokonano inwestycji, jest zależna od inwestora w sprawach usług o decydującym znaczeniu, technologii, zaopatrzenia lub surowców;
 - (iv) inwestor sprawuje kontrolę nad takimi składnikami aktywów, jak licencje i znaki towarowe, które mają decydujące znaczenie dla operacji jednostki, w której dokonano inwestycji;
 - (v) jednostka, w której dokonano inwestycji, jest zależna od inwestora w sprawach dotyczących kluczowego personelu kierowniczego, np. wówczas, gdy personel inwestora posiada wiedzę specjalistyczną na temat operacji tej jednostki.
 - (c) znaczna część działań jednostki, w której dokonano inwestycji, dotyczy inwestora lub jest prowadzona w imieniu inwestora;
 - (d) ekspozycja lub prawa inwestora, dotyczące wyników finansowych z tytułu zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, są niewspółmiernie większe niż jego prawa głosu lub inne podobne prawa. Na przykład może wystąpić sytuacja, w której inwestor jest uprawniony do otrzymywania ponad połowy wyników finansowych tej jednostki lub podlega ekspozycji na ponad połowę wyników finansowych, ale posiada mniej niż połowę praw głosu w danej jednostce.
- B20 Im większa ekspozycja inwestora na zmienność wyników finansowych z tytułu zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji lub większe prawa do tych zmiennych wyników finansowych, tym większa zachęta dla inwestora, aby uzyskać prawa wystarczające do zapewnienia mu władzy. Dlatego duża ekspozycja na zmienność wyników finansowych jest oznaką, że inwestor może mieć władzę. Jednakże sam zakres ekspozycji inwestora nie przesądza, czy inwestor ma władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji.

B21 W przypadku, gdy czynniki przedstawione w paragrafie B18 i oznaki przedstawione w paragrafach B19 i B20 rozpatruje się łącznie z prawami inwestora, większą wagę przypisuje się dowodowi potwierdzającemu sprawowanie władzy opisanemu w paragrafie B18.

Prawa znaczące

B22 Inwestor oceniając, czy ma władzę, bierze pod uwagę jedynie prawa znaczące odnoszące się do jednostki, w której dokonano inwestycji (jednostki posiadanej przez inwestora i inne podmioty). Aby prawo było prawem znaczącym, jego posiadacz musi mieć praktyczną zdolność wykonywania tego prawa.

B23 Ustalenie, czy dane prawa są prawami znaczącymi, wymaga oceny sytuacji, z uwzględnieniem wszystkich faktów i okoliczności. Czynniki, które należy brać pod uwagę przy dokonywaniu tego ustalenia, obejmują (lecz nie ograniczają się do) następujące elementy:

- (a) czy występuj¹ jakiejkolwiek przeszkody (ekonomiczne lub inne), które uniemożliwiaj¹ posiadaczowi (lub posiadaczom) wykonywanie tych praw. Przyk³ady tego rodzaju przeszkód obejmuj¹, lecz nie ograniczaj¹ się do:
- (i) finansowych kar i zachęt, które uniemożliwiałyby posiadaczowi wykonywanie tych praw (lub utrudniałyby ich wykonywanie);
 - (ii) ceny konwersji lub ceny wykonania, tworzącej przeszkodę finansową, która uniemożliwiałaby posiadaczowi wykonywanie jego praw (lub utrudniałaby ich wykonanie);
 - (iii) warunków, które powodują, że wykonanie tych praw byłoby nieprawdopodobne, na przykład warunki, które ściśle ograniczają czas wykonywania tych praw;
 - (iv) braku jasnego, rozsądnego mechanizmu w dokumentach założycielskich jednostki, w której dokonano inwestycji lub w mających zastosowanie przepisach bądź regulacjach, które pozwalałyby posiadaczowi na wykonywanie jego praw;
 - (v) niemożności uzyskania przez posiadacza praw do informacji koniecznych do wykonywania jego praw.
 - (vi) przeszkód i zachęt operacyjnych, które uniemożliwiałyby posiadaczowi wykonywanie (lub utrudniałyby wykonywanie) jego praw (np. brak innych menedżerów zamierzających lub mogących zapewnić specjalistyczne usługi bądź zapewniających te usługi i przejąc inne udziały posiadane przez zarządzającego menedżera);
 - (vii) wymogów prawnych lub regulacyjnych, które uniemożliwiają posiadaczowi wykonywanie jego praw (np. w przypadku, gdy inwestorowi zagranicznemu nie wolno wykonywać jego praw);
- (b) w przypadku, w którym wykonywanie praw wymaga zgody więcej niż jednego podmiotu lub gdy prawa są w posiadaniu więcej niż jednego podmiotu - czy istnieje mechanizm, który zapewnia tym podmiotom praktyczną możliwość wspólnego korzystania z tych praw, jeżeli się na to decydują. Brak takiego mechanizmu stanowi oznakę, że prawa te nie są prawami znaczącymi. Im więcej podmiotów, które muszą wyrazić zgodę na wykonywanie tych praw, tym mniej prawdopodobne jest, że prawa te są prawami znaczącymi. Jednakże zarząd, którego członkowie są niezależni od podmiotu podejmującego decyzje, dla wielu inwestorów stanowić może mechanizm umożliwiający wspólne działanie w wykonywaniu ich praw. Dlatego prawa odwoływania wykonywane przez niezależny zarząd prawdopodobnie mają bardziej znaczący charakter niż w przypadku, gdy te same prawa byłyby wykonywane indywidualnie przez dużą liczbę inwestorów.
- (c) czy strona (lub strony), która posiada (które posiadają) dane prawa, mogłaby (mogłyby) odnieść korzyści z ich wykonania. Na przykład posiadacz potencjalnych praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji (zob. paragrafy B47–B50), bierze pod uwagę cenę konwersji lub cenę wykonania danego instrumentu. Istnieje większe prawdopodobieństwo, że warunki potencjalnych praw głosu mają charakter znaczący wówczas, gdy cena danego instrumentu jest niższa od ceny rynkowej lub gdy z innych względów (np. poprzez realizację synergii między inwestorem i jednostką, w której dokonano inwestycji) inwestor będzie korzystać z wykonania lub konwersji danego instrumentu.

B24 Aby mieć charakter znaczący, prawa muszą także być wykonalne przy podejmowaniu koniecznych decyzji dotyczących istotnych działań. Aby mieć charakter znaczący, prawa zazwyczaj muszą być możliwe do wykonania na bieżąco. Jednakże niekiedy prawa mogą mieć charakter znaczący nawet wówczas, gdy ich bieżące wykonanie nie jest możliwe.

Przykłady stosowania

Przykład 3

W jednostce, w której dokonano inwestycji, odbywają się coroczne zgromadzenia akcjonariuszy i wówczas podejmowane są decyzje dotyczące istotnych działań. Najbliższe zaplanowane zgromadzenie ma się odbyć za osiem miesięcy. Jednakże akcjonariusze, którzy posiadają oddzielnie lub wspólnie co najmniej 5 procent praw głosu, mogą zwołać posiedzenie nadzwyczajne w celu zmiany istniejących zasad kierowania istotnymi działaniami, ale wymóg powiadamiania innych akcjonariuszy oznacza, że tego rodzaju posiedzenie nie może się odbyć przynajmniej przez najbliższe 30 dni. Zasady dotyczące istotnych działań można zmieniać wyłącznie na nadzwyczajnych lub planowanych zgromadzeniach akcjonariuszy. Dotyczy to również zatwierdzania znaczących sprzedaży składników aktywów, jak również dokonywania lub zbywania znaczących inwestycji.

Powyższy rozwój wydarzeń ma zastosowanie do przykładów 3A–3D opisanych poniżej. Każdy przykład jest rozpatrywany oddzielnie.

Przykład 3A

Inwestor posiada większość praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji. Prawa głosu posiadane przez inwestora są prawami znaczącymi, ponieważ inwestor może w odpowiednim czasie podejmować konieczne decyzje w zakresie kierowania istotnymi działaniami. Fakt, iż musi upłynąć 30 dni, zanim inwestor może wykorzystać swoje prawa głosu, nie stanowi przeszkody, by inwestor posiadał możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami od momentu, w którym inwestor pozyskuje większościowy pakiet akcji.

Przykład 3B

Inwestor jest stroną kontraktu terminowego typu forward w celu uzyskania większości akcji w jednostce, w której dokonano inwestycji. Termin rozliczenia kontraktu terminowego typu forward przypada za 25 dni. Obecni akcjonariusze nie są w stanie zmienić istniejących zasad dotyczących istotnych działań, ponieważ zgromadzenie nadzwyczajne nie może się odbyć przez co najmniej 30 dni, a do tego czasu nastąpi rozliczenie kontraktu terminowego typu forward. W ten sposób inwestor posiada prawa, które w gruncie rzeczy są równorzędne z prawami akcjonariusza większościowego w przykładzie 3A powyżej (tj. inwestor posiadający kontrakt terminowy typu forward może w odpowiednim czasie podejmować konieczne decyzje dotyczące kierowania istotnymi działaniami). Kontrakt terminowy typu forward, którego stroną jest inwestor, stanowi prawo znaczące dające inwestorowi możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami jeszcze przed rozliczeniem tego kontraktu terminowego.

Przykład 3C

Inwestor posiada znaczącą opcję uzyskania większości akcji tej jednostki, w której dokonano inwestycji, a wykonanie tej opcji jest możliwe za 25 dni i znacznie poniżej ceny rynkowej. Wniosek byłby taki sam, jak w przykładzie 3B.

Przykład 3D

Inwestor jest stroną kontraktu terminowego typu forward w celu uzyskania większości akcji w jednostce, w której dokonano inwestycji, bez żadnych innych powiązanych praw dotyczących tej jednostki. Termin rozliczenia kontraktu terminowego typu forward przypada za sześć miesięcy. W odróżnieniu od wcześniejszych przykładów, inwestor nie posiada możliwości bieżącego kierowania istotnymi działaniami. Obecni akcjonariusze mają możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami, ponieważ do czasu rozliczenia kontraktu terminowego typu forward mogą zmieniać istniejące zasady dotyczące istotnych działań.

- B25 Prawa znaczące wykonywane przez inne podmioty mogą uniemożliwić inwestorowi sprawowanie kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji i do której to jednostki prawa te się odnoszą. Tego rodzaju prawa znaczące nie wymagają, aby posiadacz miał możliwość inicjowania decyzji. Tak długo, jak te prawa nie są jedynie prawami ochronnymi (zob. paragrafy B26–B28), prawa znaczące posiadane przez inne podmioty mogą uniemożliwić inwestorowi sprawowanie kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji nawet wtedy, gdy prawa te dają posiadaczom tylko możliwość bieżącego zatwierdzania lub blokowania decyzji odnoszących się do istotnych działań.

Prawa ochronne

- B26 Ustalając, czy posiadane prawa dają inwestorowi władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, inwestor ocenia, czy jego prawa oraz prawa posiadane przez inne podmioty są prawami ochronnymi. Prawa ochronne odnoszą się do zasadniczych zmian w działaniach jednostki, w której dokonano inwestycji lub też mają zastosowanie w wyjątkowych sytuacjach. Jednakże nie wszystkie prawa, które mają zastosowanie w wyjątkowych sytuacjach lub które są zależne od określonych zdarzeń, są prawami ochronnymi (zob. paragrafy B13 i B53).
- B27 Z uwagi na to, że prawa ochronne są przewidziane w celu ochrony interesów ich posiadacza bez zapewniania mu władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji i do której to jednostki prawa te się odnoszą, inwestor posiadający wyłącznie prawa ochronne nie może mieć władzy nad tą jednostką, ani nie może innemu podmiotowi uniemożliwić wykonywanie tej władzy (zob. paragraf 14).

- B28 Przykłady praw ochronnych obejmują, lecz nie ograniczają się do:

- (a) prawa kredytodawcy do ograniczania możliwości podejmowania przez kredytobiorcę działań, które w znacznym stopniu zmieniłyby ryzyko kredytowe kredytobiorcy ze szkodą dla kredytodawcy;
- (b) prawa podmiotu posiadającego udział niekontrolujący w jednostce, w której dokonano inwestycji, do zatwierdzania wydatków kapitałowych wyższych niż wydatki wymagane w ramach zwykłej działalności gospodarczej lub do zatwierdzania emisji instrumentów kapitałowych bądź dłużnych;
- (c) prawa kredytodawcy do przejmowania aktywów kredytobiorcy w przypadku, gdy kredytobiorca nie wypełnia określonych warunków spłaty kredytu.

Umowy franczyzy

- B29 Umowa franczyzy, gdzie franczyzobiorcą jest jednostka, w której dokonano inwestycji, często daje franczyzodawcy prawa, których celem jest ochrona marki franczyzy. Umowy franczyzy zazwyczaj dają franczyzodawcom pewne prawa podejmowania decyzji w odniesieniu do działalności franczyzobiorcy.

- B30 Na ogół prawa franczyzodawcy nie ograniczają możliwości podmiotów innych niż franczyzodawca, do podejmowania decyzji mających znaczący wpływ na wyniki finansowe osiągnięte przez franczyzobiorcę. Prawa franczyzodawcy zawarte w umowach franczyzy niekoniecznie też dają franczyzodawcy możliwość bieżącego kierowania działaniami, które mają znaczący wpływ na wyniki finansowe osiągnięte przez franczyzobiorcę.
- B31 Konieczne jest rozróżnienie pomiędzy posiadaniem możliwości bieżącego podejmowania decyzji, które mają znaczący wpływ na wyniki finansowe franczyzobiorcy, a posiadaniem możliwości bieżącego podejmowania decyzji, które chronią markę franczyzy. Franczyzodawca nie ma władzy nad franczyzobiorcą, jeżeli inne podmioty mają aktualne prawa, które dają im możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami franczyzobiorcy.
- B32 Zawierając umowę franczyzy, franczyzobiorca podejmuje jednostronną decyzję o prowadzeniu działalności gospodarczej zgodnie z warunkami określonymi w umowie franczyzy, lecz na własny rachunek.
- B33 Kontrola nad tak zasadniczymi decyzjami, jak forma prawna franczyzobiorcy i jego struktura finansowania, może być określona przez podmioty inne niż franczyzodawca i może mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe franczyzobiorcy. Im niższy poziom wsparcia finansowego zapewnianego przez franczyzodawcę i im niższa ekspozycja franczyzodawcy na zmienność wyników finansowych uzyskiwanych przez franczyzobiorcę, tym bardziej prawdopodobne, że franczyzodawca ma jedynie prawa ochronne.

Prawa głosu

- B34 Dzięki posiadanym prawom głosu lub prawom podobnym inwestor często ma możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami. Inwestor bierze pod uwagę wymagania określone w niniejszym dziale (paragrafy B35–B50), jeżeli kierowanie istotnymi działaniami jednostki, w której dokonano inwestycji, odbywa się poprzez wykorzystanie praw głosu.

Władza w przypadku posiadania większości praw głosu

- B35 Inwestor dysponujący ponad połową praw głosu jednostki, w której dokonano inwestycji, posiada władzę w następujących przypadkach, o ile nie ma zastosowania paragraf B36 lub paragraf B37:

- (a) kierowanie istotnymi działaniami odbywa się poprzez głosowanie posiadacza większości praw głosu lub
- (b) większość organu zarządzającego, który kieruje istotnymi działaniami, jest powołana w drodze głosowania posiadacza większości praw głosu.

Większość praw głosu, bez żadnej władzy

- B36 Aby inwestor, dysponujący ponad połową praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, miał władzę nad tą jednostką, jego prawa głosu muszą być prawami znaczącymi, zgodnie z paragrafami B22–B25 oraz muszą zapewniać inwestorowi możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami, co często będzie realizowane poprzez ustalanie polityki operacyjnej i finansowej. Jeżeli inny podmiot ma aktualne prawa, które zapewniają mu prawo do kierowania istotnymi działaniami i jeżeli podmiot ten nie jest agentem inwestora, inwestor nie ma władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji.

- B37 Inwestor nie ma władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, pomimo posiadania większości praw głosu w tej jednostce w przypadku, gdy te prawa głosu nie są prawami znaczącymi. Na przykład inwestor dysponujący ponad połową praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, nie może posiadać władzy, jeżeli istotne działania znajdują się pod kontrolą rządu, sądu, administratora, odbiorcy, likwidatora lub organu nadzoru.

Władza w przypadku nieposiadania większości praw głosu

- B38 Inwestor może mieć władzę nawet wtedy, gdy dysponuje mniej niż większością praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji. Na przykład inwestor może mieć władzę nie dysponując większością praw głosu w tej jednostce dzięki:

- (a) ustaleniom umownym pomiędzy inwestorem i innymi posiadaczami praw głosu (zob. paragraf B39);
- (b) prawom wynikającym z innych ustaleń umownych (zob. paragraf B40);
- (c) prawom głosu posiadanym przez inwestora (zob. paragrafy B41–B45);
- (d) potencjalnym prawom głosu (zob. paragrafy B47–B50), lub
- (e) połączeniu punktów a)–d).

Ustalenia umowne z innymi posiadaczami praw głosu

- B39 Ustalenia umowne pomiędzy inwestorem i innymi posiadaczami praw głosu mogą dawać inwestorowi uprawnienie do wykonywania praw głosu wystarczające do zapewnienia inwestorowi władzy nawet wtedy, gdy bez wymienionych ustaleń umownych inwestor nie dysponuje prawami głosu wystarczającymi do zapewnienia mu władzy. Ustalenia umowne mogą jednak sprawić, że inwestor może na tyle wpływać na sposób głosowania innych posiadaczy praw głosu, że umożliwi mu to podejmowanie decyzji w zakresie istotnych działań.

Prawa wynikające z innych ustaleń umownych

- B40 Inne prawa podejmowania decyzji, w połączeniu z prawami głosu, mogą zapewnić inwestorowi możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami. Na przykład prawa wymienione w ustaleniach umownych w połączeniu z prawami głosu mogą być wystarczające do zapewnienia inwestorowi możliwości bieżącego kierowania procesami wytwarzania w jednostce, w której dokonano inwestycji lub do kierowania innymi czynnościami operacyjnymi bądź finansowymi danej jednostki, które mają znaczący wpływ na jej wyniki finansowe. Jednakże w przypadku braku jakichkolwiek innych praw, zależność ekonomiczna tej jednostki od inwestora (np. stosunki dostawcy z jego głównym klientem) nie skutkują posiadaniem przez inwestora władzy nad daną jednostką.

Prawa głosu posiadane przez inwestora

- B41 Inwestor, który dysponuje mniej niż większością praw głosu, dysponuje prawami, które są wystarczające do zapewnienia mu władzy wówczas, gdy ma on praktyczną możliwość kierowania istotnymi działaniami w sposób jednostronny.
- B42 Oceniając, czy prawa głosu posiadane przez inwestora są wystarczające, by mu zapewnić władzę, dany inwestor uwzględnia wszystkie fakty i okoliczności, w tym:
- (a) wielkość posiadanego przez inwestora pakietu akcji z prawem głosu w porównaniu z wielkością i stopniem rozproszenia pakietów akcji z prawem głosu posiadanych przez inne podmioty, mając na uwadze, że:
 - (i) im inwestor posiada więcej praw głosu, tym bardziej prawdopodobne jest, że inwestor posiada aktualne prawa, które zapewniają mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami;
 - (ii) im inwestor posiada więcej praw głosu w porównaniu z pozostałymi podmiotami posiadającymi prawa głosu, tym bardziej prawdopodobne jest, że inwestor posiada aktualne prawa, które zapewniają mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami;
 - (iii) im więcej podmiotów musiałoby podjąć wspólne działanie w celu przegłosowania danego inwestora, tym bardziej prawdopodobne jest, że inwestor posiada aktualne prawa, które zapewniają mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami;
 - (b) potencjalne prawa głosu posiadane przez inwestora, przez innych posiadaczy praw głosu lub przez inne podmioty (zob. paragrafy B47–B50);
 - (c) prawa wynikające z innych ustaleń umownych (zob. paragraf B40), oraz
 - (d) wszelkie dodatkowe fakty i okoliczności, które wskazują na to, że inwestor ma możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami lub że jej nie ma w odpowiednim czasie, w którym dane decyzje muszą być podjęte, łącznie z rozkładem głosów podczas poprzednich zgromadzeń akcjonariuszy.

- B43 W przypadku, gdy kierowanie istotnymi działaniami zależy od większości głosów, a dany inwestor posiada znacznie więcej praw głosu niż jakikolwiek inny posiadacz praw głosu lub zorganizowana grupa posiadaczy praw głosu i pozostałe pakiety akcji są w dużym stopniu rozproszone, może być oczywiste - po uwzględnieniu czynników wymienionych w samym paragrafie 42 a)-c) - że inwestor ma władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji.

*Przykłady stosowania***Przykład 4**

Inwestor pozyskuje 48 procent praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji. Pozostałe prawa głosu znajdują się w posiadaniu tysięcy akcjonariuszy, z których żaden nie dysponuje więcej niż 1 procentem praw głosu. Żaden z akcjonariuszy nie posiada żadnych ustaleń z którymkolwiek innym akcjonariuszem w sprawie konsultacji lub w sprawie podejmowania decyzji wspólnych. Oceniając część praw głosu, jaką należy pozyskać—na podstawie relatywnej wielkości innych pakietów akcji - inwestor ustalił, że udział rzędu 48 procent będzie wystarczający, by zapewnić mu kontrolę. W tym przypadku, na podstawie absolutnej wielkości jego pakietu i relatywnej wielkości innych pakietów akcji, inwestor wnioskuje, że ma wystarczająco dominujący udział w prawach głosu, by spełnić kryterium sprawowania władzy, bez potrzeby uwzględniania jakichkolwiek dowodów posiadania władzy.

Przykład 5

Inwestor A posiada 40 procent praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, a dwunastu innych inwestorów posiada po 5 procent praw głosu w tej jednostce. Porozumienie akcjonariuszy przyznaje inwestorowi A prawo do mianowania i odwoływania członków kierownictwa oraz ustalania wynagrodzenia tych członków odpowiedzialnych za kierowanie istotnymi działaniami. Aby to porozumienie zmienić, konieczne jest uzyskanie większości dwóch trzecich głosów. W omawianym przypadku inwestor A uznaje, że sama bezwzględna wielkość posiadanego przez niego pakietu i względna wielkość innych pakietów akcji nie są rozstrzygające dla ustalenia, czy inwestor dysponuje prawami wystarczającymi dla zapewnienia mu władzy. Jednakże inwestor A ustala, że wynikające z porozumienia jego prawo do powoływania i odwoływania członków kierownictwa oraz do ustalania wynagrodzenia tych członków jest wystarczające, by stwierdzić, że posiada on władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji. Fakt, iż inwestor A może nie wykonywać tego prawa lub prawdopodobieństwo, że inwestor A będzie wykonywał swoje prawo do wybierania, powoływania lub odwoływania członków kierownictwa, nie będzie brany pod uwagę przy ocenianiu tego, czy inwestor A ma władzę.

- B44 W innych sytuacjach, po uwzględnieniu czynników wymienionych w samym paragrafie B42 a)–c), może być jasne, że dany inwestor nie ma władzy.

Przykład stosowania**Przykład 6**

Inwestor A posiada 45 procent praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji. Dwóch innych inwestorów posiada po 26 procent praw głosu w tej jednostce. Pozostałe prawa głosu znajdują się w posiadaniu trzech innych akcjonariuszy, z których każdy ma 1 procent głosów. Nie ma żadnych innych ustaleń, które miałyby wpływ na podejmowanie decyzji. W omawianym przypadku wielkość udziału inwestora A w prawach głosu i wielkość ta w porównaniu z innymi pakietami akcji wystarcza, by uznać, że inwestor A nie ma władzy. Zaledwie tych dwóch innych inwestorów musiałoby ze sobą współpracować, by być w stanie uniemożliwić inwestorowi A kierowanie istotnymi działaniami jednostki, w której dokonano inwestycji.

- B45 Jednakże czynniki wymienione w samym paragrafie B42 a)–c) mogą nie być rozstrzygające. Jeżeli po uwzględnieniu tych czynników inwestor nie ma jasności, czy posiada władzę, bierze pod uwagę dodatkowe fakty i okoliczności, np. czy inni akcjonariusze są z natury bierni, jak wykazał rozkład głosów podczas poprzednich zgromadzeń akcjonariuszy. Obejmuje to ocenę czynników określonych w paragrafie 18 oraz oznak wymienionych w paragrafach B19 i B20. Im inwestor posiada mniej praw głosu i im mniej podmiotów musiałoby podjąć wspólne działanie w celu przegłosowania danego inwestora, tym większe zaufanie związane byłoby z dodatkowymi faktami i okolicznościami przy dokonywaniu oceny, czy prawa inwestora są wystarczające do zapewnienia mu władzy. W przypadku, gdy fakty i okoliczności wymienione w paragrafach B18–B20 rozpatrywane są łącznie z prawami inwestora, większą wagę przywiązuje się do dowodów potwierdzających władzę zgodnie z paragrafem B18, aniżeli do oznak władzy wymienionych w paragrafach B19 i B20.

Przykłady stosowania**Przykład 7**

Inwestor A posiada 45 procent praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji. Jedenastu innych inwestorów posiada po 5 procent praw głosu w tej jednostce. Żaden z akcjonariuszy nie posiada ustaleń umownych z którymkolwiek innym akcjonariuszem w sprawie konsultacji lub w sprawie podejmowania decyzji wspólnych. W omawianym przypadku sama bezwzględna wielkość pakietu posiadanego przez inwestora i względna wielkość innych pakietów akcji nie są rozstrzygające dla ustalenia, czy inwestor dysponuje prawami wystarczającymi do zapewnienia mu władzy. Bierze się wówczas pod uwagę dodatkowe fakty i okoliczności, które mogą stanowić dowód potwierdzający, że inwestor ma władzę lub że jej nie ma.

Przykład 8

Inwestor posiada 35 procent praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji. Trzech innych akcjonariuszy posiada po 5 procent praw głosu w tej jednostce. Pozostałe prawa głosu znajdują się w posiadaniu licznych akcjonariuszy, z których żaden nie dysponuje więcej niż 1 procentem praw głosu. Żaden z akcjonariuszy nie posiada żadnych ustaleń z którymkolwiek innym akcjonariuszem w sprawie konsultacji lub w sprawie podejmowania decyzji wspólnych. Decyzje dotyczące istotnych działań jednostki, w której dokonano inwestycji, wymagają zatwierdzenia większością głosów oddanych na stosownych zgromadzeniach akcjonariuszy—podczas ostatnich odnośnych zgromadzeń akcjonariuszy oddano 75 procent głosów w tej jednostce. W omawianym przypadku, aktywny udział innych akcjonariuszy w ostatnim zgromadzeniu akcjonariuszy wskazuje, że inwestor nie miałby możliwości jednostronnego kierowania istotnymi działaniami, niezależnie od tego, czy inwestor kierował istotnymi działaniami ze względu na to, że wystarczająca liczba innych akcjonariuszy głosowała w sposób analogiczny jak dany inwestor.

- B46 Jeżeli po uwzględnieniu czynników wymienionych w paragrafie B42 a)–d) nie jest oczywiste, że inwestor ma władzę, inwestor ten nie sprawuje kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji.

Potencjalne prawa głosu

- B47 Oceniając kwestię kontroli, inwestor bierze pod uwagę własne potencjalne prawa głosu, jak również potencjalne prawa głosu posiadane przez inne podmioty, w celu ustalenia, czy posiada władzę. Potencjalne prawa głosu to prawa do uzyskania praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, np. prawa wynikające z instrumentów lub opcji zamiennych, w tym kontraktów terminowych typu forward. Potencjalne prawa głosu brane są pod uwagę jedynie wówczas, gdy prawa te są prawami znaczącymi (zob. paragrafy B22–B25).
- B48 Uwzględniając potencjalne prawa głosu, inwestor bierze pod uwagę cel i model danego instrumentu, jak również cel i model innego typu zaangażowania inwestora w jednostce, w której dokonano inwestycji. Obejmuje to ocenę różnych warunków związanych z danym instrumentem, jak również oczywiste oczekiwania inwestora, motywy jego działania i powody, dla których przystał na dane warunki.
- B49 Jeżeli inwestor dysponuje również prawami głosu lub innymi prawami do podejmowania decyzji w odniesieniu do działań jednostki, w której dokonano inwestycji, ocenia, czy te prawa, w połączeniu w potencjalnymi prawami głosu zapewniają mu władzę.
- B50 Znaczące potencjalne prawa głosu - jako takie lub w połączeniu z innymi prawami - mogą zapewniać inwestorowi możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami. Na przykład będzie to prawdopodobne w przypadku, gdy inwestor posiada 40 procent praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, a zgodnie z paragrafem B23, posiada prawa znaczące wynikające z opcji na uzyskanie dalszych 20 procent praw głosu.

*Przykłady stosowania***Przykład 9**

Inwestor A posiada 70 procent praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji. Inwestor B posiada 30 procent praw głosu w tej jednostce, jak również opcję na uzyskanie połowy praw głosu należących do inwestora A. Opcja ta może być wykonana w ciągu następnych dwóch lat, po stałej cenie, która jest znacznie wyższa niż cena rynkowa (i przewiduje się, że taka pozostanie w ciągu tego dwuletniego okresu). Inwestor A wykonywał i wykonuje swoje prawa głosu oraz czynnie kieruje istotnymi działaniami jednostki, w której dokonano inwestycji. W takim przypadku istnieje prawdopodobieństwo, że inwestor A spełnia kryterium dotyczące sprawowania władzy, ponieważ wygląda na to, że ma możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami. Chociaż inwestor B posiada obecnie wykonalne opcje na nabycie dodatkowych praw głosu (które, o ile zostałyby wykonane, dałyby mu większość praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji), warunki związane w wymienionych opcjach są tego rodzaju, że opcje te nie uznaje się za opcje znaczące.

Przykład 10

Inwestor A i dwóch innych inwestorów posiadają po jednej trzeciej praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji. Działalność gospodarcza tej jednostki jest ściśle związana z inwestorem A. Niezależnie od posiadanych instrumentów kapitałowych inwestor A posiada także instrumenty dłużne, zamienne na akcje zwykle jednostki, w której dokonano inwestycji, w dowolnym czasie po cenie stałej, która jest wyższa od ceny rynkowej (lecz nie jest dużo wyższa od ceny rynkowej). W razie konwersji długu inwestor A posiadałby 60 procent praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji. Inwestor A odniósłby korzyści z realizacji synergii, jeżeli doszłoby do konwersji instrumentów dłużnych na akcje zwykle. Inwestor A posiada władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, ponieważ posiada prawa głosu w tej jednostce, łącznie ze znaczącymi potencjalnymi prawami głosu, które mu zapewniają możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami.

Władza w przypadku, gdy prawa głosu lub prawa podobne nie mają znaczącego wpływu na wyniki finansowe jednostki, w której dokonano inwestycji

- B51 Oceniając cel i model jednostki, w której dokonano inwestycji (zob. paragrafy B5–B8), inwestor bierze pod uwagę zaangażowanie i decyzje podjęte w związku z powstaniem tej jednostki stanowiące element jej modelu i ocenia, czy warunki tej transakcji oraz cechy zaangażowania zapewniają inwestorowi prawa wystarczające do zapewnienia mu władzy. Zaangażowanie w samo opracowywanie modelu omawianej jednostki nie jest wystarczające, aby zapewnić inwestorowi kontrolę. Jednakże zaangażowanie w to opracowanie może wskazywać, że inwestor miał możliwość uzyskania praw, które są wystarczające do zapewnienia mu władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji.
- B52 Ponadto inwestor bierze pod uwagę ustalenia umowne, np. prawa kupna, prawa zbycia i prawa w zakresie likwidacji, ustanowione w momencie powstania jednostki, w której dokonano inwestycji. W przypadku, gdy wymienione ustalenia umowne obejmują czynności ściśle związane z daną jednostką, wówczas czynności te stanowią w istocie integralną część ogólnej działalności danej jednostki, nawet jeżeli mogą mieć miejsce poza granicami prawnymi tej jednostki. Dlatego bezpośrednio lub pośrednio prawa podejmowania decyzji wbudowane w ustalenia umowne ściśle związane z jednostką, w której dokonano inwestycji, muszą być uwzględnione jako istotne działania, przy określaniu władzy nad tą jednostką.
- B53 W przypadku pewnych jednostek, w których dokonano inwestycji, istotne działania występują jedynie wówczas, gdy pojawiają się konkretne okoliczności lub gdy dochodzi do konkretnych zdarzeń. Jednostka, w której dokonano inwestycji, może być skonstruowana w taki sposób, że kierowanie jej działaniami oraz jej wyniki finansowe są z góry ustalone, chyba że – i do czasu gdy to nastąpi – pojawią się te konkretne okoliczności bądź gdy dojdzie do

tych konkretnych zdarzeń. W tym przypadku na wyniki finansowe mogą mieć znaczący wpływ jedynie decyzje dotyczące działalności tej jednostki podjęte w momencie wystąpienia tych okoliczności lub zdarzeń i w związku z tym będą to istotne działania. Okoliczności lub zdarzenia nie muszą dotyczyć inwestora, który ma możliwość podejmowania tych decyzji, by miał on władzę. Fakt, iż prawo podejmowania decyzji zależy od pojawienia się okoliczności lub wystąpienia danego zdarzenia, sam w sobie nie powoduje, że prawa te stają się prawami ochronnymi.

Przykłady stosowania

Przykład 11

Zgodnie z dokumentami założycielskimi, jedyną działalnością gospodarczą jednostki, w której dokonano inwestycji, jest nabywanie należności i ich bieżąca obsługa dla inwestorów. Bieżąca obsługa obejmuje ściąganie kapitału i odsetek, gdy stają się wymagalne. W razie nieuregulowania należności jednostka, w której dokonano inwestycji, automatycznie przedstawia tę należność inwestorowi, co oddzielnie uzgodniono pomiędzy inwestorem a tą jednostką w umowie zbycia. Jedyne istotne działanie polega na zarządzaniu nieuregulowanymi należnościami, ponieważ jest to jedyne działanie, które może mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe jednostki, w której dokonano inwestycji. Zarządzanie należnościami, zanim dojdzie do ich nieuregulowania, nie stanowi istotnego działania, ponieważ nie wymaga podejmowania istotnych decyzji, które mogą mieć znaczący wpływ na wyniki finansowe jednostki, w której dokonano inwestycji—działania przed niewykonaniem zobowiązania są ustalone z góry i polegają jedynie na gromadzeniu przepływów pieniężnych w miarę jak stają się one wymagalne i na przekazywaniu ich inwestorom. Dlatego oceniając ogólne działania jednostki, w której dokonano inwestycji, mające znaczący wpływ na jej wyniki finansowe, należy brać pod uwagę jedynie prawa inwestora do zarządzania aktywami z chwilą niewykonania zobowiązania. W danym przykładzie model jednostki, w której dokonano inwestycji, sprawia, że inwestor posiada uprawnienia decyzyjne dotyczące działań mających znaczący wpływ na wyniki finansowe, jedynie w czasie gdy tego rodzaju uprawnienia są wymagane. Warunki umowy zbycia stanowią integralną część ogólnej transakcji i utworzenia jednostki, w której dokonano inwestycji. Dlatego warunki umowy zbycia, łącznie z dokumentami założycielskimi jednostki, w której dokonano inwestycji, prowadzą do wniosku, że inwestor posiada władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji nawet wtedy, gdy inwestor przejmuje własność wyłącznie należności przeterminowanych i zarządza należnościami przeterminowanymi poza granicami prawnymi jednostki, w której dokonano inwestycji.

Przykład 12

Jedynymi aktywami jednostki, w której dokonano inwestycji, są należności. W momencie rozważania celu i modelu jednostki, w której dokonano inwestycji, ustala się, że jedynym istotnym działaniem jest zarządzanie należnościami przeterminowanymi. Podmiot, który ma możliwość zarządzania należnościami przeterminowanymi, posiada władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, niezależnie od tego, czy któryś z kredytobiorców nie wykonał zobowiązania.

- B54 Inwestor może być wprost lub pośrednio zobowiązany do zapewnienia nieprzerwanego funkcjonowania jednostki, w której dokonano inwestycji, w sposób zaplanowany. Tego rodzaju zobowiązanie może powodować zwiększenie ekspozycji inwestora na zmienność wyników finansowych i w ten sposób zwiększać motywację inwestora do uzyskania praw wystarczających do zapewnienia mu władzy. Dlatego zobowiązanie do zapewnienia funkcjonowania tej jednostki w sposób zaplanowany, może stanowić oznakę, że inwestor posiada władzę, ale jako takie nie daje inwestorowi tej władzy, ani nie uniemożliwia posiadania władzy przez inny podmiot.

Ekspozycja na zmienne wyniki finansowe jednostki, w której dokonano inwestycji lub prawa do tych zmiennych wyników

- B55 Inwestor oceniając, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, ustala, czy podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe tej jednostki lub czy ma prawa do tych zmiennych wyników.
- B56 Zmienne wyniki finansowe to wyniki, które nie są stałe i mogą podlegać wahaniom w zależności od wyników jednostki, w której dokonano inwestycji. Wyniki finansowe mogą być wyłącznie dodatnie, wyłącznie ujemne lub zarówno dodatnie, jak i ujemne (zob. paragraf 15). Inwestor ocenia, czy wyniki finansowe tej jednostki są zmienne i na ile są zmienne w związku z treścią ustaleń oraz niezależnie od formy prawnej tych wyników. Na przykład inwestor może posiadać obligację o stałym oprocentowaniu. Do celów niniejszego MSSF to stałe oprocentowanie jest zmienne, ponieważ obciążone jest ryzykiem niewykonania zobowiązań i powoduje ekspozycję inwestora na ryzyko kredytowe emitenta tej obligacji. Zakres zmienności (tj. na ile zmienne są te wyniki finansowe) zależy od ryzyka kredytowego związanego z daną obligacją. Podobnie stałe opłaty za wyniki zarządzania aktywami jednostki, w której dokonano inwestycji, stanowią zmienne wyniki finansowe, ponieważ powodują ekspozycję inwestora na ryzyko wynikowe tej jednostki. Zakres zmienności zależy od możliwości generowania przez daną jednostkę wystarczającego dochodu, by tę opłatę uiścić.
- B57 Przykłady wyników finansowych obejmują:
- (a) dywidendy, inne rodzaje podziału korzyści ekonomicznych uzyskiwanych przez jednostkę, w której dokonano inwestycji (np. odsetki z dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez tę jednostkę) oraz zmiany wartości inwestycji dokonanych przez inwestora w danej jednostce;

- (b) wynagrodzenie za obsługę: aktywów tej jednostki lub jej zobowiązań, opłat i ekspozycji na stratę wynikającą z zapewnienia kredytu bądź wsparcia płynności, udziałów rezydualnych w aktywach i zobowiązaniach tej jednostki w momencie jej likwidacji, korzyści podatkowych i dostępu do przyszłej płynności, wynikającej z zaangażowania inwestora w tej jednostce;
- (c) wyniki finansowe, które nie są dostępne dla pozostałych posiadaczy udziałów. Na przykład inwestor może wykorzystywać własne aktywa łącznie z aktywami jednostki, w której dokonano inwestycji, np. łącząc funkcje operacyjne w celu uzyskania ekonomii skali, oszczędności kosztów, pozyskiwania rzadkich produktów, uzyskania dostępu do wiedzy zastrzeżonej dla właściciela czy ograniczając niektóre operacje lub wielkość niektórych składników aktywów, w celu zwiększenia wartości swoich pozostałych aktywów.

Związki władzy z wynikami finansowymi

Władza delegowana

- B58 W przypadku, gdy inwestor posiadający prawo podejmowania decyzji (podmiot podejmujący decyzję) ocenia, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, ustala on, czy jest mocodawcą, czy agentem. Inwestor ustala również, czy inny podmiot dysponujący prawem podejmowania decyzji działa jako jego agent. Agent to podmiot wyznaczony głównie do działania w imieniu i na rzecz innego podmiotu lub innych podmiotów (mocodawcy/mocodawców) i dlatego nie sprawuje kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji w przypadku, gdy wykonuje posiadane uprawnienia decyzyjne (zob. paragrafy 17 i 18). W ten sposób niekiedy władza mocodawcy może być w posiadaniu agenta i przez niego może być wykonywana, lecz w imieniu mocodawcy. Podmiot podejmujący decyzję nie jest agentem tylko z tego powodu, że inne podmioty mogą odnosić korzyści z podejmowanych przez niego decyzji.
- B59 Inwestor może przekazać agentowi swoje uprawnienia decyzyjne w pewnym określonym zakresie lub w odniesieniu do wszystkich istotnych działań. Inwestor oceniając, czy sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, traktuje prawa podejmowania decyzji przekazane swojemu agentowi jako prawa posiadane bezpośrednio przez siebie samego. W sytuacjach, w których występuje więcej niż jeden mocodawca, każdy z nich ocenia, czy ma władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, uwzględniając wymogi określone w paragrafach B5–B54. Paragrafy B60–B72 zawierają wytyczne dotyczące ustalenia, czy podmiot podejmujący decyzje jest agentem czy mocodawcą.
- B60 Oceniając, czy jest agentem, podmiot podejmujący decyzje bierze pod uwagę całokształt relacji pomiędzy sobą, zarządzaną jednostką, w której dokonano inwestycji i innymi podmiotami zaangażowanymi w danej jednostce, w szczególności wszystkie czynniki wymienione poniżej:
- (a) zakres swoich uprawnień decyzyjnych w stosunku do jednostki, w której dokonano inwestycji (paragrafy B62 i B63);
- (b) prawa posiadane przez inne podmioty (paragrafy B64–B67);
- (c) wynagrodzenie, do jakiego jest uprawniony na podstawie umowy dotyczącej (umów dotyczących) wynagrodzenia (paragrafy B68–B70);
- (d) ekspozycję podmiotu podejmującego decyzje na zmienność wyników finansowych związanych z innymi udziałami, które posiada w jednostce, w której dokonano inwestycji (paragrafy B71 i B72).

W zależności od konkretnych faktów i okoliczności stosuje się różne wagi w odniesieniu do każdego z tych czynników.

- B61 Ustalenie, czy podmiot podejmujący decyzje jest agentem, wymaga oceny wszystkich czynników wymienionych w paragrafie B60 chyba że jeden podmiot dysponuje prawami znaczącymi, które umożliwiają odwołanie podmiotu podejmującego decyzje (prawa odwoływania) i że może on odwołać podmiot podejmujący decyzje, bez podania przyczyny (zob. paragraf B65).

Zakres uprawnień decyzyjnych

- B62 Zakres uprawnień decyzyjnych podmiotu podejmującego decyzje ocenia się uwzględniając:
- (a) czynności dozwolone na podstawie porozumienia (porozumień) w sprawie podejmowania decyzji i określone przez prawo oraz
- (b) zakres swobody, jaki posiada podmiot podejmujący decyzje przy podejmowaniu decyzji związanych z tymi czynnościami.
- B63 Podmiot podejmujący decyzje bierze pod uwagę cel i model jednostki, w której dokonano inwestycji, rodzaje ryzyka przewidziane w momencie powstawania tej jednostki, rodzaje ryzyka, przewidziane do przeniesienia na inne zaangażowane podmioty oraz stopień zaangażowania podmiotu podejmującego decyzje, w proces konstruowania tej jednostki. Na przykład w przypadku, gdy podmiot podejmujący decyzje jest poważnie zaangażowany w proces konstruowania jednostki, w której dokonano inwestycji, (włącznie z ustaleniem zakresu uprawnień decyzyjnych), zaangażowanie takie może wskazywać na to, iż podmiot podejmujący decyzje miał okazję i motywację do uzyskania praw, które skutkują możliwością kierowania istotnymi działaniami przez ten podmiot.

Prawa posiadane przez inne podmioty

- B64 Posiadane przez inne podmioty prawa znaczące mogą mieć wpływ na możliwość kierowania istotnymi działaniami jednostki, w której dokonano inwestycji, przez podmiot podejmujący decyzje. Znaczące prawa odwoływania lub inne prawa mogą wskazywać, że podmiot podejmujący decyzje jest agentem.
- B65 W przypadku, gdy jeden podmiot dysponuje znaczącymi prawami odwoływania i może odwoływać podmiot podejmujący decyzje, bez podania powodu, sam ten fakt wystarczy, aby wnioskować, że podmiot podejmujący decyzje jest agentem. Jeżeli więcej niż jeden podmiot dysponuje tego rodzaju prawami (a żaden podmiot nie może sam odwołać podmiotu podejmującego decyzje, bez porozumienia z innymi podmiotami) prawa te jako takie, nie są rozstrzygające dla ustalenia, czy podmiot podejmujący decyzje działa głównie w imieniu i na rzecz innych podmiotów. Ponadto im większa jest liczba podmiotów, które muszą działać wspólnie w celu wykonania prawa do odwoływania podmiotu podejmującego decyzje i im większa skala innych interesów ekonomicznych podmiotu podejmującego decyzje oraz zmienność tych interesów (tj. wynagrodzenia i innych interesów), tym mniejszą wagę przypisuje się wymienionemu czynnikowi.
- B66 Oceniając, czy podmiot podejmujący decyzje jest agentem, bierze się pod uwagę posiadane przez inne podmioty prawa znaczące, które ograniczają swobodę działania podmiotu podejmującego decyzje, w sposób analogiczny, jak w przypadku praw odwoływania. Na przykład podmiot podejmujący decyzje, który musi uzyskać aprobatę swoich działań przez niewielką liczbę innych podmiotów, na ogół jest agentem. (Dodatkowe wskazówki dotyczące praw i informacje na temat ich znaczącego charakteru - zob. paragrafy B22–B25).
- B67 Analiza praw posiadanych przez inne podmioty obejmuje ocenę wszelkich praw wykonywanych przez zarząd (lub inny organ zarządzający) jednostki, w której dokonano inwestycji i ich wpływu na uprawnienia decyzyjne (zob. paragraf B23(b)).

Wynagrodzenie

- B68 Im większa wysokość wynagrodzenia podmiotu podejmującego decyzje i zmienność tego wynagrodzenia związanego z oczekiwanymi wynikami finansowymi uzyskiwanymi przez jednostkę, w której dokonano inwestycji, tym większe prawdopodobieństwo, że podmiot podejmujący decyzje jest mocodawcą.
- B69 Ustalając, czy jest mocodawcą czy agentem, podmiot podejmujący decyzje, bierze również pod uwagę, czy istnieją następujące warunki:
- wynagrodzenie podmiotu podejmującego decyzje jest proporcjonalne do świadczonych usług;
 - umowa dotycząca wynagrodzenia obejmuje jedynie warunki lub kwoty, które zwyczajowo występują w uzgodnieniach dotyczących podobnych usług i podobnego poziomu umiejętności, wynegocjowanych na zasadach rynkowych.
- B70 Podmiot podejmujący decyzje nie może być agentem, chyba że istnieją warunki określone w paragrafie B69 a) i b). Jednakże samo spełnienie tych warunków nie wystarczy, aby wnioskować, że podmiot podejmujący decyzje jest agentem.

Ekspozycja na zmienność wyników finansowych pochodzących z innych udziałów

- B71 Oceniając, czy jest agentem, podmiot podejmujący decyzje, który posiada inne udziały w jednostce, w której dokonano inwestycji, (np. inwestycje w tej jednostce lub zapewnia gwarancje odnoszące się do wyników tej jednostki), bierze pod uwagę swoją ekspozycję na zmienność wyników finansowych pochodzących z tych innych udziałów. Posiadanie innych udziałów w jednostce, w której dokonano inwestycji, wskazuje, że podmiot podejmujący decyzje może być mocodawcą.
- B72 Oceniając swoją ekspozycję na zmienność wyników finansowych pochodzących z innych udziałów w jednostce, w której dokonano inwestycji, podmiot podejmujący decyzje bierze pod uwagę następujące elementy:
- im większa skala interesów ekonomicznych i jej zmienność, z uwzględnieniem łącznie jego wynagrodzenia i innych interesów, tym większe prawdopodobieństwo, że podmiot podejmujący decyzje jest mocodawcą;
 - czy istnieje różnica między jego ekspozycją na zmienność wyników finansowych a ekspozycją innych podmiotów, a jeżeli tak, czy może to mieć wpływ na jego działania. Na przykład może to mieć miejsce w przypadku, gdy podmiot podejmujący decyzje posiada w jednostce, w której dokonano inwestycji, udziały podporządkowane lub gdy zapewnia tej jednostce inne formy zwiększenia kredytu.

Podmiot podejmujący decyzje ocenia swoją ekspozycję w odniesieniu do ogólnej zmienności wyników finansowych jednostki, w której dokonano inwestycji. Oceny tej dokonuje się głównie na podstawie wyników finansowych oczekiwanych w związku z działaniami tej jednostki, natomiast nie ignoruje się maksymalnej ekspozycji podmiotu podejmującego decyzje na zmienność omawianych wyników finansowych, wynikającej z innych udziałów, jakimi dysponuje dany podmiot podejmujący decyzje.

Przykłady stosowania

Przykład 13

Podmiot podejmujący decyzje (zarządzający funduszem) tworzy publiczny fundusz inwestycyjny, wprowadza go do obrotu publicznego i nim zarządza, według ściśle określonych parametrów ustalonych w zezwoleniu na utworzenie funduszu inwestycyjnego, zgodnie z wymogami wynikającymi z prawa miejscowego i z regulacji miejscowych. Fundusz oferowany inwestorom jako inwestycję w zdywersyfikowany portfel kapitałowych papierów wartościowych związanych z podmiotami w obrocie publicznym. W granicach określonych parametrów towarzystwo funduszu inwestycyjnego ma swobodę co do wyboru składników aktywów, w jakie zamierza inwestować. Towarzystwo funduszu inwestycyjnego dokonało 10. procentowej proporcjonalnej inwestycji w ten fundusz i za swoje usługi otrzymuje opłatę według stawek rynkowych w wysokości 1 procenta wartości aktywów netto tego funduszu. Opłaty są współmierne do świadczonych usług. Towarzystwo funduszu inwestycyjnego nie ma obowiązku pokrywania strat wykraczających poza swoją 10. procentową inwestycję. Od funduszu nie wymagano – i fundusz tego nie uczynił – ustanowienia niezależnego zarządu. Inwestorzy nie posiadają żadnych praw znaczących, które miałyby wpływ na uprawnienia decyzyjne towarzystwa funduszu inwestycyjnego, ale mogą wykupić swoje udziały w pewnych granicach określonych przez fundusz.

Chociaż działając w granicach parametrów określonych w zezwoleniu na utworzenie funduszu inwestycyjnego i zgodnie z wymogami regulacyjnymi, towarzystwo funduszu inwestycyjnego posiada prawa podejmowania decyzji, które zapewniają mu możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami funduszu – inwestorzy nie posiadają praw znaczących, które mogłyby mieć wpływ na uprawnienia decyzyjne towarzystwa funduszu inwestycyjnego. Za swoje usługi towarzystwo funduszu inwestycyjnego otrzymuje opłatę według stawek rynkowych, proporcjonalnie do świadczonych usług, a także dokonało proporcjonalnych inwestycji w ten fundusz. Wynagrodzenie oraz dokonane inwestycje powodują ekspozycję towarzystwa funduszu inwestycyjnego na zmienność wyników finansowych uzyskiwanych przez fundusz, bez tworzenia ekspozycji, która byłaby tak znaczna, że wskazywałaby, iż towarzystwo funduszu inwestycyjnego jest mocodawcą.

W tym przykładzie, widoczne jest, że towarzystwo funduszu inwestycyjnego jest agentem, zważywszy na ekspozycję towarzystwa funduszu inwestycyjnego na zmienność wyników finansowych funduszu łącznie z uprawnieniami decyzyjnymi w ramach ograniczonych parametrów. W ten sposób towarzystwo funduszu inwestycyjnego wnioskuje, że nie sprawuje kontroli nad tym funduszem.

Przykład 14

Podmiot podejmujący decyzje tworzy fundusz zapewniający możliwości inwestycyjne dla kilku inwestorów, wprowadza ten fundusz do obrotu i nim zarządza. Podmiot podejmujący decyzje (towarzystwo funduszu inwestycyjnego) musi podejmować decyzje w najlepszym interesie wszystkich inwestorów i zgodnie z umowami o zarządzanie funduszem. Niemniej jednak towarzystwo funduszu inwestycyjnego ma dużą swobodę w podejmowaniu decyzji. Za swoje usługi towarzystwo funduszu inwestycyjnego otrzymuje opłatę według stawek rynkowych, wynoszącą 1 procent zarządzanych aktywów oraz 20 procent wszystkich zysków funduszu, jeżeli osiągnięty jest określony poziom tych zysków. Opłaty są współmierne do świadczonych usług.

Towarzystwo funduszu inwestycyjnego, pomimo że musi podejmować decyzje w najlepszym interesie wszystkich inwestorów, posiada szerokie uprawnienia decyzyjne w zakresie kierowania istotnymi działaniami funduszu. Towarzystwu funduszu inwestycyjnego wypłacane są stałe i związane z wynikami opłaty, współmierne do świadczonych usług. Ponadto wynagrodzenie to wyrównuje korzyści towarzystwa funduszu inwestycyjnego z korzyściami innych inwestorów, bez tworzenia ekspozycji, która byłaby tak znaczna, że wynagrodzenie rozpatrywane oddzielnie wskazywałoby, iż towarzystwo funduszu inwestycyjnego jest mocodawcą.

Powyższy rozwój zdarzeń i powyższa analiza ma zastosowanie do przykładów 14A–14C opisanych poniżej. Każdy przykład jest rozpatrywany oddzielnie.

Przykład 14A

Towarzystwo funduszu inwestycyjnego ma także 2. procentową inwestycję w funduszu, która wyrównuje jego udziały z udziałami innych inwestorów. Towarzystwo funduszu inwestycyjnego nie ma żadnego obowiązku pokrywania strat funduszu wykraczających poza tę 2 procentową inwestycję. Inwestorzy mogą odwołać towarzystwo funduszu inwestycyjnego zwykłą większością głosów, lecz jedynie z powodu naruszenia umowy.

Dwuprocentowa inwestycja towarzystwa funduszu inwestycyjnego zwiększa jego ekspozycję na zmienność wyników finansowych uzyskiwanych przez fundusz, bez tworzenia ekspozycji, która byłaby tak znaczna, że wskazywałaby, iż towarzystwo funduszu inwestycyjnego jest mocodawcą. Prawa pozostałych inwestorów do odwołania towarzystwa funduszu inwestycyjnego uznane są za prawa ochronne, ponieważ można je wykonać jedynie w przypadku naruszenia umowy. W tym przykładzie pomimo że towarzystwo funduszu inwestycyjnego posiada szerokie uprawnienia decyzyjne i podlega ekspozycji na zmienność wyników finansowych z tytułu udziałów i wynagrodzenia, ekspozycja towarzystwa funduszu inwestycyjnego wskazuje, że towarzystwo funduszu inwestycyjnego jest agentem. W ten sposób towarzystwo funduszu inwestycyjnego wnioskuje, że nie sprawuje kontroli nad tym funduszem.

Przykład 14B

Towarzystwo funduszu inwestycyjnego posiada znacznie większą proporcjonalną inwestycję w funduszu, ale nie ma żadnego obowiązku pokrywania strat wykraczających poza tę inwestycję. Inwestorzy mogą odwołać towarzystwo funduszu inwestycyjnego zwykłą większością głosów, lecz jedynie z powodu naruszenia umowy.

W tym przykładzie prawa pozostałych inwestorów do odwołania towarzystwa funduszu inwestycyjnego uznane są za prawa ochronne, ponieważ można je wykonać jedynie w przypadku naruszenia umowy. Pomimo że towarzystwu funduszu inwestycyjnego wypłacane są stałe i związane z wynikami opłaty, współmierne do świadczonych usług, połączenie inwestycji towarzystwa funduszu inwestycyjnego z jego wynagrodzeniem mogłoby powodować powstanie ekspozycji na zmienność wyników finansowych uzyskiwanych przez fundusz, która byłaby tak znaczna, że wskazywałaby, iż towarzystwo funduszu inwestycyjnego jest mocodawcą. Im większa skala interesów ekonomicznych towarzystwa funduszu inwestycyjnego i jej zmienność (z uwzględnieniem łącznie jego wynagrodzenia i innych interesów), tym większy nacisk towarzystwo funduszu inwestycyjnego kładłoby w analizie na te interesy ekonomiczne i tym bardziej prawdopodobne byłoby, że towarzystwo funduszu inwestycyjnego jest mocodawcą.

Na przykład po uwzględnieniu jego wynagrodzenia i innych czynników, towarzystwo funduszu inwestycyjnego mogłoby uznać, że dwudziestoprocentowa inwestycja jest wystarczająca, aby wnioskować, że towarzystwo to sprawuje kontrolę nad funduszem. Jednakże w rozmaitych okolicznościach (np. w przypadku, gdy inne są wynagrodzenia czy pozostałe czynniki), kontrola może powstać przy innym poziomie inwestycji.

Przykład 14C

Towarzystwo funduszu inwestycyjnego posiada dwudziestoprocentową proporcjonalną inwestycję w funduszu, ale nie ma żadnego obowiązku pokrywania strat wykraczających poza tę dwudziestoprocentową inwestycję. Fundusz posiada zarząd, a wszyscy jego członkowie są niezależni od towarzystwa funduszu inwestycyjnego i są powoływani przez innych inwestorów. Zarząd wyznacza rokrocznie towarzystwo funduszu inwestycyjnego. Jeżeli zarząd postanowiłby nie odnawiać umowy z towarzystwem funduszu inwestycyjnego, usługi wykonywane przez to towarzystwo mogłyby być realizowane przez innych zarządców w tym sektorze.

Pomimo że towarzystwu funduszu inwestycyjnego wypłacane są stałe i związane z wynikami opłaty, współmierne do świadczonych usług, połączenie dwudziestoprocentowej inwestycji towarzystwa funduszu inwestycyjnego z jego wynagrodzeniem powoduje powstanie ekspozycji na zmienność wyników finansowych uzyskiwanych przez fundusz, która byłaby tak znaczna, że wskazywałaby, iż towarzystwo funduszu inwestycyjnego jest mocodawcą. Jednakże inwestorzy mają prawa znaczące umożliwiające odwołanie towarzystwa funduszu inwestycyjnego—zarząd zapewnia mechanizm, dzięki któremu inwestorzy mogą odwołać towarzystwo funduszu inwestycyjnego, jeżeli postanowią to uczynić.

W tym przykładzie towarzystwo funduszu inwestycyjnego kładzie w analizie większy nacisk na znaczące prawa odwoływania. W ten sposób pomimo że towarzystwo funduszu inwestycyjnego posiada szerokie uprawnienia decyzyjne i podlega ekspozycji na zmienność wyników finansowych funduszu z tytułu swojego wynagrodzenia i inwestycji, prawa znaczące posiadane przez innych inwestorów wskazują, że towarzystwo funduszu inwestycyjnego jest agentem. W ten sposób towarzystwo funduszu inwestycyjnego wnioskuje, że nie sprawuje kontroli nad tym funduszem.

Przykład 15

Powstaje jednostka, w której dokonuje się inwestycji, w celu nabycia portfela papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu zabezpieczonych aktywami finansowanymi instrumentami dłużnymi o stałym oprocentowaniu i instrumentami kapitałowymi. Instrumenty kapitałowe mają mały udział w celu zapewnić inwestorom, lokującym środki w instrumenty dłużne, ochronę przed pierwszymi stratami i otrzymanie rezydualnych wyników finansowych jednostki, w której dokonano inwestycji. Transakcję tę zaoferowano potencjalnym inwestorom, lokującym środki w instrumenty dłużne, jako inwestycję w papiery wartościowe zabezpieczone aktywami z ekspozycją na ryzyko kredytowe związane z ewentualnym niewykonaniem zobowiązań przez emitentów papierów wartościowych zabezpieczonych aktywami znajdujących się w portfelu oraz na ryzyko stopy procentowej związane z zarządzaniem tym portfelem. W momencie tworzenia danej jednostki, instrumenty kapitałowe stanowią 10 procent wartości nabytych aktywów. Podmiot podejmujący decyzje (podmiot zarządzający aktywami) zarządza aktywnym portfelem aktywów podejmując decyzje inwestycyjne w ramach parametrów określonych w prospekcie jednostki, w której dokonuje się inwestycji. Za te usługi podmiot zarządzający aktywami otrzymuje stałą opłatę według stawek rynkowych (tj. 1 procent zarządzanych aktywów) oraz opłaty związane z wynikami (tj. 10 procent zysków), jeżeli zyski jednostki, w której dokonano inwestycji, przekroczą określony poziom. Opłaty są współmierne do świadczonych usług. Podmiot zarządzający aktywami posiada 35 procent kapitału jednostki, w której dokonano inwestycji.

Pozostałe 65 procent kapitału i wszystkie instrumenty dłużne znajdują się w posiadaniu dużej liczby bardzo rozproszonych niepowiązanych inwestorów. Podmiot zarządzający aktywami może być odwołany, bez podania przyczyny, w drodze decyzji pozostałych inwestorów podjętej zwykłą większością głosów.

Podmiotowi zarządzającemu aktywami wypłacana jest stała opłata oraz opłata związana z wynikami; opłaty te są współmierne do świadczonych usług. Wynagrodzenie to wyrównuje korzyści towarzystwa funduszu inwestycyjnego z korzyściami innych inwestorów, w celu zwiększenia wartości funduszu. Podmiot zarządzający aktywami podlega ekspozycji na zmienność wyników finansowych uzyskiwanych w działalności funduszu, ponieważ podmiot ten posiada 35 procent kapitału i otrzymywane przez niego wynagrodzenie jest zmienne.

Pomimo działania w granicach parametrów określonych w prospekcie jednostki, w której dokonano inwestycji, podmiot zarządzający aktywami ma możliwość bieżącego podejmowania decyzji inwestycyjnych, które w sposób znaczący wpływają na wyniki finansowe tej jednostki—w analizie małą wagę przypisuje się prawom odwoływania posiadanym przez pozostałych inwestorów, ponieważ prawami tymi dysponuje duża liczba bardzo rozproszonych inwestorów. W omawianym przykładzie podmiot zarządzający aktywami kładzie większy nacisk na swoją ekspozycję na zmienność wyników finansowych funduszu uzyskiwanych z posiadanego udziału w kapitale własnym, co jest zależne od instrumentów dłużnych. Posiadanie 35 procent kapitału powoduje podporządkowaną ekspozycję na straty i stwarza prawa do wyników finansowych jednostki, w której dokonano inwestycji, co w sumie jest tak znaczne, iż wskazuje, że podmiot zarządzający aktywami jest mocodawcą. W ten sposób podmiot zarządzający aktywami wnioskuje, że sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji.

Przykład 16

Podmiot podejmujący decyzje (sponsor) finansuje tzw. multi-seller conduit (podmiot, który kupuje i utrzymuje aktywa finansowe od wielu zbywających), który emituje krótkoterminowe instrumenty dłużne przeznaczone dla niepowiązanych inwestorów. Transakcja była zaoferowana potencjalnym inwestorom jako inwestycja w portfel wysoko ocenianych średnioterminowych aktywów o minimalnej ekspozycji na ryzyko kredytowe związane z ewentualnym niewykonaniem zobowiązań przez emitentów aktywów znajdujących się w portfelu. Rozmaici zbywający sprzedają temu podmiotowi portfele aktywów wysokiej jakości. Każdy zbywający obsługuje portfel aktywów sprzedawany temu podmiotowi i zarządza należnościami przeterminowanymi pobierając opłatę za obsługę według stawek rynkowych. Każdy zbywający zapewnia także ochronę przed poniesieniem pierwszych strat z powodu strat kredytowych związanych z portfelem aktywów poprzez nadwyżkowe zabezpieczenie aktywów przekazywanych do omawianego podmiotu. Sponsor określa warunki funkcjonowania tego podmiotu i zarządza jego operacjami, otrzymując opłatę według stawek rynkowych. Opłata jest współmierna do świadczonych usług. Sponsor akceptuje zbywających, którzy mogą realizować sprzedaż do tego podmiotu, zatwierdza aktywa, które mają być nabyte przez ten podmiot oraz podejmuje decyzje dotyczące finansowania tego podmiotu. Sponsor musi działać w najlepszym interesie wszystkim inwestorów.

Sponsor jest uprawniony do otrzymywania wszelkich rezydualnych wyników omawianego podmiotu, a także zapewnia mu zwiększenie kredytu i instrumenty wsparcia płynności. Zwiększenie kredytu przez sponsora pokrywa straty do wysokości 5 procent wszystkich aktywów omawianego podmiotu, po pokryciu strat przez zbywających. Instrumenty wsparcia płynności nie są uruchamiane w odniesieniu do aktywów z chwilą niewykonania zobowiązań. Inwestorzy nie posiadają praw znaczących, które mogłyby mieć wpływ na uprawnienia decyzyjne sponsora.

Chociaż sponsorowi za jego usługi wypłacana jest opłata według stawek rynkowych, współmierna do świadczonych usług, sponsor podlega ekspozycji na zmienność wyników finansowych omawianego podmiotu ze względu na posiadane prawa do rezydualnych wyników finansowych uzyskiwanych przez ten podmiot i z uwagi na zapewnienie zwiększenia kredytu oraz instrumentów wsparcia płynności (tj. omawiany podmiot podlega ekspozycji na ryzyko utraty płynności poprzez wykorzystywanie krótkoterminowych instrumentów dłużnych do finansowania aktywów średnioterminowych). Pomimo że każdy zbywający posiada prawa podejmowania decyzji, które mają wpływ na wartość aktywów omawianego podmiotu, sponsor ma szerokie uprawnienia decyzyjne, dające mu możliwość bieżącego kierowania działaniami, które mają *najbardziej* znaczący wpływ na wyniki finansowe tego podmiotu (tj. sponsor ustanowił warunki funkcjonowania tego podmiotu, posiada prawa podejmowania decyzji dotyczących aktywów (akceptując nabywane składniki aktywów i podmioty zbywające te aktywa) i finansowanie tego podmiotu (należy systematycznie szukać nowego instrumentu na potrzeby tego finansowania)). Prawa do rezydualnych wyników finansowych oraz zapewnienie zwiększenia kredytu i instrumentów wsparcia płynności powodują ekspozycję sponsora na zmienność wyników finansowych uzyskiwanych przez omawiany podmiot, które różnią się od wyników finansowych dotyczących pozostałych inwestorów. Zatem ekspozycja ta wskazuje, że sponsor jest mocodawcą i w ten sposób sponsor wnioskuje, że sprawuje kontrolę nad omawianym podmiotem. Obowiązek sponsora związany z działaniem w najlepszym interesie wszystkich inwestorów nie uniemożliwia sponsorowi, by był mocodawcą.

Relacje z innymi podmiotami

- B73 Oceniając kwestię kontroli, inwestor bierze pod uwagę charakter własnych relacji z innymi podmiotami oraz ustala, czy te podmioty działają w jego imieniu (tj. czy są „faktycznymi agentami”). Ustalenie, czy inne podmioty działają jako faktyczni agenci, wymaga oceny sytuacji, z uwzględnieniem nie tylko charakteru tych relacji, ale także sposobu, w jaki te podmioty współdziałają między sobą i z inwestorem.
- B74 Tego rodzaju relacje nie muszą wiązać się z ustaleniami umownymi. Podmiot jest faktycznym agentem w przypadku, gdy inwestor - lub podmioty kierujące działalnością inwestora - ma możliwość kierowania danym podmiotem tak, by działał w imieniu inwestora. W takich okolicznościach, oceniając kwestię kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji, inwestor bierze pod uwagę prawa faktycznego agenta do podejmowania decyzji i pośrednią ekspozycję na zmienne wyniki lub prawa do zmiennych wyników za pośrednictwem faktycznego agenta, łącznie z ekspozycją własną.
- B75 Poniżej podane są przykłady tego rodzaju innych podmiotów, które ze względu na ich relacje, mogą działać jako faktyczni agenci inwestora:

- (a) podmioty powiązane z inwestorem;

- (b) podmiot otrzymujący w jednostce, w której dokonano inwestycji, udział jako wkład lub pożyczkę od inwestora;
- (c) podmiot, który zgodził się na to, by nie zbywać, nie przekazywać ani nie obciążać swoich udziałów w danej jednostce bez uprzedniej zgody inwestora (z wyjątkiem sytuacji, w których inwestor i ten inny podmiot mają prawo do wyrażania uprzedniej zgody, a prawa te opierają się na warunkach dobrowolnie uzgodnionych przez niezależne strony);
- (d) podmiot, który nie może finansować swojej działalności bez podporządkowanego wsparcia finansowego ze strony inwestora;
- (e) jednostka, w której dokonano inwestycji, gdzie większość członków organu zarządzającego lub kluczowy personel kierowniczy to te same osoby, które występują u inwestora;
- (f) podmiot, który ma ściśle relacje biznesowe z inwestorem, np. relacje pomiędzy profesjonalnym dostawcą usług i jednym z jego ważnych klientów.

Kontrola określonych składników aktywów

B76 Inwestor rozważa, czy traktuje część jednostki, w której dokonano inwestycji, jako uznany za odrębny podmiot, a jeżeli tak, to czy sprawuje kontrolę nad tym uznanym za odrębny podmiotem.

B77 Inwestor traktuje część jednostki, w której dokonano inwestycji, jako uznany za odrębny podmiot wtedy i tylko wtedy, gdy spełniony jest następujący warunek:

Określone składniki aktywów jednostki, w której dokonano inwestycji (i związane z tym zwiększenia kredytu, jeżeli występują) są wyłącznym źródłem płatności za określone zobowiązania tej jednostki lub za inne określone udziały w tej jednostce. Podmioty inne niż podmioty posiadające określone zobowiązanie nie mają prawa do określonych składników aktywów i nie mają obowiązków związanych z tymi składnikami aktywów ani też do rezydualnych przepływów pieniężnych wynikających z tych składników. W istocie żaden wynik finansowy pochodzący z tych określonych składników aktywów nie może być wykorzystany przez pozostałą część jednostki, w której dokonano inwestycji, a żadne ze zobowiązań tego uznanego za odrębny podmiotu nie może być regulowane przy pomocy aktywów pozostałej części omawianej jednostki. A zatem w istocie wszystkie aktywa, zobowiązania i kapitał własny uznanego za odrębny podmiotu są wydzielone z całej jednostki, w której dokonano inwestycji. Tego rodzaju uznany za odrębny podmiot jest często nazywany „silosem”.

B78 W przypadku, gdy spełniony jest warunek określony w paragrafie B77, inwestor identyfikuje działania, które mają znaczący wpływ na wyniki finansowe uznanego odrębnego podmiotu i na sposób kierowania tymi działaniami, aby ocenić, czy ma władzę nad tą częścią jednostki, w której dokonano inwestycji. Oceniając kontrolę nad tym uznanym odrębnym podmiotem, inwestor bierze również pod uwagę, czy podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe lub czy ma prawa do zmiennych wyników z tytułu zaangażowania w tym uznanym odrębnym podmiocie oraz czy ma możliwość wykorzystywania swojej władzy nad omawianą częścią jednostki w celu wywierania wpływu na swoje wyniki finansowe.

B79 Jeżeli inwestor sprawuje kontrolę nad uznanym odrębnym podmiotem, dokonuje konsolidacji tej części jednostki, w której dokonano inwestycji. W takim przypadku, oceniając kwestię kontroli nad omawianą jednostką oraz dokonując konsolidacji tej jednostki, inne podmioty wykluczają tę wyodrębnioną część danej jednostki.

Stała ocena

B80 Inwestor ponownie ocenia, czy sprawuje kontrolę nad daną jednostką, w której dokonano inwestycji, jeżeli fakty i okoliczności wskazują, że nastąpiły zmiany w przypadku jednego lub więcej z trzech elementów kontroli wymienionych w paragrafie 7.

B81 Jeżeli następuje zmiana w sposobie, w jaki może być wykonywana władza nad jednostką, w której dokonano inwestycji, zmiana ta musi zostać odzwierciedlona w sposobie, w jaki inwestor ocenia swoją władzę nad daną jednostką. Na przykład zmiany dotyczące praw podejmowania decyzji mogą oznaczać, że kierowanie istotnymi działaniami nie odbywa się już poprzez wykorzystanie praw głosu, lecz że inne ustalenia, np. umowy, zapewniają innemu podmiotowi lub innym podmiotom możliwość bieżącego kierowania istotnymi działaniami.

B82 Przyczyną uzyskania lub utraty władzy nad jednostką, w której dokonano inwestycji, może być określone zdarzenie, pomimo iż inwestor w nim nie uczestniczy. Na przykład inwestor może uzyskać władzę nad jednostką, w której dokonano inwestycji z uwagi na to, iż wygasły prawa podejmowania decyzji posiadane przez inny podmiot lub inne podmioty, które to prawa uprzednio uniemożliwiały inwestorowi sprawowanie kontroli nad daną jednostką.

B83 Inwestor bierze również pod uwagę zmiany mające wpływ na jego ekspozycję na zmienne wyniki finansowe lub na jego prawa do zmiennych wyników finansowych z tytułu zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji. Na przykład inwestor posiadający władzę nad daną jednostką może utracić nad nią kontrolę, jeżeli ustają jego uprawnienia do otrzymywania wyników finansowych lub jeżeli nie podlega już ekspozycji na zobowiązania z uwagi na to, że nie spełnia warunku określonego w paragrafie 7 b) (np. zakończyła się umowa dotycząca opłaty związanej z wynikami).

B84 Inwestor rozważa, czy uległa zmianie ocena dotycząca jego statusu jako agenta lub mocodawcy. Zmiany w całości relacji pomiędzy inwestorem i innymi podmiotami mogą oznaczać, że inwestor nie działa już jako agent, pomimo że wcześniej działał jako agent i *vice versa*. Na przykład jeżeli dochodzi do zmiany w prawach inwestora lub innych podmiotów, inwestor ponownie bada swój status jako mocodawcy lub agenta.

B85 Początkowa ocena dokonana przez inwestora dotycząca kontroli lub jego statusu jako mocodawcy czy agenta nie uległaby zmianie tylko z powodu zmian warunków rynkowych (np. zmian wyników finansowych jednostki, w której dokonano inwestycji, spowodowanych warunkami rynkowymi), chyba że zmiany warunków rynkowych powodują zmianę jednego lub więcej z trzech elementów kontroli wymienionych w paragrafie 7 albo zmianę całokształtu relacji pomiędzy mocodawcą i agentem.

WYMOGI RACHUNKOWOŚCI

Procedury konsolidacji

B86 Skonsolidowane sprawozdania finansowe:

- (a) łączą podobne pozycje aktywów, zobowiązań, kapitału własnego, przychodów, kosztów i przepływów pieniężnych jednostki dominującej oraz jej jednostek zależnych;
- (b) kompensuje (wyłącza) wartość bilansową inwestycji jednostki dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego każdej z jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej (MSSF 3 zawiera wyjaśnienie sposobu ujęcia powstałej stąd wartości firmy);
- (c) wyłącza w całości aktywa i zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty i przepływy pieniężne grupy kapitałowej odnoszące się do transakcji między jednostkami tej grupy kapitałowej (zyski i straty na transakcjach wewnątrz tej grupy, które są ujęte jako aktywa takie jak zapasy i środki trwałe, wyłącza się w całości). Straty na transakcjach wewnątrz grupy mogą oznaczać utratę wartości, która wymaga ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Różnice przejściowe, wynikające z wyłączenia zysków i strat na transakcjach wewnątrz grupy kapitałowej, ujmuje się zgodnie z MSR 12 *Podatek dochodowy*.

Jednolite zasady (polityka) rachunkowości

B87 Jeżeli członek grupy kapitałowej stosuje zasady rachunkowości odmienne od zasad (polityki) rachunkowości przyjętych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych do podobnych transakcji i zdarzeń występujących w zbliżonych okolicznościach, sprawozdanie tego członka grupy należy odpowiednio skorygować w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego w celu uzyskania zgodności z zasadami (polityką) rachunkowości danej grupy kapitałowej.

Wycena

B88 W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostka ujmuje przychody i koszty jednostki zależnej od dnia, w którym uzyskuje kontrolę nad jednostką zależną do dnia, w którym ustaje jej kontrola nad tą jednostką. Przychody i koszty jednostki zależnej opierają się na wartości aktywów i zobowiązań ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na dzień przejścia. Na przykład koszty amortyzacji ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów po dacie przejścia opierają się na wartości godziwej odpowiednich składników aktywów podlegających amortyzacji ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym na dzień przejścia.

Potencjalne prawa głosu

B89 Przygotowując skonsolidowane sprawozdania finansowe w przypadku, gdy występują potencjalne prawa głosu lub inne instrumenty pochodne zawierające potencjalne prawa głosu, część zysków lub strat i zmiany w kapitale własnym odnoszące się do jednostki dominującej i do udziałów niekontrolujących, ustala się na podstawie istniejących udziałów własnościowych i nie odzwierciedla to ewentualnego wykonywania lub konwersji potencjalnych praw głosu i innych instrumentów pochodnych, chyba że zastosowanie ma paragraf B90.

B90 W pewnych okolicznościach dana jednostka posiada w istocie aktualne udziały własnościowe w wyniku transakcji, która obecnie daje tej jednostce dostęp do wyników finansowych związanych z tymi udziałami. W tego rodzaju sytuacjach, przygotowując skonsolidowane sprawozdania finansowe, część przydzieloną jednostce dominującej i udziałom niekontrolującym ustala się poprzez uwzględnienie faktycznego wykonywania tych potencjalnych praw głosu lub innych instrumentów pochodnych, które obecnie dają tej jednostce dostęp do wyników finansowych.

B91 MSSF 9 nie ma zastosowania w odniesieniu do udziałów w jednostkach zależnych, które są skonsolidowane. W przypadku, gdy instrumenty zawierające potencjalne prawa głosu w istocie dają obecnie dostęp do wyników finansowych związanych z udziałami w jednostce zależnej, instrumenty te nie podlegają wymogom standardu MSSF 9. We wszystkich innych przypadkach instrumenty zawierające potencjalne prawa głosu w jednostce zależnej ujmuje się zgodnie ze standardem MSSF 9.

Dzień bilansowy

B92 Sprawozdania finansowe jednostki dominującej i jej jednostek zależnych wykorzystane do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego dotyczą stanu na ten sam dzień bilansowy. W przypadku, gdy koniec okresu sprawozdawczego jednostki dominującej różni się od końca okresu sprawozdawczego jednostki zależnej, jednostka zależna przygotowuje, do celów konsolidacji, dodatkowe informacje finansowe według stanu na ten sam dzień, na jaki sporządzane jest sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, w celu umożliwienia jednostce dominującej dokonania konsolidacji informacji finansowych jednostki zależnej, chyba że jest to niewykonalne.

B93 Jeżeli jest to niewykonalne, jednostka dominująca konsoliduje informacje finansowe jednostki zależnej wykorzystując w tym celu najświeższe sprawozdanie finansowe jednostki zależnej, skorygowane pod kątem wpływu znaczących transakcji lub zdarzeń, jakie miały miejsce pomiędzy dniem, na który sporządzono dane sprawozdanie finansowe, a dniem, na który sporządzane jest skonsolidowane sprawozdanie finansowe. W każdym razie przedział czasowy między datą sprawozdania finansowego jednostki zależnej a datą skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest nie większy niż trzy miesiące, a długość okresów sprawozdawczych i jakakolwiek rozbieżność dat sprawozdań finansowych jest taka sama z okresu na okres.

Udziały niekontrolujące

B94 Jednostka przypisuje zysk lub stratę i każdy składnik innych całkowitych dochodów, do właścicieli jednostki dominującej oraz do udziałów niekontrolujących. Jednostka przypisuje również łączne całkowite dochody, do właścicieli jednostki dominującej oraz do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną.

B95 Jeżeli jednostka zależna wyemitowała akcje uprzywilejowane dające prawo do skumulowanych dywidend, które sklasyfikowała jako kapitał własny i które są w posiadaniu udziałów niekontrolujących, jednostka oblicza swój udział w zyskach i w stratach po skorygowaniu ich o dywidendy od takich akcji, niezależnie od tego, czy dywidendy zostały zadeklarowane, czy nie.

Zmiany w części posiadanej przez udziały niekontrolujące

B96 W przypadku, gdy zmienia się część kapitału własnego posiadanego przez udziały niekontrolujące, jednostka dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących i niekontrolujących, w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej jednostka odnosi bezpośrednio na kapitał własny i przypisuje to do właścicieli jednostki dominującej.

Utrata kontroli

B97 Jednostka dominująca może utracić kontrolę nad jednostką zależną w wyniku dwóch lub więcej umów (transakcji). Jednakże czasami okoliczności wskazują, że takie wielokrotne umowy powinny być rozliczone jako jedna transakcja. Podejmując decyzję o tym, czy dane umowy należy rozliczać jako jedną transakcję, jednostka dominująca powinna rozważyć wszystkie postanowienia i warunki umów oraz ich skutki ekonomiczne. Jedna lub kilka z następujących okoliczności może wskazywać na to, że jednostka dominująca powinna rozliczyć takie umowy jako jedną transakcję:

- (a) umowy zawarto w tym samym czasie lub odwołują się one do siebie;
- (b) umowy składają się na jedną transakcję ukierunkowaną na osiągnięcie celu komercyjnego;
- (c) zawarcie jednej umowy zależy bezpośrednio od zawarcia przynajmniej jednej innej umowy;
- (d) dana umowa rozpatrywana jako niezależna nie ma uzasadnienia ekonomicznego, natomiast ma uzasadnienie ekonomiczne, gdy jest rozpatrywana wspólnie z innymi umowami. Przykładem może być zbycie akcji poniżej ceny rynkowej, które następnie jest kompensowane zbyciem akcji powyżej ceny rynkowej.

B98 Jeżeli jednostka dominująca utraci kontrolę nad jednostką zależną, to:

- (a) wyłącza:
 - (i) aktywa (w tym wartość firmy) oraz zobowiązania jednostki zależnej w ich wartości bilansowej na dzień utraty kontroli i
 - (ii) wartość bilansową udziałów niekontrolujących byłej jednostki zależnej na dzień utraty kontroli (w tym przypisane do nich wszelkie składniki innych całkowitych dochodów);
- (b) ujmuje:
 - (i) wartość godziwą otrzymanej zapłaty wynikającej z transakcji, zdarzenia lub okoliczności, które doprowadziły do utraty kontroli;
 - (ii) wydanie akcji, w przypadku, gdy transakcja, zdarzenie lub okoliczności, które doprowadziły do utraty kontroli wiąże się z wydaniem akcji jednostki zależnej właścicielom występującym jako udziałowcy, i

- (iii) wszelkie inwestycje utrzymane w byłej jednostce zależnej w ich wartości godziwej na dzień utraty kontroli.
- (c) kwotę, ujętą w innych całkowitych dochodach związaną z jednostką zależną zgodnie z paragrafem B99, poddaje przekwalifikowaniu do rachunku zysków i strat lub przenosi bezpośrednio do zysków zatrzymanych, jeżeli tego wymagają inne MSSF;
- (d) ujmuje wszelkie powstałe różnice jako zysk lub stratę w rachunku zysków i strat możliwych do przypisania jednostce dominującej.

B99 Jeśli jednostka dominująca utraci kontrolę nad jednostką zależną, to jednostka dominująca rozlicza wszelkie kwoty ujęte w innych całkowitych dochodach związane z tą jednostką zależną na takich zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdyby jednostka dominująca bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania. W związku z tym, jeżeli zysk lub strata poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach zostałyby przeklasyfikowane do zysków i strat w momencie zbycia odnośnych aktywów lub zobowiązań, to jednostka dominująca dokonuje przeklasyfikowania zysków lub strat z kapitału własnego do zysków i strat (jako korektę polegającą na przeklasyfikowaniu) w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną. Jeżeli nadwyżkę z aktualizacji wyceny poprzednio ujętą w innych całkowitych dochodach przeniesiono by bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie zbycia odnośnych aktywów, to jednostka dominująca przenosi tę nadwyżkę z aktualizacji wyceny bezpośrednio do zysków zatrzymanych w momencie utraty kontroli nad jednostką zależną.

Załącznik C

Data wejścia w życie i przepisy przejściowe

Niniejszy załącznik stanowi integralną część MSSF i ma taką samą moc obowiązującą, jak pozostałe części niniejszego MSSF.

DATA WEJŚCIA W ŻYCIE

C1 Jednostka zastosuje ten MSSF do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone. Jeżeli jednostka wcześniej zastosuje niniejszy MSSF, to fakt ten ujawnia i jednocześnie stosuje MSSF 11, MSSF 12, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* i MSR 28 (zaktualizowany w 2011 r.).

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

C2 Jednostka stosuje niniejszy MSSF retrospektywnie, zgodnie z MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*, z wyjątkiem przypadków wymienionych w paragrafach C3–C6.

C3 W przypadku stosowania niniejszego MSSF po raz pierwszy, jednostka nie ma obowiązku dokonywania korekt w celu ujmowania swojego zaangażowania w:

- (a) jednostkach, które uprzednio były konsolidowane zgodnie z MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* i SKI-12 *Konsolidacja—Jednostki specjalnego przeznaczenia*, które zgodnie z niniejszym MSSF nadal będą konsolidowane, lub
- (b) jednostkach, które uprzednio nie były konsolidowane zgodnie z MSR 27 i SKI-12 i które zgodnie z niniejszym MSSF nadal nie będą konsolidowane.

C4 W przypadku, gdy w wyniku zastosowania niniejszego MSSF po raz pierwszy, inwestor dokonuje konsolidacji jednostki, w której dokonano inwestycji, a która dotychczas nie była konsolidowana zgodnie z MSR 27 i SKI-12, to:

- (a) jeżeli jednostka, w której dokonano inwestycji, jest jednostką gospodarczą (określoną w MSSF 3), inwestor dokonuje wyceny aktywów, zobowiązań i udziałów niekontrolujących w tej uprzednio niekonsolidowanej jednostce, na dzień pierwszego zastosowania, tak jak gdyby ta jednostka była konsolidowana (a zatem z zastosowaniem rachunkowości przejścia zgodnie z MSSF 3) od dnia, w którym uzyskał kontrolę nad tą jednostką, w oparciu o wymogi niniejszego MSSF;
- (b) jeżeli jednostka, w której dokonano inwestycji, nie jest jednostką gospodarczą (określoną w MSSF 3), inwestor dokonuje wyceny aktywów, zobowiązań i udziałów niekontrolujących w tej uprzednio niekonsolidowanej jednostce, na dzień pierwszego zastosowania, tak jak gdyby ta jednostka była konsolidowana (stosując metodę przejścia przedstawioną w MSSF 3, bez ujmowania wartości firmy w odniesieniu do tej jednostki) od dnia, w którym uzyskał kontrolę nad tą jednostką, w oparciu o wymogi niniejszego MSSF. Różnice pomiędzy wartością ujętych aktywów, zobowiązań i udziałów niekontrolujących a poprzednią wartością bilansową zaangażowania inwestora w jednostce, w której dokonano inwestycji, ujmuje się jako odpowiednią korektę do stanu początkowego kapitału własnego;
- (c) jeżeli wycena aktywów, zobowiązań i udziałów niekontrolujących jednostki, w której dokonano inwestycji, zgodnie z a) lub b) jest niewykonalna (zgodnie z MSR 8), to:

- (i) jeżeli jednostka, w której dokonano inwestycji, jest jednostką gospodarczą, inwestor stosuje wymogi MSSF 3. Uznany dzień przejścia stanowi początek najwcześniejszego okresu, w jakim stosowanie MSSF 3 jest wykonalne, co może oznaczać, że jest to okres bieżący;
- (ii) jeżeli jednostka, w której dokonano inwestycji, nie jest jednostką gospodarczą, inwestor stosuje metodę przejścia przedstawioną w MSSF 3, bez ujmowania wartości firmy tej jednostki według stanu na uznany dzień przejścia. Uznany dzień przejścia stanowi początek najwcześniejszego okresu, w jakim stosowanie MSSF 3 jest wykonalne, co może oznaczać, że jest to okres bieżący.

Inwestor ujmuje wszelkie różnice pomiędzy wartością ujętych aktywów, zobowiązań i udziałów niekontrolujących na uznany dzień przejścia oraz wszelkie uprzednio uznane kwoty swojego zaangażowania jako korekty kapitału własnego w tym okresie. Dodatkowo inwestor zapewnia dane porównawcze i ujawnienie informacji zgodnie z MSR 8.

- C5 W przypadku, gdy w wyniku zastosowania niniejszego MSSF po raz pierwszy, inwestor nie dokonuje już konsolidacji jednostki, w której dokonano inwestycji, a która była uprzednio konsolidowana zgodnie z MSR 27 (zmienionym w 2008 r.) i SKI-12, inwestor wycenia swoje zatrzymane udziały w tej jednostce na dzień pierwszego zastosowania w kwocie, na jaką byłyby wycenione, gdyby wymogi niniejszego MSSF weszły w życie wtedy, gdy inwestor zaangażował się w tej jednostce lub gdy utracił nad nią kontrolę. Jeżeli wycena zatrzymanych udziałów jest niewykonalna (zgodnie z MSR 8), inwestor stosuje wymogi niniejszego MSSF do ujmowania utraty kontroli na początku najwcześniejszego okresu, w jakim stosowanie niniejszego MSSF jest wykonalne, co może oznaczać, że jest to okres bieżący. Inwestor ujmuje wszelkie różnice pomiędzy uprzednio ujętą wartością aktywów, zobowiązań i udziałów niekontrolujących a wartością bilansową swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonano inwestycji, jako korektę kapitału własnego w danym okresie. Dodatkowo inwestor zapewnia dane porównawcze i ujawnienie informacji zgodnie z MSR 8.
- C6 Paragrafy 23, 25, B94 i B96–B99 stanowiły poprawki do MSR 27 wprowadzone w roku 2008, które zostały przeniesione do MSSF 10. Z wyjątkiem sytuacji, w której jednostka stosuje postanowienia paragrafu C3, jednostka stosuje wymagania określone w wymienionych paragrafach, jak następuje:
- (a) jednostka nie przekształca przypisanych zysków lub strat za okresy sprawozdawcze przed datą przyjęcia do stosowania zmian w paragrafie B94 po raz pierwszy;
- (b) wymogi w paragrafach 23 i B96 dotyczące ujmowania zmian w udziałach własnościowych w jednostce zależnej po objęciu kontroli, nie stosuje się do zmian, które wystąpiły zanim jednostka zastosowała te poprawki po raz pierwszy;
- (c) jednostka nie przekształca wartości bilansowej inwestycji w byłej jednostce zależnej, jeżeli utrata kontroli nastąpiła przed przyjęciem poprawek w paragrafach 25 i B97–B99 do stosowania po raz pierwszy. Dodatkowo jednostka nie dokonuje przeliczenia zysków lub strat z tytułu utraty kontroli nad jednostką zależną, która nastąpiła przed przyjęciem tych poprawek do stosowania po raz pierwszy.

Odniesienie do MSSF 9

- C7 Jeżeli jednostka stosuje niniejszy MSSF, ale jeszcze nie stosuje MSSF 9, odniesienie niniejszego MSSF do MSSF 9 należy rozumieć jako odniesienie do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

WYCOFANIE INNYCH MSSF

- C8 Niniejszy MSSF zastępuje wymogi odnoszące się do skonsolidowanych sprawozdań finansowych w MSR 27 (zaktualizowanego w 2008 r.).
- C9 Niniejszy MSSF zastępuje także SKI-12 *Konsolidacja—jednostki specjalnego przeznaczenia*

Załącznik D

Zmiany w innych MSSF

Niniejszy załącznik zawiera zmiany w innych MSSF, będące konsekwencją wydania przez Radę niniejszego MSSF. Jednostka stosuje te zmiany w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Jeżeli jednostka stosuje niniejszy MSSF do wcześniejszych okresów, stosuje zmiany do tych wcześniejszych okresów. W zmienionych paragrafach pokazano nowy tekst jako podkreślony, a tekst usunięty – jako przekreślony.

MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Rachunkowości Finansowej po raz pierwszy

D1 Dodaje się paragraf 39I w brzmieniu:

39I MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 31, B7, C1, D1, D14 i D15 oraz dodanie paragrafu D31. Jednostka powinna stosować te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

D2 Paragraf B7 w załączniku B otrzymuje brzmienie:

B7 Jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy stosuje następujące wymogi MSSF 10 prospektywnie od daty przejścia na MSSF:

(a) zawarty w paragrafie B94 wymóg, iż łączne całkowite dochody przypisuje się do właścicieli jednostki dominującej oraz udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy w rezultacie udziały niekontrolujące przybierają wartość ujemną;

(b) zawarte w paragrafach 23 i B93 wymogi dotyczące ujmowania zmian udziału własnościowego jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną, i

(c) zawarte w paragrafach B97–B99 wymogi dotyczące księgowego rozliczania utraty kontroli nad jednostką zależną oraz odnośne wymogi paragrafu 8A MSSF 5 *Aktywa trwałe nieprzeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*.

Jeżeli jednak jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy decyduje się na retrospektywne stosowanie MSSF 3 w odniesieniu do przeprowadzonego w przeszłości połączenia jednostek, to zgodnie z paragrafem C1 niniejszego MSSF powinna również stosować MSSF 10.

D3 Paragraf C1 w załączniku C otrzymuje brzmienie:

C1 Jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy może nie stosować postanowień MSSF 3 retrospektywnie w odniesieniu do przeprowadzonych w przeszłości połączeń jednostek gospodarczych (połączeń jednostek gospodarczych, które miały miejsce przed dniem przejścia na MSSF). Jeżeli jednak jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy przekształci jakiegokolwiek połączenie jednostek gospodarczych w taki sposób, aby było zgodne z postanowieniami MSSF 3, przekształca wszystkie późniejsze połączenia jednostek gospodarczych i stosuje MSSF 10 od tej samej daty. Jeżeli na przykład jednostka stosująca MSSF po raz pierwszy decyduje się na przekształcenie połączenia jednostek gospodarczych, które miało miejsce w dniu 30 czerwca 20X6 r., przekształca wszystkie połączenia jednostek gospodarczych, które nastąpiły między 30 czerwca 20X6 r. a dniem przejścia na MSSF oraz stosuje także postanowienia MSSF 10 począwszy od 30 czerwca 20X6.

MSSF 2 Płatności w formie akcji

D4 Dodaje się paragraf 63A w brzmieniu:

63A MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSSF 11, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafie 5 i w załączniku A. Jednostka powinna stosować te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

W załączniku A przypis do definicji pojęcia „umowy dotyczące płatności w formie akcji” otrzymuje brzmienie:

* Pojęcie „grupa kapitałowa” zdefiniowane jest w załączniku A do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* jako „jednostka dominująca i jej jednostki zależne” z perspektywy jednostki dominującej najwyższego szczebla w stosunku do jednostki sporządzającej sprawozdanie.

MSSF 3 Połączenia jednostek

D5 Paragraf 7 otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 64E w brzmieniu:

7 Wytyczne zawarte w MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* stosuje się do identyfikacji jednostki przejmującej—tj. jednostki, która uzyskuje kontrolę nad inną jednostką, czyli nad jednostką przejmowaną. Jeżeli połączenie jednostek gospodarczych miało miejsce, ale wytyczne zawarte w MSSF 10 nie wskazują jasno, która z łączących się jednostek jest jednostką przejmującą, ustalając to należy rozważyć czynniki zawarte w paragrafach B14–B18.

- 64E MSSF 10, wydany w maju 2011 r., spowodował zmiany w paragrafach 7, B13, B63 e) i w załączniku A. Jednostka powinna stosować te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10.
- D6 [Nie dotyczy wymogów]
- D7 W załączniku A definicję pojęcia „kontrola” skreśla się.
- D8 Paragrafy B13 i B63 e) w załączniku B otrzymują brzmienie:
- B13 Wytyczne zawarte w MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* stosuje się do identyfikacji jednostki przejmującej—tj. jednostki, która uzyskuje kontrolę nad jednostką przejmowaną. Jeżeli połączenie jednostek gospodarczych miało miejsce, ale wytyczne zawarte w MSSF 10 nie wskazują jasno, która z łączących się jednostek jest jednostką przejmującą, ustalając to należy rozważyć czynniki zawarte w paragrafach B14–B18.
- B63 Przykłady innych MSSF zawierających wytyczne dotyczące późniejszej wyceny i ujęcia nabytych aktywów i przyjętych lub zaciągniętych zobowiązań w ramach połączenia jednostek gospodarczych obejmują:
- (a) ...
- (e) MSSF 10 dostarcza wytyczne na temat ujmowania zmian w udziałach własnościowych jednostki dominującej w jednostce zależnej po uzyskaniu kontroli.

MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji

- D9 Paragraf 3 a) otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 44O w brzmieniu:
- 3 Do stosowania niniejszego MSSF zobowiązane są wszystkie jednostki w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyłączeniem:
- (a) tych udziałów w jednostkach zależnych stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach, które ujmowane są zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* lub MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże w niektórych przypadkach MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujmowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach zgodnie z MSR 39; w takich przypadkach, ...
- 44O MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafie 3. Jednostka powinna stosować te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

MSSF 9 Instrumenty finansowe (wersja wydana w listopadzie 2009 r.)

- D10 Dodaje się paragraf 8.1.2 w brzmieniu:
- 8.1.2 MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafie C8 i skreślenie tytułów powyżej paragrafu C18 i paragrafów C18–C23. Jednostka stosuje te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.
- D11 Paragrafy C18 i C19 i tytuły przed paragrafami C18 i C19 w załączniku C skreśla się, a paragraf C8 otrzymuje brzmienie:
- C83 Do stosowania niniejszego MSSF zobowiązane są wszystkie jednostki w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyłączeniem:
- (a) tych udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach, które ujmowane są zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* lub MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże w niektórych przypadkach MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujmowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach zgodnie z MSR 39 i MSSF 9; w takich przypadkach ...

MSSF 9 Instrumenty finansowe (wersja wydana w październiku 2010 r.)

- D12 Paragraf 3.2.1 otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 7.1.2 w brzmieniu:
- 3.2.1 W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, na poziomie konsolidacji, mają zastosowanie paragrafy 3.2.2–3.2.9, B3.1.1, B3.1.2 oraz B3.2.1–B3.2.17. W związku z powyższym jednostka najpierw konsoliduje wszystkie jednostki zależne zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, a następnie stosuje te paragrafy dla całej grupy.

- 7.1.2 MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 3.2.1, B3.2.1–B3.2.3, B4.3.12 c), B5.7.15, C11 i C30 oraz skreślenie paragrafów C23–C28 i odpowiednich tytułów. Jednostka stosuje te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.
- D13 Paragrafy B3.2.1–B3.2.3 i B5.7.15 w załączniku B otrzymują brzmienie:
- W paragrafie B3.2.1, wyrażenie „(w tym JSP)” w pierwszej ramce diagramu skreśla się.
- B3.2.2 Sytuacja przedstawiona w paragrafie 3.2.4 b) (jednostka zachowuje umowne prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje na siebie umowny obowiązek przekazania przepływów pieniężnych jednemu lub większej liczbie odbiorców) występuje na przykład wtedy, gdy jednostka będąca instytucją powierniczą wydaje inwestorom udziały w korzyściach z bazowych aktywów finansowych będących w jej posiadaniu i zapewnia ich obsługę. W takim przypadku aktywa finansowe kwalifikują się do usunięcia ze sprawozdania z sytuacji finansowej, jeżeli spełnione są warunki określone w paragrafach 3.2.5 i 3.2.6.
- B3.2.3 Stosując paragraf 3.2.5, jednostka mogłaby, na przykład, być emitentem składnika aktywów finansowych lub mogłaby być to grupa kapitałowa obejmująca jednostkę zależną, która nabyła składnik aktywów finansowych i przekazuje przepływy pieniężne na rzecz niepowiązanych inwestorów.
- B5.7.15 Oto przykłady ryzyka wynikowego właściwego dla danego składnika aktywów:
- (a) ...
- (b) zobowiązanie wydane przez jednostkę strukturyzowaną posiadającą poniższe cechy. Jednostka jest prawnie wydzielona i w związku z tym aktywa tej jednostki są wyodrębnione wyłącznie dla dobra inwestorów, nawet w razie upadłości. Jednostka nie zawiera żadnych transakcji i aktywa tej jednostki nie mogą być przedmiotem zastawu. Inwestorom mającym udziały w tej jednostce przysługują należne kwoty jedynie w przypadku, gdy wyodrębnione aktywa generują przepływy pieniężne. Tak więc ...
- D14 Paragrafy C23 i C24 oraz tytuł przed paragrafem C23 w załączniku C skreśla się, a paragrafy C11 i C30 otrzymują brzmienie:
- C11 3 Do stosowania niniejszego MSSF zobowiązane są wszystkie jednostki w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyłączeniem:
- (a) tych udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach, które ujemowane są zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* lub MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże w niektórych przypadkach MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujemowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach zgodnie z MSSF9; w takich przypadkach ...
- C30 4 **Do stosowania niniejszego MSSF zobowiązane są wszystkie jednostki w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyłączeniem:**
- (a) **tych udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach, które ujemowane są zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* lub MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże w niektórych przypadkach MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujemowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach zgodnie z MSSF 9; w takich przypadkach, ...**

MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych*

- D15 Paragrafy 4 i 123 otrzymują następujące brzmienie i dodaje się paragraf 139H w brzmieniu:
- 4 Niniejszy standard nie ma zastosowania do struktury i treści skróconych śródrocznych sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSR 34 *Śródroczna sprawozdawczość finansowa*. Jednakże paragrafy 15–35 mają zastosowanie do tych sprawozdań finansowych. Niniejszy standard stosuje się jednakowo w odniesieniu do wszystkich jednostek, w tym do jednostek zarówno prezentujących skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, jak i tych prezentujących jednostkowe sprawozdania finansowe zgodnie z MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe*.
- 123 W trakcie procesu stosowania zasad (polityki) rachunkowości kierownictwo dokonuje różnych subiektywnych ocen, poza tymi, które wymagają szacunków mogących istotnie wpłynąć na kwoty ujęte w sprawozdaniu finansowym. Na przykład kierownictwo dokonuje subiektywnych ocen w przypadku ustalania:

- (a) ...
- (b) momentu, w którym następuje przeniesienie na inne jednostki zasadniczo całego ryzyka i korzyści wynikających z posiadania aktywów finansowych i aktywów w ramach leasingu, i
- (c) czy treść ekonomiczna transakcji wskazuje na to, że konkretna transakcja sprzedaży dóbr jest umową o charakterze finansowym i nie powoduje powstania przychodu.
- (d) ~~[usunąć]~~

139H MSSF 10 i MSSF 12, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 4, 119, 123 i 124. Jednostka stosuje te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 12.

MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

D16 Paragraf 42B otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 57 w brzmieniu:

- 42B Zmiany w udziałach własnościowych w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą kontroli, jak na przykład późniejsze nabycia lub zbycia przez jednostkę dominującą instrumentów kapitałowych jednostki zależnej, ujmuje się jako transakcje na kapitale własnym (zob. MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*). Wynikające stąd ...
- 57 MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 37, 38 i 42B i skreślenie paragrafu 50 b). Jednostka stosuje te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 21 Skutki zmian kursów wymiany walut obcych

D17 [Nie dotyczy wymogów]

D18 Paragrafy 19, 45 i 46 otrzymują następujące brzmienie i dodaje się paragraf 60F w brzmieniu:

- 19 Niniejszy standard dopuszcza również, aby samodzielna jednostka sporządzająca sprawozdanie finansowe lub jednostka sporządzająca jednostkowe sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* prezentowała swoje sprawozdania finansowe w dowolnej walucie (lub w dowolnych walutach). Jeżeli ...
- 45 Włączenie wyniku finansowego oraz sytuacji majątkowej i finansowej jednostki działającej za granicą do wyniku finansowego oraz sytuacji majątkowej i finansowej jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe dokonuje się w ramach zwykłych procedur konsolidacyjnych, takich jak wyłączenie sald wzajemnych rozrachunków między jednostkami grupy kapitałowej oraz transakcji pomiędzy jednostkami grupy kapitałowej (zob. MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*). Jednakże ...
- 46 Jeżeli sprawozdanie finansowe jednostki działającej za granicą sporządzone jest na inny dzień niż sprawozdanie jednostki sporządzającej sprawozdanie finansowe, jednostka działająca za granicą sporządza często dodatkowe sprawozdanie finansowe na ten sam dzień co jednostka sporządzająca sprawozdanie finansowe. Gdy tak się nie dzieje, MSSF 10 zezwala na wykorzystanie innej daty pod warunkiem, że przedział czasowy między tymi datami jest nie większy niż trzy miesiące i że dokonane zostaną korekty z tytułu skutków wszelkich znaczących transakcji lub innych zdarzeń, mających miejsce pomiędzy tymi datami. W takiej sytuacji aktywa i zobowiązania jednostki działającej za granicą są przeliczane po kursie wymiany obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego jednostki działającej za granicą. Dokonuje się korekt z tytułu istotnych zmian kursów wymiany do dnia bilansowego jednostki sporządzającej sprawozdanie zgodnie z MSSF 10. To samo ...
- 60F MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 3 b), 8, 11, 18, 19, 33, 44–46 i 48A. Jednostka stosuje te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 24 Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych

D19 Paragraf 3 otrzymuje brzmienie:

- 3 Niniejszy standard wymaga, aby informacje dotyczące transakcji podmiotów powiązanych, związków i transakcji pomiędzy podmiotami powiązаныmi oraz nierozliczonych sald, w tym dotyczących zobowiązań, były ujawniane w skonsolidowanym i jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej lub inwestorów upoważnionych do wspólnej kontroli nad jednostką, w której dokonano inwestycji lub posiadających znaczący wpływ na tę jednostkę, zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* lub MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe*. Niniejszy standard stosuje się również do jednostkowych sprawozdań finansowych.

W paragrafie 9 definicje pojęć „kontrola”, „wspólna kontrola” i „znaczący wpływ” skreśla się i dodaje zdanie w brzmieniu:

Pojęcia „kontrola”, „wspólna kontrola” i „znaczący wpływ” są zdefiniowane w MSSF 10, MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* i MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach* i są stosowane w niniejszym standardzie w znaczeniu podanym w wymienionych MSSF.

Dodaje się paragraf 28A w brzmieniu:

28A MSSF 10, MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* i MSSF 12, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 3, 9, 11 b), 15, 19 b) i e) oraz 25. Jednostka powinna stosować te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10, MSSF 11 i MSSF12.

MSR 27 Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe

D20 W MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe*, wymogi odnoszące się skonsolidowanych sprawozdań finansowych skreśla się i, jeżeli właściwe, przenosi się do MSSF 10. Wymogi dotyczące rachunkowości i ujawniania informacji w przypadku jednostkowych sprawozdań finansowych pozostają w MSR 27; tytuł tego standardu brzmi *Jednostkowe sprawozdania finansowe*, pozostałe paragrafy otrzymują kolejną numerację, dostosowany jest zakres oraz wprowadzone są inne zmiany redakcyjne. Wymogi dotyczące rachunkowości i ujawniania informacji pozostające w MSR 27 (zaktualizowanym w 2011 r.) są również aktualizowane w celu odzwierciedlenia wytycznych zawartych w MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12 i MSR 28 (zaktualizowany w 2011 r.). Dane szczegółowe dotyczące przeznaczenia paragrafów w MSR 27 (zaktualizowanego w 2008 r.) znajdują się w tabeli zgodności załączonej do MSR 27 (zaktualizowanego w 2011 r.).

MSR 32 Instrumenty finansowe: prezentacja

D21 Paragraf 4 a) otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 97I w brzmieniu:

4 Niniejszy standard ma zastosowanie we wszystkich jednostkach w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyjątkiem:

(a) tych udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsiębiorstwach, które ujmowane są zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* lub MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsiębiorstwach*. Jednakże w niektórych przypadkach MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujmowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsiębiorstwach zgodnie z MSR 39 ...

97I MSSF 10 i MSSF 11, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 4 a) i OS29. Jednostka powinna stosować tę zmianę wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

D22 Paragraf AG29 w załączniku otrzymuje brzmienie:

AG29 W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostka wykazuje udziały niekontrolujące—tj. udziały innych podmiotów w kapitale własnym oraz przychody jednostek zależnych—zgodnie z MSR 1 oraz z MSSF 10. W celu ...

MSR 33 Zysk przypadający na jedną akcję

D23 Paragraf 4 otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 74B w brzmieniu:

4 W przypadku, gdy prezentowane jest zarówno skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jak i jednostkowe sprawozdanie finansowe sporządzone odpowiednio: zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe*, ujawnienia informacji wymagane przez niniejszy standard prezentuje się tylko na podstawie skonsolidowanych danych finansowych. Jednostka ...

74B MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 4, 40 i A11. Jednostka stosuje te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 36 Utrata wartości aktywów

D24 Paragraf 4 a) otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 140H w brzmieniu:

4 Niniejszy standard dotyczy aktywów finansowych zaklasyfikowanych jako:

(a) jednostki zależne, zgodnie z ich definicją w MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*;

(b) ...

140H MSSF 10 i MSSF 11, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafie 4, w tytule powyżej paragrafu 12 h) i w paragrafie 12 h). Jednostka stosuje te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

D25 [Nie dotyczy wymogów]

MSR 38 Wartości niematerialne

D26 Paragraf 3 e) otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 130F w brzmieniu:

3 Jeżeli inny standard określa sposób księgowego ujęcia określonego składnika wartości niematerialnych, jednostka stosuje ten standard w miejsce niniejszego. Na przykład niniejszego standardu nie stosuje się do:

(a) ...

(e) aktywów finansowych, zgodnie z definicją MSR 32. Ujmowanie i wycenę niektórych aktywów finansowych reguluje MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* i MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*.

(f) ...

130F MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmianę w paragrafie 3 e). Jednostka stosuje tę zmianę wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena (zaktualizowany w październiku 2009 r.)

D27 Paragrafy 2 a) i 15 otrzymują następujące brzmienie i dodaje się paragraf 103P w brzmieniu:

2 **Niniejszy standard ma zastosowanie we wszystkich jednostkach w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyjątkiem:**

(a) **udziałów w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach, do których mają zastosowanie MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* lub MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże jednostki stosują niniejszy standard w odniesieniu do udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach, które w myśl MSR 27 lub MSR 28, ~~lub MSR 31~~ ujmowane są zgodnie z niniejszym standardem. ...**

15 W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, na poziomie konsolidacji, mają zastosowanie paragrafy 16–23 oraz załącznik A paragrafy OS34–OS52. W związku z powyższym jednostka najpierw konsoliduje wszystkie jednostki zależne zgodnie z MSSF 10, a następnie stosuje paragrafy 16–23 oraz załącznik A paragrafy OS34–OS52 dla całej grupy.

103P MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 2 a), 15, OS3, OS36–OS38 i OS41 a). Jednostka powinna stosować te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

D28 Paragrafy OS36–OS38 w załączniku A otrzymują brzmienie:

W paragrafie OS36, wyrażenie „(w tym JSP)” w pierwszej ramce diagramu skreśla się.

OS37 Sytuacja przedstawiona w paragrafie 18 b) (jednostka zachowuje umowne prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych, ale przyjmuje na siebie umowny obowiązek przekazania przepływów pieniężnych jednemu lub większej liczbie odbiorców) występuje na przykład wtedy, gdy jednostka będąca instytucją powierniczą wydaje inwestorom udziały w korzyściach z bazowych aktywów finansowych będących w jej posiadaniu i zapewnia ich obsługę. W takim przypadku aktywa finansowe kwalifikują się do usunięcia ze sprawozdania z sytuacji finansowej, jeżeli spełnione są warunki określone w paragrafach 19 i 20.

OS38 Stosując paragraf 19, jednostka mogłaby, na przykład, być emitentem składnika aktywów finansowych lub mogłaby być to grupa kapitałowa obejmująca jednostkę zależną, która nabyła składnik aktywów finansowych i przekazuje przepływy pieniężne na rzecz niepowiązanych inwestorów.

KIMSF 5 Prawa do udziałów wynikające z uczestnictwa w funduszach likwidacyjnych, rekultywacyjnych oraz funduszach na naprawę środowiska

D29 W punkcie „odwołania” pozycje MSR 27 i MSR 31 skreśla się, pozycja „MSR 28” otrzymuje brzmienie „MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” i dodaje się pozycje MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*.

Paragraf 8 otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 14B w brzmieniu:

8 Uczestnik funduszu poprzez odniesienie do zapisów MSSF 10, MSSF 11 i MSR 28 ocenia, czy sprawuje kontrolę lub wspólną kontrolę nad funduszem albo czy wywiera znaczący wpływ na fundusz. Jeżeli stwierdzi, że któraś z powyższych sytuacji ma miejsce, ujmuje udziały w funduszu zgodnie z powyższymi standardami.

14B MSSF 10 i MSSF 11, wydane w maju 2011 r., spowodowały zmiany w paragrafach 8 i 9. Jednostka stosuje te zmiany wtedy, gdy stosuje MSSF 10 i MSSF 11.

KIMSF 17 Przekazanie aktywów niegotówkowych właścicielom

D30 W punkcie „odwołania” dodaje się pozycję „MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*”.

Paragraf 7 otrzymuje następujące brzmienie i dodaje się paragraf 19 w brzmieniu:

7 Zgodnie z paragrafem 5, niniejsza interpretacja nie ma zastosowania, jeżeli jednostka przekazuje część swoich udziałów w jednostce zależnej, ale zachowuje kontrolę nad jednostką zależną. Jeżeli przekazanie skutkuje ujęciem udziałów niekontrolujących w jednostce zależnej, to przekazanie ujmuje się zgodnie z wymogami MSSF 10.

19 MSSF 10, wydany w maju 2011 r., spowodował zmianę w paragrafie 7. Jednostka stosuje tę zmianę wtedy, gdy stosuje MSSF 10.

MIĘDZYNARODOWY STANDARD SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ 11

Wspólne ustalenia umowne

CEL

- 1 **Celem niniejszego standardu jest ustanowienie zasad sprawozdawczości finansowej jednostek, które mają udziały we współkontrolowanych ustaleniach (tj. we *wspólnych ustaleniach umownych*).**

Osiągnięcie celu

- 2 Aby osiągnąć cel określony w ust. 1, w niniejszym standardzie zdefiniowano pojęcie *współkontroli* i wprowadzono wymóg, zgodnie z którym jednostka, która jest *stroną wspólnego ustalenia umownego*, określa rodzaj wspólnego ustalenia umownego, w który jest zaangażowana, oceniając swoje prawa i obowiązki, oraz rozlicza się z tych praw i obowiązków zgodnie z tym rodzajem wspólnego ustalenia umownego.

ZAKRES

- 3 **Niniejszy standard stosują wszystkie jednostki, które są stronami we *wspólnych ustaleniach umownych*.**

WSPÓLNE USTALENIA UMOWNE

- 4 **Wspólne ustalenie umowne to umowa, w ramach której dwie strony lub większa ich liczba sprawują *współkontrolę*.**
- 5 **Wspólne ustalenie umowne ma następujące cechy:**
- (a) **strony są związane umową (zob. paragrafy B2–B4);**
 - (b) **na podstawie umowy dwie strony lub większa ich liczba sprawują *wspólną kontrolę nad ustaleniem umownym* (zob. paragrafy 7–13).**
- 6 **Wspólne ustalenie umowne ma formę albo *wspólnego działania*, albo *wspólnego przedsięwzięcia*.**

Współkontrola

- 7 **Współkontrola jest umownie ustalonym podziałem kontroli w ramach ustalenia umownego, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają *jednogłośnej zgody stron dzielących kontrolę*.**
- 8 Jednostka, która jest stroną ustalenia umownego, ocenia, czy umowa daje wszystkim stronom lub grupie stron zbiorową kontrolę nad ustaleniem umownym. Wszystkie strony lub grupa stron zbiorowo kontrolują ustalenie, kiedy muszą działać razem w celu kierowania działaniami, które mają znaczący wpływ na wysokość zwrotów wypracowanych przez ustalenie umowne (np. istotne działania).
- 9 Po ustaleniu, czy wszystkie strony, czy też grupa stron, zbiorowo kontrolują ustalenie umowne, *współkontrola istnieje tylko wtedy, gdy decyzje w sprawie istotnych działań wymagają jednogłośnej zgody stron, które zbiorowo kontrolują ustalenie umowne.*
- 10 W ramach wspólnego ustalenia umownego żadna ze stron nie kontroluje ustalenia samodzielnie. Strona sprawująca *współkontrolę nad ustaleniem* może uniemożliwiać wszelkim innym stronom lub grupie stron kontrolowanie ustalenia umownego.
- 11 Ustalenie umowne może być *wspólnym ustaleniem umownym* nawet wtedy, gdy nie wszystkie strony sprawują *współkontrolę nad tym ustaleniem*. W niniejszym standardzie wprowadzono rozróżnienie między stronami, które sprawują *współkontrolę nad wspólnym ustaleniem umownym (wspólnicy wspólnego działania lub wspólnego przedsięwzięcia)*, a stronami, które uczestniczą w *wspólnym ustaleniu umownym*, lecz nie sprawują nad nim *współkontroli*.
- 12 Jednostka będzie musiała osądzić, czy wszystkie strony, lub grupa stron, sprawują *współkontrolę nad ustaleniem*. Dokonując oceny, jednostka uwzględni wszystkie fakty i okoliczności (zob. paragrafy B5–B11).
- 13 Jeżeli fakty i okoliczności ulegną zmianie, jednostka ponownie ocenia, czy wciąż sprawuje *współkontrolę nad ustaleniem*.

Rodzaje wspólnych ustaleń umownych

- 14 **Jednostka określa rodzaj *wspólnego ustalenia umownego*, w które jest zaangażowana. Zakwalifikowanie *wspólnego ustalenia umownego* jako *wspólnego działania* lub *wspólnego przedsięwzięcia* zależy od praw i obowiązków stron ustalenia umownego.**

- 15 **Wspólne działanie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów, i obowiązki dotyczące zobowiązań, powiązanych z ustaleniem umownym. Strony te są nazywane współnikami wspólnego działania.**
- 16 **Wspólne przedsięwzięcie jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem mają prawa do aktywów netto wynikających z ustalenia umownego. Strony te są nazywane współnikami wspólnego przedsięwzięcia.**
- 17 Ustalając, czy wspólne ustalenie umowne jest wspólnym działaniem czy wspólnym przedsięwzięciem jednostka kieruje się własnym osądem. Jednostka ustala rodzaj wspólnego ustalenia umownego, w które jest zaangażowana, uwzględniając swoje prawa i obowiązki wynikające z ustalenia. Jednostka ocenia swoje prawa i obowiązki, uwzględniając strukturę i formę prawną ustalenia, uzgodnione przez strony warunki umowy oraz, w stosownym przypadku, inne fakty i okoliczności (zob. paragrafy B12–B33).
- 18 Niekiedy strony są związane umową ramową, która określa ogólne warunki umowne podejmowania jednego działania lub większej ich liczby. Umowa ramowa może stanowić, że strony przyjmują różne wspólne ustalenia umowne w celu prowadzenia konkretnych działań będących częścią umowy. Nawet gdy takie wspólne ustalenia umowne są powiązane z tą samą umową ramową, ich rodzaj może być inny, jeżeli prawa i obowiązki stron różnią się w momencie podejmowania różnych działań w kontekście umowy ramowej. W konsekwencji wspólne działania i wspólne przedsięwzięcia mogą współistnieć, kiedy strony podejmują różne działania stanowiące część tej samej umowy ramowej.
- 19 W przypadku zmiany faktów i okoliczności jednostka ponownie ocenia, czy rodzaj wspólnego ustalenia umownego, w które jest zaangażowana, uległ zmianie.

SPRAWOZDANIA FINANSOWE STRON WSPÓLNEGO USTALENIA UMOWNEGO

Wspólne działania

20 W związku z udziałami we wspólnym działaniu współnik wspólnego działania ujmuje:

- (a) **swoje aktywa, w tym udział w aktywach posiadanych wspólnie;**
- (b) **swoje zobowiązania, w tym udział w zobowiązaniach zaciągniętych wspólnie;**
- (c) **przychody ze sprzedaży swojego udziału w wynikach wspólnego działania;**
- (d) **swoją część przychodów ze sprzedaży produkcji w ramach wspólnego działania oraz**
- (e) **swoje koszty, w tym udział we wspólnie poniesionych kosztach.**

- 21 Wspólnik wspólnego działania rozlicza aktywa, zobowiązania, przychody i koszty związane z jego udziałem we wspólnym działaniu zgodnie z MSSF mającymi zastosowanie do tych konkretnych aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów.
- 22 Rozliczanie transakcji takich jak sprzedaż, wniesienie lub nabycie aktywów między jednostką a wspólnym działaniem, w które jest zaangażowany jako współnik, określono szczegółowo w paragrafach B34–B37.
- 23 Strona, która uczestniczy we wspólnym działaniu, lecz nie sprawuje nad nim współkontroli, również rozlicza swój udział w ustaleniu zgodnie z paragrafami 20–22, jeżeli ma prawa do aktywów i obowiązki wynikające ze zobowiązań powiązanych ze wspólnym działaniem. Jeżeli strona, która uczestniczy we wspólnym działaniu, lecz nie sprawuje nad nim współkontroli, nie ma praw do aktywów ani obowiązków wynikających ze zobowiązań powiązanych z tym wspólnym działaniem, rozlicza swój udział we wspólnym działaniu zgodnie z MSSF mającymi zastosowanie do tego udziału.

Wspólne przedsięwzięcia

- 24 **Wspólnik wspólnego przedsięwzięcia ujmuje swój udział we wspólnym przedsięwzięciu jako inwestycję i rozlicza tę inwestycję przy użyciu metody praw własności zgodnie z MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia*, chyba że jednostka jest zwolniona ze stosowania metody praw własności zgodnie z tym standardem.**
- 25 Strona, która uczestniczy we wspólnym przedsięwzięciu, lecz nie sprawuje nad nim współkontroli, rozlicza swój udział w ustaleniu zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*, chyba że wywiera znaczący wpływ na wspólne przedsięwzięcie i wówczas rozlicza się zgodnie z MSR 28 (zmienionym w 2011 r.).

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIA FINANSOWE

26 W jednostkowych sprawozdaniach finansowych wspólnik wspólnego działania lub wspólnego przedsięwzięcia ujmuje swój udział w:

- (a) **wspólnym działaniu zgodnie z paragrafami 20–22;**
- (b) **wspólnym przedsięwzięciu zgodnie z paragrafem 10 MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe*.**

27 W jednostkowych sprawozdaniach finansowych strona, która uczestniczy we wspólnym ustaleniu umownym, lecz nie sprawuje nad nim współkontroli, ujmuje swój udział w:

- (a) **wspólnym działaniu zgodnie z paragrafem 23;**
- (b) **wspólnym przedsięwzięciu zgodnie z MSSF 9, chyba że jednostka wywiera znaczący wpływ na wspólne przedsięwzięcie i wówczas stosuje paragraf 10 MSR 27 (zmienionego w 2011 r.).**

Załącznik A

Definicje terminów

Załącznik stanowi integralną część MSSF.

wspólne ustalenie umowne	Ustalenie umowne, nad którym dwie strony lub większa ich liczba sprawują współkontrolę .
współkontrola	Umownie ustalony podział kontroli w ramach ustalenia umownego, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednogłośnej zgody stron dzielących kontrolę.
wspólne działanie	Wspólne ustalenie umowne , w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem mają prawa do aktywów i obowiązki wynikające ze zobowiązań powiązane z ustaleniem.
wspólnik wspólnego działania	Strona wspólnego działania , która sprawuje współkontrolę nad tym wspólnym działaniem.
wspólne przedsięwzięcie	Wspólne ustalenie umowne , w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem mają prawa do aktywów netto ustalenia umownego.
wspólnik wspólnego przedsięwzięcia	Strona wspólnego przedsięwzięcia , która sprawuje współkontrolę nad tym wspólnym przedsięwzięciem.
strona wspólnego ustalenia umownego	Jednostka, która uczestniczy we wspólnym ustaleniu umownym bez względu na to, czy sprawuje współkontrolę nad tym ustaleniem.
oddzielna jednostka	Oddzielnie identyfikowalna struktura finansowa, w tym oddzielne jednostki prawne lub jednostki uznane za takie na podstawie statutu spółki, bez względu na to, czy jednostki te mają osobowość prawną.

Następujące terminy zostały zdefiniowane w MSR 27 (zmienionym w 2011 r.), MSR 28 (zmienionym w 2011 r.) lub MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i są używane w niniejszym standardzie w znaczeniu określonym w wyżej wymienionych standardach:

- kontrola jednostki, w której dokonano inwestycji;
- metoda praw własności;
- władza;
- prawa ochronne;
- istotne działania;
- jednostkowe sprawozdania finansowe;
- znaczący wpływ.

Załącznik B

Objaśnienie stosowania

Załącznik stanowi integralną część MSSF. W załączniku opisano stosowanie ustępów 1-27. Ma on takie samo znaczenie jak inne części MSSF.

- B1 Przykłady w niniejszym załączniku dotyczą sytuacji hipotetycznych. Chociaż niektóre aspekty przykładów mogą znajdować odzwierciedlenie w rzeczywistych wydarzeniach, stosując MSSF 11 należy ocenić wszystkie istotne fakty i okoliczności danego wydarzenia.

WSPÓLNE USTALENIA UMOWNE

Umowa (paragraf 5)

- B2 Umowę można udokumentować na wiele sposobów. Egzekwowalna umowa ma często, choć nie zawsze, formę pisemną; zazwyczaj jest to forma kontraktu lub udokumentowanych rozmów między stronami. Mechanizmy statutowe również mogą tworzyć egzekwowalną umowę, albo same w sobie, albo w połączeniu z kontraktami między stronami.
- B3 Kiedy wspólne ustalenia umowne mają strukturę *oddzielnej jednostki* (zob. paragrafy B19–B33), umowa lub niektóre aspekty umowy zostaną w niektórych przypadkach włączone do statutu lub regulaminu oddzielnej jednostki.
- B4 Umowa określa zasady uczestnictwa stron w działalności, która jest przedmiotem ustalenia. Umowa reguluje zazwyczaj takie kwestie jak:
- (a) cel, działalność i czas trwania wspólnego ustalenia umownego;
 - (b) sposób wyznaczania członków zarządu lub równoważnego organu zarządczego wspólnego ustalenia umownego;
 - (c) proces podejmowania decyzji: kwestie wymagające decyzji stron, prawa głosu stron i wymagany poziom poparcia dla tych kwestii. Proces podejmowania decyzji znajdujący odzwierciedlenie w umowie jest formą ustanowienia współkontroli nad ustaleniem (zob. paragrafy B5–B11).
 - (d) kapitał lub inne wymagane wkłady stron.
 - (e) sposób podziału między stronami aktywów, zobowiązań, przychodów, kosztów lub wyniku finansowego związanych ze wspólnym ustaleniem umownym.

Współkontrola (paragrafy 7–13)

- B5 Oceniając, czy jednostka sprawuje współkontrolę nad ustaleniem umownym, należy najpierw sprawdzić, czy wszystkie strony, lub grupa stron, kontrolują ustalenie. MSSF 10 zawiera definicję kontroli. Standard ten należy stosować do ustalenia, czy wszystkie strony, lub grupa stron, podlegają ekspozycji lub posiadają prawa do zmienionych zwrotów wypracowanych w wyniku zaangażowania w ustalenie umowne, a także czy posiadają zdolność do sprawowania władzy nad ustaleniem w celu wpłynięcia na wysokość zwrotów wypracowanych przez ustalenie. Kiedy wszystkie strony lub grupa stron ujęte zbiorowo są w stanie kierować działaniami, które wywierają istotny wpływ na zwroty wypracowane przez ustalenie umowne (istotne działania), strony zbiorowo kontrolują ustalenie umowne.
- B6 Po ustaleniu, czy wszystkie strony, lub grupa stron, zbiorowo kontrolują ustalenie umowne, jednostka ocenia, czy sprawuje współkontrolę nad ustaleniem umownym. Współkontrola istnieje tylko wtedy, gdy decyzje dotyczące istotnych działań wymagają jednogłośnej zgody stron, które zbiorowo kontrolują ustalenie umowne. Stwierdzenie, czy ustalenie jest współkontrolowane przez wszystkie strony lub przez grupę stron, czy też kontrolowane samodzielnie przez jedną ze stron, może wymagać własnego osądu.
- B7 Niekiedy proces podejmowania decyzji ustalony przez strony w umowie pośrednio prowadzi do współkontroli. Załóżmy na przykład, że dwie strony podejmują ustalenie umowne, w którym każda ze stron ma 50 procent praw głosu, a z umowy między stronami wynika, że do podjęcia decyzji w sprawie istotnych działań potrzebne jest 51 procent praw głosu. W takim przypadku strony pośrednio uzgodniły, że sprawują współkontrolę nad ustaleniem umownym, ponieważ decyzji w sprawie istotnych działań nie można podjąć bez zgody obu stron.

- B8 W innych okolicznościach umowa zawiera wymóg posiadania minimalnej proporcji praw głosu do podejmowania decyzji w sprawie istotnych działań. Kiedy wymagana minimalna proporcję praw głosu można osiągnąć w wyniku więcej niż jednej kombinacji stron osiągających zgodę, ustalenie nie jest wspólnym ustaleniem umownym, o ile umowa nie precyzuje, które strony (lub kombinacje stron) muszą jednogłośnie podejmować decyzje w sprawie istotnych działań w ramach ustalenia.

Przykłady stosowania

Przykład 1

Założmy, że trzy strony podejmują ustalenie umowne: strona A posiada 50 procent praw głosu w ustaleniu, strona B posiada 30 procent, zaś strona C 20 procent. Umowa między stronami A, B i C stanowi, że do podejmowania decyzji dotyczących istotnych działań realizowanych w ramach umowy konieczne jest posiadanie 75 procent praw głosu. Chociaż strona A może zablokować dowolną decyzję, nie ma kontroli nad wspólnym ustaleniem, ponieważ wymaga to zgody strony B. Zawarty w umowie wymóg posiadania co najmniej 75 procent praw głosu do podjęcia decyzji w sprawie istotnych działań oznacza, że strony A i B sprawują współkontrolę nad wspólnym ustaleniem, ponieważ decyzji w sprawie istotnych działań realizowanych w ramach umowy nie można podjąć bez zgody zarówno strony A, jak i strony B.

Przykład 2

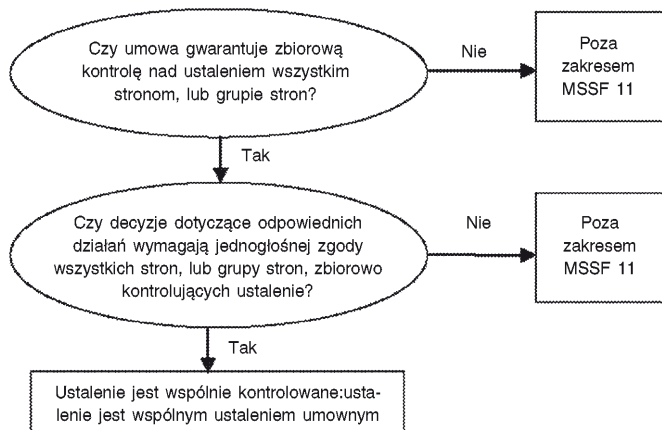
Założmy, że wspólne ustalenie obejmuje trzy strony: Strona A posiada 50 procent praw głosu w ustaleniu, a strony B i C po 25 procent. Umowa między stronami A, B i C stanowi, że do podejmowania decyzji dotyczących istotnych działań realizowanych w ramach umowy konieczne jest posiadanie 75 procent praw głosu. Chociaż strona A może zablokować dowolną decyzję, nie ma kontroli nad wspólnym ustaleniem, ponieważ wymaga to zgody strony B lub C. W tym przykładzie kontrolę nad ustaleniem sprawują zbiorowo strony A, B i C. Istnieje jednak więcej niż jedna kombinacja stron, które mogą porozumieć się w celu zgromadzenia 75 procent praw głosu (tj. albo A i B, albo A i C). W takiej sytuacji, aby działalność taka kwalifikowała się jako wspólne ustalenie umowne, umowa między stronami musi precyzować, która kombinacja stron jest wymagana do jednogłosego podejmowania decyzji o istotnych działaniach w ramach ustalenia

Przykład 3

Założmy, że strony A i B posiadają po 35 procent praw głosu w ustaleniu umownym, a pozostałe 30 procent praw głosu jest znacznie rozproszone. Decyzje w sprawie istotnych działań są zatwierdzane większością praw głosu. Strony A i B sprawują współkontrolę nad ustaleniem tylko wtedy, gdy umowa precyzuje, że decyzje w sprawie istotnych działań realizowanych w ramach ustalenia wymagają zgody zarówno strony A, jak i strony B.

- B9 Wymóg jednogłosej zgody oznacza, że każda strona sprawująca współkontrolę nad ustaleniem może przeszkodzić innym stronom lub grupie stron w podjęciu jednogłosej decyzji (w sprawie istotnych działań) bez ich zgody. Jeżeli wymóg jednogłosej zgody dotyczy tylko decyzji, które zapewniają stronie prawa ochronne, nie zaś decyzji w sprawie istotnych działań realizowanych w ramach ustalenia, strona ta nie jest stroną sprawującą współkontrolę nad ustaleniem.
- B10 Umowa może zawierać klauzule w sprawie rozwiązywania sporów, na przykład dotyczące arbitrażu. Postanowienia te mogą dopuszczać podejmowanie decyzji przy braku jednogłosej zgody stron, które sprawują współkontrolę. Postanowienia te nie są przeszkodą dla sprawowania współkontroli nad ustaleniem, co oznacza, że nie ma przeszkody, aby ustalenie było wspólnym ustaleniem umownym.

Ocena wspólnej kontroli

B11 Kiedy ustalenie wychodzi poza zakres stosowania MSSF 11, jednostka rozlicza swoje udziały w ustaleniu zgodnie z odpowiednimi standardami, tj. MSSF 10, MSR 28 (zmienionym w 2011 r.) lub MSSF 9.

RODZAJE WSPÓLNYCH USTALEŃ UMOWNYCH (PARAGRAFY 14–19)

B12 Wspólne ustalenia umowne są ustanawiane w wielu różnych celach (np. jako sposób podziału kosztów i ryzyka przez strony lub sposób zapewnienia stronom dostępu do nowej technologii lub nowych rynków) i mogą mieć różne struktury i formy prawne.

B13 W przypadku niektórych ustaleń działalność będąca przedmiotem ustalenia nie musi być realizowana za pośrednictwem oddzielnej jednostki. Jednakże inne ustalenia zakładają powołanie oddzielnej jednostki.

B14 Klasyfikacja wspólnych ustaleń umownych zgodnie z wymogami MSSF zależy od praw i obowiązków stron wynikających z ustalenia w normalnym toku działalności. Niniejszy standard klasyfikuje wspólne ustalenia umowne jako wspólne działania lub wspólne przedsięwzięcia. Kiedy jednostka ma prawa do aktywów i obowiązki wynikające ze zobowiązań w związku z ustaleniem, ustalenie jest wspólnym działaniem. Kiedy jednostka ma prawa do aktywów netto wynikających z ustalenia, ustalenie jest wspólnym przedsięwzięciem. W paragrafach B16–B33 wprowadzono ocenę, którą jednostka przeprowadza w celu stwierdzenia, czy posiada udziały we wspólnym działaniu czy we wspólnym przedsięwzięciu.

Klasyfikacja wspólnych ustaleń umownych

B15 Zgodnie z paragrafem B14 klasyfikacja wspólnych ustaleń umownych wymaga przeprowadzenia przez strony oceny praw i obowiązków wynikających z ustalenia. Dokonując oceny, jednostka uwzględnia:

(a) strukturę wspólnego ustalenia umownego (zob. paragrafy B16–B21).

(b) kiedy wspólne ustalenie umowne jest realizowane za pośrednictwem oddzielnej jednostki:

(i) formę prawną oddzielnej jednostki (zob. paragrafy B22–B24);

(ii) warunki umowy (zob. paragrafy B25–B28) oraz

(iii) w stosownym przypadku, inne fakty i okoliczności (zob. paragrafy B29–B33).

Struktura wspólnego ustalenia umownego

Wspólne ustalenia umowne nie realizowane za pośrednictwem oddzielnej jednostki

B16 Wspólne ustalenie umowne, które nie jest realizowane za pośrednictwem oddzielnej jednostki, jest wspólnym działaniem. W takich przypadkach umowa określa prawa stron do aktywów i obowiązki stron z tytułu zobowiązań związane z ustaleniem, a także prawa stron do odpowiednich przychodów i obowiązki stron z tytułu odpowiednich kosztów.

B17 Umowa często określa charakter działań, które są przedmiotem ustalenia, oraz sposób, w jaki strony zamierzają realizować wspólnie te działania. Na przykład strony wspólnego ustalenia umownego mogą ustalić, że będą razem wytwarzać produkt, a każda ze stron będzie odpowiedzialna za konkretne zadanie, używając własnych aktywów i zaciągając własne zobowiązania. Umowa może również precyzować podział wspólnych przychodów i kosztów między stronami. W takich przypadkach każdy wspólnik wspólnego działania ujmuje w sprawozdaniach finansowych aktywa i zobowiązania wykorzystywane do realizacji konkretnego zadania, a także przypadającą na niego część przychodów i kosztów zgodnie z umową.

B18 W innych przypadkach strony wspólnego ustalenia umownego mogą uzgodnić na przykład podział i wspólną eksploatację składnika aktywów. W takim przypadku umowa określa prawa stron do wspólnie eksploatowanego składnika aktywów oraz sposób, w jaki strony dzielą między sobą produkt lub przychód uzyskany w ramach eksploatacji danego składnika aktywów, a także koszty operacyjne. Każdy wspólnik wspólnego działania rozlicza przypadający na niego udział we wspólnym składniku aktywów i uzgodniony udział w każdym zobowiązaniu, a także ujmuje swój udział w produkcji, przychodach i kosztach zgodnie z umową.

Wspólne ustalenia umowne realizowane za pośrednictwem oddzielnej jednostki

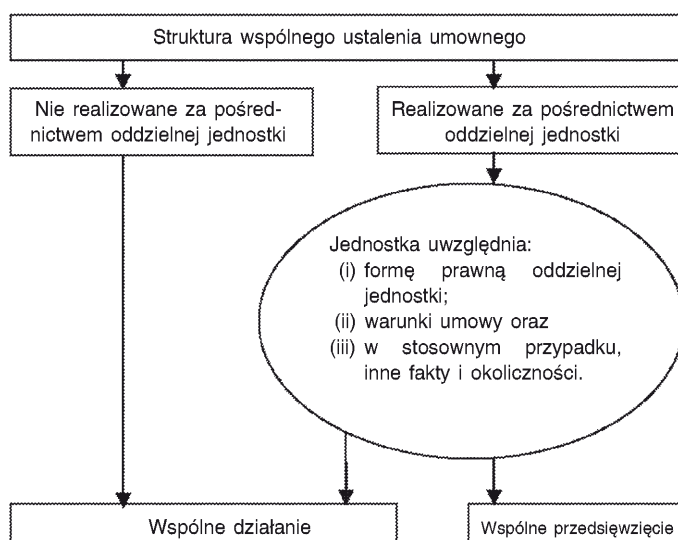
B19 Wspólne ustalenie umowne, w którym aktywa i zobowiązania związane z ustaleniem są przypisane do oddzielnej jednostki, może być albo wspólnym przedsięwzięciem, albo wspólnym działaniem.

B20 To, czy strona jest współnikiem wspólnego działania czy wspólnego przedsięwzięcia zależy od praw strony do aktywów i obowiązków strony z tytułu zobowiązań związanych z ustaleniem, które ma formę oddzielnej jednostki.

B21 Zgodnie z paragrafem B15, kiedy strony realizują wspólne ustalenie umowne za pośrednictwem oddzielnej jednostki, muszą ocenić, czy forma prawna oddzielnej jednostki, warunki umowy i, w stosownym przypadku, wszelkie inne fakty i okoliczności dają im:

- (a) prawa do aktywów i obowiązki wynikające ze zobowiązań w związku z ustaleniem (tj. ustalenie jest wspólnym działaniem) lub
- (b) prawa do aktywów netto ustalenia umownego (tj. ustalenie jest wspólnym przedsięwzięciem).

Klasyfikacja wspólnego ustalenia umownego: ocena praw i obowiązków stron wynikających z ustalenia umownego

Forma prawna oddzielnej jednostki

B22 Przy ustalaniu rodzaju wspólnego ustalenia umownego uwzględnia się formę prawną oddzielnej jednostki. Forma prawna pomaga wstępnie określić prawa stron do aktywów i obowiązki stron z tytułu zobowiązań w ramach oddzielnej jednostki, w tym: czy strony posiadają udziały w aktywach przypisanych do oddzielnej jednostki i czy ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania przypisane do oddzielnej jednostki.

B23 Na przykład strony mogą realizować wspólne ustalenie umowne za pośrednictwem oddzielnej jednostki, której forma prawna powoduje, że oddzielna jednostka jest postrzegana w świetle własnego prawa (tj. aktywa i zobowiązania przypisane oddzielnej jednostce są aktywami i zobowiązaniami oddzielnej jednostki, nie zaś aktywami i zobowiązaniami stron). W takim przypadku ocena praw i obowiązków stron wynikających z formy prawnej oddzielnej jednostki wskazuje, że ustalenie jest wspólnym przedsięwzięciem. Jednak warunki ustalone przez strony w umowie (zob. paragrafy B25–B28), a w stosownym przypadku inne fakty i okoliczności (zob. paragrafy B29–B33) mogą pomijać ocenę praw i obowiązków stron wynikających z formy prawnej oddzielnej jednostki.

B24 Ocena praw i obowiązków stron wynikających z formy prawnej oddzielnej jednostki jest dostateczna, aby stwierdzić, że ustalenie jest wspólnym działaniem tylko wtedy, gdy strony realizują wspólne ustalenie umowne za pośrednictwem oddzielnej jednostki, której forma prawna nie wiąże się z rozdzieleniem stron i oddzielnej jednostki (tj. aktywa i zobowiązania przypisane oddzielnej jednostce są aktywami i zobowiązaniami stron).

Ocena warunków umowy

B25 W wielu przypadkach prawa i obowiązki uzgodnione przez strony w umowie są spójne lub nie są sprzeczne z prawami i obowiązkami stron wynikającymi z formy prawnej oddzielnej jednostki, za pośrednictwem której ustalenie jest realizowane.

B26 W innych przypadkach strony stosują umowę do odwrócenia lub zmiany praw i obowiązków wynikających z formy prawnej oddzielnej jednostki, za pośrednictwem której ustalenie jest realizowane.

Przykład stosowania

Przykład 4

Założmy, że dwie strony realizują wspólne ustalenie umowne w ramach spółki posiadającej osobowość prawną. Każda strona posiada 50 procent udziałów własnościowych w spółce posiadającej osobowość prawną. Osobowość prawna umożliwia oddzielenie jednostki od jej właścicieli, a w konsekwencji aktywa i zobowiązania przypisane jednostce są aktywami i zobowiązaniami spółki posiadającej osobowość prawną. W takim przypadku ocena praw i obowiązków stron wynikających z formy prawnej oddzielnej jednostki wskazuje, że strony mają prawa do aktywów netto wynikających z ustalenia.

Jednakże strony zmieniły cechy spółki za pomocą umowy, tak że każda z nich ma udziały w aktywach spółki posiadającej osobowość prawną i każda jest związana zobowiązaniami spółki posiadającej osobowość prawną w określonej proporcji. W wyniku takich umownych zmian cech spółki ustalenie może zostać sklasyfikowane jako wspólne działanie.

B27 W tabeli poniżej porównano wspólne warunki w umowach stron wspólnego działania i wspólne warunki w umowach stron wspólnego przedsięwzięcia. Przykłady umów w niniejszej tabeli nie są wyczerpujące.

Ocena warunków umowy

	Wspólne działanie	Wspólne przedsięwzięcie
Warunki umowy	Umowa stanowi, że strony wspólnego ustalenia umownego mają prawa do aktywów i obowiązki z tytułu zobowiązań związane z ustaleniem.	Umowa stanowi, że strony wspólnego ustalenia umownego mają prawa do aktywów netto wynikających z ustalenia (tj. to nie strony, lecz oddzielna jednostka posiada prawa do aktywów i obowiązki z tytułu zobowiązań związane z ustaleniem).
Prawa do aktywów	Umowa stanowi, że strony wspólnego ustalenia umownego dzielą się wszystkimi udziałami (np. prawami, tytułem prawnym lub własnością) w aktywach związanych z ustaleniem w określonej proporcji (np. w proporcji odpowiadającej udziałom własnościowym stron w ramach ustalenia lub w proporcji odpowiadającej działalności realizowanej za pośrednictwem ustalenia, która jest im bezpośrednio przypisana)	Umowa stanowi, że aktywa wniesione w ramach ustalenia lub nabyte później przez wspólne ustalenie umowne są aktywami wynikającymi z tego ustalenia umownego. Strony nie mają udziałów (tj. nie mają praw, tytułu prawnego ani własności) w aktywach wynikających z ustalenia.
Obowiązki z tytułu zobowiązań	Umowa stanowi, że strony wspólnego ustalenia umownego dzielą się wszystkimi zobowiązaniami, obowiązkami, kosztami i wydatkami w określonej proporcji (np. w proporcji odpowiadającej udziałom własnościowym stron w ustaleniu lub w proporcji odpowiadającej działalności realizowanej za pośrednictwem ustalenia, która jest im bezpośrednio przypisana).	Umowa stanowi, że wspólne ustalenie umowne odpowiada za długi i obowiązki wynikające z ustalenia. Umowa stanowi, że strony wspólnego ustalenia umownego odpowiadają wobec ustalenia umownego tylko w zakresie odpowiadającym ich inwestycjom w ustalenie lub ich obowiązkom związanym z pokryciem albo niezapłaconego, albo dodatkowego kapitału w ramach ustalenia lub jednego i drugiego.

	Wspólne działanie	Wspólne przedsięwzięcie
	Umowa stanowi, że strony wspólnego ustalenia umownego odpowiadają za roszczenia stron trzecich.	Umowa stanowi, że wierzyciele wspólnego ustalenia umownego nie mogą wysuwać żądań wobec którejkolwiek ze stron w związku z długami lub zobowiązaniami wynikającymi z ustalenia umownego.
Przychody, koszty, wynik finansowy	Umowa ustanawia przypisanie przychodów i kosztów na podstawie relatywnego wyniku każdej strony wspólnego ustalenia umownego. Na przykład umowa może stanowić, że przychody i koszty są przypisywane na podstawie mocy produkcyjnych wykorzystywanych przez każdą ze stron we wspólnie prowadzonym zakładzie, które mogą różnić się od udziałów własnościowych we wspólnym ustaleniu umownym. W innych przypadkach strony mogą ustalić podział wyniku finansowego związanego z ustaleniem na podstawie określonej proporcji, np. udziałów własnościowych stron w ustaleniu. Nie oznacza to, że ustalenie nie jest wspólnym działaniem, jeżeli strony mają prawa do aktywów i obowiązki z tytułu zobowiązań związane z ustaleniem.	Umowa ustanawia udział każdej strony w wyniku finansowym związanym z działaniami realizowanymi w ramach ustalenia.
Gwarancje	Strony wspólnych ustaleń umownych często muszą udzielić gwarancji stronom trzecim, że, na przykład, wspólne ustalenie umowne świadczy konkretną usługę na ich rzecz lub że zapewniają finansowanie wspólnego ustalenia umownego. Udzielenie takich gwarancji lub zobowiązanie stron do ich udzielenia samo w sobie nie klasyfikuje wspólnego ustalenia umownego jako wspólnego działania. Cechą determinującą sklasyfikowanie wspólnego ustalenia umownego jako wspólnego działania lub wspólnego przedsięwzięcia jest posiadanie przez strony obowiązków z tytułu zobowiązań związanych z ustaleniem (w przypadku niektórych z nich strony muszą lub nie muszą udzielać gwarancji).	

B28 Jeżeli umowa stanowi, że strony mają prawa do aktywów i obowiązki z tytułu zobowiązań w związku z ustaleniem, są one stronami wspólnego działania i nie muszą uwzględniać innych faktów i okoliczności (paragrafy B29–B33) do celów klasyfikacji wspólnego ustalenia umownego.

Ocena innych faktów i okoliczności

B29 Jeżeli warunki umowy nie precyzują, czy strony mają prawa do aktywów i obowiązki z tytułu zobowiązań w związku z ustaleniem, strony uwzględniają inne fakty i okoliczności w celu stwierdzenia, czy ustalenie jest wspólnym działaniem czy wspólnym przedsięwzięciem.

B30 Wspólne ustalenie umowne może być realizowane za pośrednictwem oddzielnej jednostki, której forma prawna zapewnia rozdział między stronami a oddzielną jednostką. Uzgodnione między stronami warunki umowy mogą nie precyzować praw stron do aktywów ani obowiązków z tytułu zobowiązań, zatem uwzględnienie innych faktów i okoliczności może prowadzić do sklasyfikowania takiego ustalenia jako wspólnego działania. Może tak być w przypadku, gdy z innych faktów i okoliczności wynika, że strony mają prawa do aktywów i obowiązki z tytułu zobowiązań w związku z ustaleniem.

B31 Kiedy zgodnie z pierwotnymi założeniami działania realizowane w ramach ustalenia mają służyć zapewnieniu produkcji stronom, oznacza to, że strony mają prawa do zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych generowanych przez aktywa wynikające z ustalenia. Strony takich ustaleń często zapewniają dostęp do produkcji w ramach ustalenia, uniemożliwiając ustaleniu umownemu sprzedaż produkcji stronom trzecim.

B32 Z ustalenia o takim kształcie i celu wynika, że zobowiązania zaciągnięte przez ustalenie są, co do istoty, pokrywane przez przepływy pieniężne pozyskane przez strony poprzez zakup produkcji. Kiedy strony są zasadniczo jedynym źródłem przepływów pieniężnych przyczyniających się do ciągłości działalności ustalenia, oznacza to, że strony mają obowiązek z tytułu zobowiązań związanych z ustaleniem.

Przykład stosowania

Przykład 5

Załóżmy, że dwie strony realizują wspólne ustalenie umowne w ramach spółki posiadającej osobowość prawną (jednostka C), w której każda strona posiada 50 procent udziałów własnościowych. Celem ustalenia jest wytwarzanie materiałów, których strony potrzebują do własnych indywidualnych procesów produkcji. Ustalenie zapewnia stronom prowadzenie zakładu produkującego materiały zgodnie ze specyfikacjami stron dotyczącymi ilości i jakości.

Forma prawna jednostki C (spółka posiadająca osobowość prawną), za pośrednictwem której realizowane są działania, wskazuje początkowo, że aktywa i zobowiązania przypisane jednostce C są aktywami i zobowiązaniami jednostki C. Umowa między stronami nie precyzuje, czy strony mają prawa do aktywów lub obowiązki z tytułu zobowiązań jednostki C. Zatem forma prawna jednostki C i warunki umowy wskazują, że ustalenie jest wspólnym przedsięwzięciem.

Jednak strony uwzględniają również następujące aspekty ustalenia:

- Strony uzgodniły, że kupują całą produkcję jednostki C w stosunku 50:50. Jednostka C nie może sprzedać żadnej części produkcji stronom trzecim, o ile nie uzyska zgody dwóch stron ustalenia. Ponieważ celem ustalenia jest zapewnianie stronom potrzebnej im produkcji, oczekuje się, że sprzedaż stronom trzecim wystąpi tylko w rzadkich przypadkach i będzie nieistotna.
- Cena produkcji sprzedawanej stronom jest wyznaczana przez obie strony na poziomie, który ma pokryć koszty produkcji i wydatki administracyjne poniesione przez jednostkę C. Na podstawie tego modelu operacyjnego oczekuje się, że ustalenie funkcjonuje na poziomie przynajmniej rentowności.

Z powyższych informacji wynika, że należy uwzględnić następujące fakty i okoliczności:

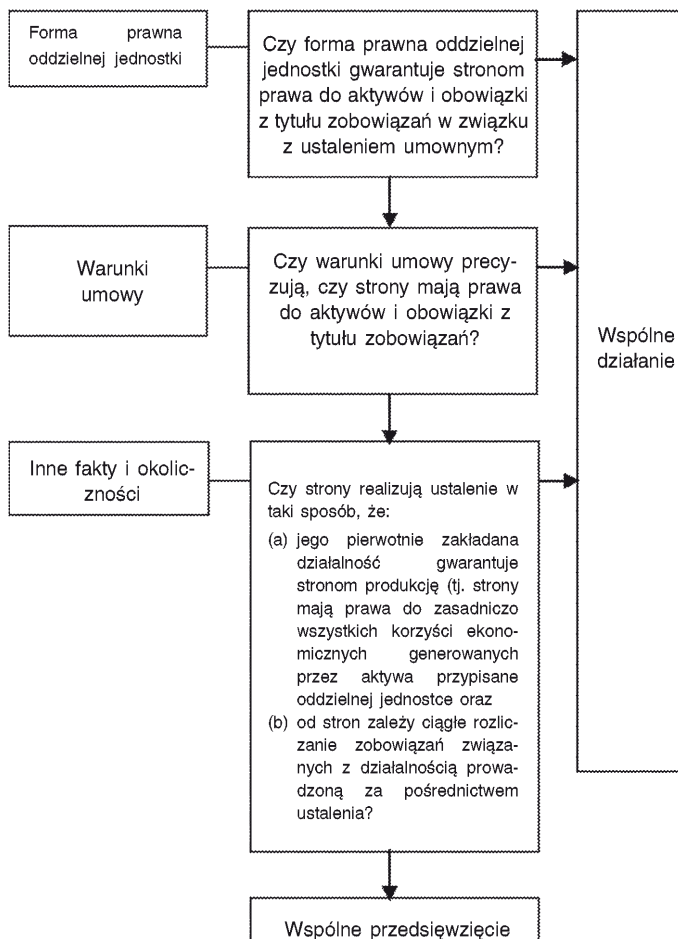
- Obowiązek zakupu przez strony całej produkcji jednostki C odzwierciedla wyłączną zależność jednostki C od stron w zakresie generowania przepływów pieniężnych, co oznacza, że strony mają obowiązek finansowania rozliczenia zobowiązań jednostki C.
- Fakt, że strony mają prawa do całej produkcji jednostki C oznacza, że strony czerpią wszystkie korzyści ekonomiczne generowane przez aktywa jednostki C, a zatem mają do nich prawa.

Te fakty i okoliczności wskazują, że ustalenie jest wspólnym działaniem. Wniosek dotyczący sklasyfikowania wspólnego ustalenia umownego w tych okolicznościach nie uległby zmianie, gdyby strony sprzedawały swoją część produkcji stronom trzecim zamiast wykorzystywać ją w kolejnym procesie wytwarzania.

Jeżeli strony zmieniły warunki umowy w taki sposób, że ustalenie może sprzedawać produkcję stronom trzecim, oznacza to, że jednostka C odpowiada na popyt, posiada stany magazynowe i ponosi ryzyko kredytowe. Przy takim założeniu zmiana faktów i okoliczności wymaga ponownej oceny klasyfikacji wspólnego ustalenia umownego. Fakty i okoliczności wskazywałyby wówczas, że ustalenie jest wspólnym przedsięwzięciem.

B33 Poniższy schemat odzwierciedla ocenę przeprowadzaną przez jednostkę w celu sklasyfikowania ustalenia w przypadku, gdy wspólne ustalenie umowne jest realizowane za pośrednictwem oddzielnej jednostki.

Klasyfikacja wspólnego ustalenia umownego realizowanego za pośrednictwem oddzielnej jednostki

SPRAWOZDANIA FINANSOWE STRON WSPÓLNEGO USTALENIA UMOWNEGO (PARAGRAF 22)

Rozliczanie sprzedaży aktywów na rzecz wspólnego działania lub wkładu aktywów we wspólne działanie

B34 Kiedy jednostka zawiera transakcję ze wspólnym działaniem, w którym jest współnikiem, np. sprzedaży lub wkładu aktywów, przeprowadza transakcję z pozostałymi stronami wspólnego działania i, w związku z tym, współnik wspólnego działania ujmuje zyski i straty wynikające z takiej transakcji tylko w zakresie odpowiadającym udziałom pozostałych stron we wspólnym działaniu.

B35 Kiedy takie transakcje stanowią dowód na zmniejszenie możliwej do uzyskania (realizacji) wartości netto aktywów przeznaczonych do zbycia lub wniesienia do wspólnego działania, lub na stratę z tytułu utraty wartości tych aktywów, współnik wspólnego działania ujmuje w całości takie straty.

Rozliczanie nabycia aktywów od wspólnego działania

B36 Kiedy jednostka zawiera transakcję ze wspólnym działaniem, w którym jest współnikiem, np. nabycia aktywów, nie ujmuje swojego udziału w zyskach lub stratach do czasu odsprzedaży tych aktywów stronie trzeciej.

B37 Kiedy takie transakcje stanowią dowód zmniejszenia możliwej do uzyskania (realizacji) wartości netto aktywów przeznaczonych do nabycia lub na wykonanie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tych aktywów, współnik we wspólnym przedsięwzięciu ujmuje swój udział w tych stratach.

Załącznik C

Data wejścia w życie, przepisy przejściowe i wycofanie innych MSSF

Niniejszy załącznik stanowi integralną część MSSF i ma takie samo znaczenie jak inne części MSSF.

DATA WEJŚCIA W ŻYCIE

- C1 Jednostka stosuje niniejszy MSSF do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie. Jeżeli jednostka stosuje niniejszy MSSF wcześniej, ujawnia ten fakt i stosuje równocześnie MSSF 10, MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach*, MSR 27 (zmieniony w 2011 r.) i MSR 28 (zmieniony w 2011 r.).

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

Wspólne przedsięwzięcia—przejście z metody konsolidacji proporcjonalnej na metodę praw własności

- C2 Przechodząc z metody konsolidacji proporcjonalnej na metodę praw własności, jednostka ujmuje inwestycje we wspólne przedsięwzięcie na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem. Początkową inwestycję wycenia się jako łączną wartość bilansową aktywów i zobowiązań, które jednostka wcześniej skonsolidowała proporcjonalnie, w tym wartość firmy wynikającą z nabycia. Jeżeli wartość firmy należała wcześniej do większego ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub grupy ośrodków wypracowujących środki pieniężne, jednostka przypisuje wartość firmy do wspólnego przedsięwzięcia na podstawie względnej wartości bilansowej wspólnego przedsięwzięcia i ośrodka wypracowującego środki pieniężne lub grupy ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których należała.
- C3 Saldo bilansu otwarcia inwestycji ustalone zgodnie z paragrafem C2 traktuje się jako zakładany koszt inwestycji w początkowym ujęciu. Jednostka stosuje paragrafy 40–43 MSR 28 (zmienionego w 2011 r.) w odniesieniu do salda bilansu otwarcia inwestycji, aby ocenić, czy nastąpiła utrata wartości inwestycji, i ujmuje odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jako korektę zatrzymanych zysków na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem. Wyjątek od zasady początkowego ujęcia, o którym mowa w paragrafach 15 i 24 MSR 12 *Podatek dochodowy* nie ma zastosowania wtedy, gdy jednostka ujmuje wcześniej proporcjonalnie skonsolidowaną inwestycję we wspólne przedsięwzięcie w wyniku stosowania przepisów przejściowych dotyczących wspólnych przedsięwzięć.
- C4 Jeżeli wynikiem połączenia wszystkich wcześniej proporcjonalnie skonsolidowanych aktywów i zobowiązań jest ujemna kwota aktywów netto, jednostka ocenia, czy posiada prawne lub zwyczajowe obowiązki w stosunku do ujemnej kwoty aktywów netto, a jeżeli tak, jednostka ujmuje wynikające stąd zobowiązanie. Jeżeli jednostka stwierdza, że nie ma prawnych lub zwyczajowych obowiązków w stosunku do ujemnej kwoty aktywów netto, nie ujmuje wynikającego z tego zobowiązania, lecz koryguje zatrzymane zyski na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem. Jednostka ujawnia ten fakt wraz z łączną nieujmowaną częścią strat wspólnego przedsięwzięcia na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem na dzień, w którym niniejszy MSSF został zastosowany po raz pierwszy.
- C5 Jednostka ujawnia strukturę aktywów i zobowiązań, które zostały połączone w pojedyncze saldo inwestycji na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem. Ujawnienie informacji należy przygotować łącznie w odniesieniu do wszystkich przedsięwzięć, w przypadku których jednostka stosuje przepisy przejściowe ujęte w paragrafach C2–C6.
- C6 Po początkowym ujęciu jednostka rozlicza inwestycję we wspólne przedsięwzięcie przy użyciu metody praw własności zgodnie z MSR 28 (zmienionym w 2011 r.).

Wspólne działania—przejście z metody praw własności na rozliczanie aktywów i zobowiązań

- C7 Przechodząc z metody praw własności na rozliczanie posiadanej części aktywów i zobowiązań wspólnego działania, jednostka – na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem – wyłącza inwestycję, która wcześniej była rozliczana przy użyciu metody praw własności, a także wszelkie inne pozycje będące częścią inwestycji netto jednostki w ustaleniu zgodnie z paragrafem 38 MSR 28 (zmienionego w 2011 r.) i ujmuje przypadającą na nią część każdego składnika aktywów i zobowiązań w odniesieniu do swoich udziałów we wspólnym przedsięwzięciu, w tym wartość firmy, która mogła stanowić część wartości bilansowej inwestycji.
- C8 Jednostka określa przypadającą na nią część aktywów i zobowiązań odnoszących się do wspólnego działania na podstawie praw i obowiązków w określonej proporcji zgodnie z umową. Jednostka wycenia początkową wartość bilansową aktywów i zobowiązań wyłączając je z wartości bilansowej inwestycji na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem na podstawie informacji wykorzystywanych przez jednostkę podczas stosowania metody praw własności.

- C9 Wszelkie różnice wynikające z faktu wcześniejszego rozliczania inwestycji przy użyciu metody praw własności wraz z innymi pozycjami, które wchodziły w skład inwestycji netto jednostki w ustalenie zgodnie z paragrafem 38 MSR 28 (zmienionego w 2011 r.), i ujmowana kwota netto aktywów i zobowiązań, w tym wartość firmy, są:
- (a) kompensowane w stosunku do wartości firmy związanej z inwestycją z pozostałą różnicą skorygowaną względem zatrzymanych zysków na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem, jeżeli ujmowana kwota netto aktywów i zobowiązań, w tym wartość firmy, jest wyższa od inwestycji (i wszelkich innych pozycji wchodzących w skład inwestycji netto jednostki), której ujmowania zaprzestano.
 - (b) korygowane względem zatrzymanych zysków na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem, jeżeli ujmowana kwota netto aktywów i zobowiązań, w tym wartość firmy, jest niższa od inwestycji (i wszelkich innych pozycji wchodzących w skład inwestycji netto jednostki), której ujmowania zaprzestano.
- C10 Jednostka przechodząca z metody praw własności na metodę rozliczania aktywów i zobowiązań dokonuje uzgodnienia między inwestycją, której ujmowania zaprzestano, a ujętymi aktywami i zobowiązaniami wraz z wszelkimi pozostałymi różnicami skorygowanymi względem zatrzymanych zysków na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem.
- C11 Wyjątek od zasady początkowego ujęcia, o którym mowa w paragrafach 15 i 24 MSR 12 nie ma zastosowania wtedy, gdy jednostka ujmuje aktywa i zobowiązania związane z udziałem we wspólnym działaniu.

Przepisy przejściowe dotyczące jednostkowych sprawozdań finansowych jednostki

- C12 Jednostka, która zgodnie z paragrafem 10 MSR 27 rozliczała wcześniej w swoich sprawozdaniach finansowych udziały we wspólnym działaniu jako inwestycję według kosztu lub zgodnie z MSSF 9:
- (a) zaprzestaje ujmowania inwestycji i ujmuje przypadającą na nią część aktywów i zobowiązań wspólnego działania według kwot określonych zgodnie z paragrafami C7–C9.
 - (b) dokonuje uzgodnienia między inwestycją, której ujmowania zaprzestano, a ujętymi aktywami i zobowiązaniami wraz z wszelkimi pozostałymi skorygowanymi różnicami zatrzymanych zysków na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem.
- C13 Wyjątek dotyczący początkowego ujmowania, o którym mowa w paragrafach 15 i 24 MSR 12, nie ma zastosowania, kiedy jednostka ujmuje przypadającą na nią część aktywów i zobowiązań wspólnego działania w jednostkowych sprawozdaniach finansowych wynikających ze stosowania przepisów przejściowych dotyczących wspólnych działań, o których mowa w paragrafie C12.

Odniesienia do MSSF 9

- C14 Jeżeli jednostka stosuje niniejszy standard, lecz jeszcze nie stosuje MSSF 9, wszelkie odniesienia do MSSF 9 należy rozumieć jako odniesienia do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

WYCOFANIE INNYCH MSSF

- C15 Niniejszy standard zastępuje następujące standardy:

- (a) MSR 31 *Udziały we wspólnych przedsięwzięciach* oraz
- (b) SKI-13 *Wspólnie kontrolowane jednostki—niepieniężny wkład wspólników*.

Załącznik D

Zmiany w innych MSSF

Niniejszy załącznik zawiera zmiany w innych MSSF, będące konsekwencją wydania przez Radę MSSF 11. Jednostka stosuje te zmiany w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Jeżeli jednostka stosuje MSSF 11 do wcześniejszych okresów, stosuje zmiany do tych wcześniejszych okresów. W zmienionych paragrafach pokazano nowy tekst jako podkreślony, a tekst usunięty – jako przekreślony.

- D1 W poniższej tabeli przedstawiono zmiany następujących odniesień w innych standardach.

Aktualne odniesienie do	zawarte w	w	zostaje zmienione na odniesienie do
MSR 31 <i>Udziały we wspólnych przedsięwzięciach</i>	MSSF 2	paragrafie 5	MSSF 11 <i>Wspólne ustalenia umowne</i>
	MSSF 9 (wydanym w październiku 2010 r.)	paragrafie B4.3.12 c)	
	MSR 36	paragrafie 4 c)	
	KIMSF 5	odniesieniach	
	KIMSF 9	paragrafie 5 c)	
MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych</i>	MSR 18	paragrafie 6 b)	MSR 28 <i>Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach</i>
	MSR 36	paragrafie 4 b)	
	KIMSF 5	odniesieniach	
wspólnej kontroli nad	MSR 24	Paragrafie 9 a) (l) i 11 b)	współkontroli
wspólnie kontrolowanej(-ych) jednostki(-ek)	MSSF 1	nagłówku przed paragrafem 31, paragrafach 31 i D1 g), nagłówku przed paragrafem D14, paragrafami D14 i D15	wspólnego(-ych) przedsięwzięcia (przedsięwzięć)
	MSR 36	nagłówku przed paragrafem 12 h) i paragrafach 12 h) i 12 h) (ii)	
wspólnego(-ych) przedsięwzięcia (przedsięwzięć)	MSR 12	paragrafach 2, 15, 18 e), 24, nagłówku przed paragrafem 38, paragrafach 38, 38 a), 44, 45, 81 f), 87 i 87C	wspólnego(-ych) ustalenia umownego (ustaleń umownych)
	MSR 21	definicji „jednostki działającej zagranicą” w paragrafie 8 oraz paragrafach 11 i 18	
wspólnika(-ów)	MSR 24	paragrafach 11 b) i 19 e)	wspólnika(-ów) wspólnego przedsięwzięcia

MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy

D2 Dodaje się paragraf 39I w brzmieniu:

39I Na podstawie MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 31, B7, C1, D1, D14 i D15 oraz dodano paragraf D31. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

D3 Paragraf D1 zmienia się w następujący sposób:

D1 Jednostka może zdecydować się na zastosowanie jednego lub kilku z poniżej wymienionych zwolnień:

(a) ...

(p) regulowanie zobowiązań finansowych przy pomocy instrumentów kapitałowych (paragraf D25);

(q) silna hiperinflacja (paragrafy D26–D30);

(r) wspólne ustalenia umowne (D31).

D4 Po paragrafie D30 dodaje się nagłówek i paragraf D31 w brzmieniu:

Wspólne ustalenia umowne

D31 Podmiot stosujący MSSF po raz pierwszy może stosować przepisy przejściowe określone w MSSF 11 z następującymi wyjątkami: Podczas zmiany metody konsolidacji proporcjonalnej na metodę praw własności, podmiot stosujący MSSF po raz pierwszy przeprowadza test na utratę wartości inwestycji zgodnie z MSR 36 na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem bez względu na to, czy istnieje informacja, że inwestycja może mieć mniejszą wartość. Wszelką wynikłą utratę wartości należy ująć jako korektę zatrzymanych zysków na początku najwcześniejszego okresu objętego sprawozdaniem.

MSSF 2 Płatności w formie akcji

D5 Dodaje się paragraf 63A w brzmieniu:

63A Na podstawie MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSSF 11, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragraf 5 i załącznik A. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

MSSF 5 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

D6 Paragraf 28 otrzymuje brzmienie:

28 Jednostka uwzględni wymaganą korektę wartości bilansowej składnika aktywów trwałych, który przestał być klasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży, w zysku lub stracie [przypis pominięty] z działalności kontynuowanej w okresie, w którym kryteria zawarte w paragrafach 7–9 nie są już spełniane. Sprawozdania finansowe za okresy, począwszy od klasyfikacji udziału jako przeznaczonego do sprzedaży, są odpowiednio zmieniane, jeżeli grupa do zbycia lub składnik aktywów trwałych, które przestały być klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży, to jednostka zależna, wspólne działanie, wspólne przedsięwzięcie, jednostka stowarzyszona lub część udziałów we wspólnym przedsięwzięciu lub jednostce stowarzyszonej. Jednostka prezentuje korektę w tym samym miejscu sprawozdania z całkowitych dochodów stosowanym do prezentacji zysku lub straty, jeżeli takowe występują, ujętych zgodnie z paragrafem 37.

D7 Dodaje się paragraf 44G w brzmieniu:

44G Na podstawie MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragraf 28. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 11.

MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji

D8 Paragraf 3 a) otrzymuje brzmienie:

3 Niniejszy MSSF stosują wszystkie jednostki w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyjątkiem:

- (a) udziałów w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach ujmowanych zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże, w niektórych przypadkach, MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujmowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach w oparciu o MSR 39; w takich przypadkach [...]

D9 Dodaje się paragraf 44O w brzmieniu:

44O Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragraf 3. Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

MSSF 9 Instrumenty finansowe (wydany w listopadzie 2009 r.)

D10 Dodaje się paragraf 8.1.2 w brzmieniu:

8.1.2 Na podstawie MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragraf C8 oraz skreślono paragrafy C18–C23 i powiązane nagłówki. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

D11 W załączniku C, w paragrafie C8 zmiany paragrafu 3 a) MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji* otrzymują brzmienie:

- 3 Do stosowania niniejszego MSSF zobowiązane są wszystkie jednostki w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyłączeniem:
 - (a) tych udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, które ujmowane są zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże, w niektórych przypadkach, MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujmowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i we wspólnych przedsięwzięciach w oparciu o MSR 39 i MSSF 9; w takich przypadkach [...]

D12 Skreśla się nagłówek nad paragrafem C20 oraz paragrafy C20 i C21.

D13 Skreśla się nagłówek nad paragrafem C22 oraz paragrafy C22 i C23.

MSSF 9 *Instrumenty finansowe* (wydany w październiku 2010 r.)

D14 Dodaje się paragraf 7.1.2 w brzmieniu:

- 7.1.2 Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 3.2.1, B3.2.1–B3.2.3, B4.3.12 c), B5.7.15, C11 i C30 oraz skreślono paragrafy C23–C28 i powiązane nagłówki. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

D15 W załączniku C, w paragrafie C11 zmiany paragrafu 3 a) MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji* otrzymują brzmienie:

- 3 Do stosowania niniejszego MSSF zobowiązane są wszystkie jednostki w odniesieniu do wszystkich rodzajów instrumentów finansowych, z wyjątkiem:
 - (a) tych udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, które ujmowane są zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże, w niektórych przypadkach, MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujmowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach w oparciu o MSSF 9; w takich przypadkach [...]

D16 Skreśla się nagłówek nad paragrafem C25 oraz paragrafy C25 i C26.

D17 Skreśla się nagłówek nad paragrafem C27 oraz paragrafy C27 i C28.

D18 W paragrafie C30 zmiany paragrafu 4 a) w MSR 32 *Instrumenty finansowe: Prezentacja* otrzymały następujące brzmienie:

- 4 **Niniejszy standard ma zastosowanie we wszystkich jednostkach w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych, z wyjątkiem:**
 - (a) tych udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach ujmowanych zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże, w niektórych przypadkach, MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujmowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach w oparciu o MSSF 9; w takich przypadkach [...]

MSR 7 *Sprawozdanie z przepływów pieniężnych*

D19 [Nie dotyczy wymogów]

D20 Paragrafy 37 i 38 zostały zmienione w następujący sposób:

- 37 Ujmując inwestycje w jednostce stowarzyszonej, wspólnym przedsięwzięciu lub jednostce zależnej, które są rozliczane metodą praw własności lub metodą ceny nabycia, inwestor ogranicza dane zawarte w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych do przepływów pieniężnych między nim samym a jednostką, w której dokonano inwestycji, czyli na przykład do dywidend i zaliczek.

- 38 Jednostka, która wykazuje w sprawozdaniu udziały w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, stosując metodę praw własności, zamieszcza w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych przepływy pieniężne odnoszące się do jej inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, a także wypłaty z tytułu podziału zysków oraz inne kwoty zapłacone lub otrzymane w toku rozliczeń między nią samą a jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem.

D21 Paragraf 50 b) został usunięty.

D22 Dodaje się paragraf 57 w brzmieniu:

- 57 Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 37, 38 i 42B oraz skreślono paragraf 50 b). Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 12 Podatek dochodowy

D23 [Nie dotyczy wymogów]

D24 [Nie dotyczy wymogów]

D25 Paragraf 39 otrzymuje brzmienie:

- 39 Jednostka tworzy rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wszystkich dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycją w jednostkach zależnych, oddziałach, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych ustaleniach umownych, z wyjątkiem sytuacji, w których spełnione są następujące dwa warunki:**

(a) **jednostka dominująca, inwestor, wspólnik wspólnego przedsięwzięcia lub wspólnik wspólnego działania są w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych oraz**

(b) [...]

D26 Paragraf 43 otrzymuje brzmienie:

- 43 Ustalenia między stronami wspólnego ustalenia umownego regulują zazwyczaj sprawę podziału zysków i określają, czy decyzje w tej sprawie wymagają zgody wszystkich stron czy określonej grupy stron. Jeśli wspólnik wspólnego przedsięwzięcia lub wspólnik wspólnego działania jest w stanie kontrolować termin podziału zysków wspólnego ustalenia umownego i jest prawdopodobne, że zyski nie będą podzielone w dającej się przewidzieć przyszłości, to nie tworzy się rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

D27 Dodaje się paragraf 98A w brzmieniu:

- 98A Na podstawie MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 2, 15, 18 e), 24, 38, 39, 43–45, 81 f), 87 i 87C. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 11.

MSR 18 Przychody

D28 [Nie dotyczy wymogów]

D29 Dodaje się paragraf 41 w brzmieniu:

- 41 Na podstawie MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragraf 6 b). Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 11.

MSR 21 Skutki zmian kursów wymiany walut obcych

D30 [Nie dotyczy wymogów]

D31 W paragrafie 3 b) i 44 skreślono wyrazy „konsolidacji proporcjonalnej”, zaś w paragrafie 33 skreśla się wyrazy „konsolidowano metodą proporcjonalną”.

- D32 W paragrafie 45 skreślono wyrazy „MSR 31 *Udziały we wspólnych przedsięwzięciach*”.
- D33 W paragrafie 46 ostatnie zdanie otrzymuje brzmienie:
- 46 [...] To samo podejście stosuje się w przypadku stosowania metody praw własności w odniesieniu do jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć zgodnie z MSR 28 (zmienionym w 2011 r.).
- D34 Paragraf 48A otrzymuje brzmienie:
- 48A Oprócz całkowitego zbycia udziałów w jednostce działającej za granicą, następujące przypadki częściowego zbycia udziałów również ujmowane są jako zbycie:
- (a) kiedy częściowe zbycie udziałów oznacza utratę kontroli nad jednostką zależną, w której skład wchodzi jednostka działająca za granicą, bez względu na to, czy jednostka zachowuje niekontrolujące udziały w byłej jednostce zależnej po częściowym zbyciu oraz
 - (b) kiedy zachowane udziały po częściowym zbyciu udziałów we wspólnym ustaleniu umownym lub częściowym zbyciu udziałów w jednostce stowarzyszonej, w której skład wchodzi jednostka działająca za granicą, jest składnikiem aktywów finansowych, w których skład wchodzi jednostka działająca za granicą.
 - (c) [usunięty]
- D35 Dodaje się paragraf 60F w brzmieniu:
- 60F Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 3 b), 8, 11, 18, 19, 33, 44–46 i 48A. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 24 Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych

- D36 Paragraf 3 otrzymuje brzmienie:
- 3 **Niniejszy standard wymaga, aby informacje dotyczące związków i transakcji pomiędzy podmiotami powiązanymi oraz nierozliczonych sald należności, w tym zobowiązań pomiędzy nimi były ujawniane w skonsolidowanym i jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej lub inwestorów sprawujących współkontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, lub znaczący wpływ na taki podmiot, zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* lub MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe*. Niniejszy standard stosuje się również do jednostkowych sprawozdań finansowych.**
- D37 Paragraf 19 otrzymuje brzmienie:
- 19 **Ujawnienia wymaganego przez paragraf 18 dokonuje się odrębnie dla każdej z następujących kategorii:**
- (a) **jednostka dominująca;**
 - (b) **jednostki sprawujące współkontrolę nad jednostką lub wywierające na nią znaczący wpływ;**
 - (c) **jednostki zależne; [...]**
- D38 Paragraf 25 otrzymuje brzmienie:
- 25 **Jednostka sprawozdawcza jest zwolniona z określonego w paragrafie 18 wymogu ujawniania informacji w odniesieniu do transakcji z podmiotem powiązanym i nierozliczonych sald, w tym zobowiązań, w stosunku do:**
- (a) **rzędu, który sprawuje kontrolę lub współkontrolę nad jednostką sprawozdawczą lub wywiera na nią znaczący wpływ oraz**
 - (b) **innej jednostki, która jest podmiotem powiązanym, ponieważ ten sam rząd sprawuje kontrolę lub współkontrolę nad jednostką sprawozdawczą i tą drugą jednostką lub wywiera na nie znaczący wpływ.**

D39 Dodaje się paragraf 28A w brzmieniu:

- 28A Na podstawie MSSF 10, MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* i MSSF 12, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 3, 9, 11 b), 15, 19 b) i e) oraz 25. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12.

MSR 32 Instrumenty finansowe: prezentacja

D40 Paragraf 4 a) otrzymuje brzmienie:

- 4 **Niniejszy standard ma zastosowanie we wszystkich jednostkach w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych, z wyjątkiem:**
- (a) **udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach ujmowanych zgodnie z MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże, w niektórych przypadkach, MSR 27 lub MSR 28 zezwalają jednostce na ujmowanie udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach w oparciu o MSR 39; [...]**

D41 Dodaje się paragraf 97I w brzmieniu:

- 97I Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 4 a) i OS29. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 33 Zysk przypadający na jedną akcję

D42 Dodaje się paragraf 74B, natomiast paragrafy 40 i A11 otrzymują brzmienie:

- 40 Jednostka zależna, wspólne przedsięwzięcie lub jednostka stowarzyszona mogą emitować na rzecz jednostek innych niż jednostka dominująca lub inwestorzy sprawujący współkontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, albo wywierający znaczący wpływ na taki podmiot, potencjalne akcje zwykłe, które są zamienne albo na akcje zwykłe jednostki zależnej, wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej, lub na akcje zwykłe jednostki dominującej lub inwestorów sprawujących współkontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, albo mających znaczący wpływ (jednostka sprawozdawcza) na taki podmiot. Jeśli te potencjalne akcje zwykłe jednostki zależnej, wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej mają skutek rozwodniający w stosunku do podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję jednostki sprawozdawczej, włącza się je do wyliczenia rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję.
- A11 Potencjalne akcje zwykłe jednostki zależnej, wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej zamienne na akcje zwykłe jednostki zależnej, wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej, lub na akcje zwykłe jednostki dominującej lub inwestorów sprawujących współkontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, albo mający znaczący wpływ (jednostka sprawozdawcza) na taki podmiot, włącza się do wyliczenia rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję w następujący sposób: ...
- 74B Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 4, 40 i A11. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 36 Utrata wartości aktywów

D43 Dodaje się paragraf 140H w brzmieniu:

- 140H Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragraf 4, nagłówek nad paragrafem 12 h) i paragraf 12 h). Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 38 Wartości niematerialne

D44 Paragraf 3 e) otrzymuje brzmienie:

- 3 Jeśli inny standard określa sposób ujmowania określonego składnika wartości niematerialnych, jednostka stosuje ten standard w miejsce niniejszego. Na przykład niniejszego standardu nie stosuje się do:
- (a) ...

(e) aktywów finansowych zgodnie z definicją MSR 32. Ujmowanie i wycenę niektórych aktywów finansowych reguluje MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* i MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach*.

(f) ...

D45 Dodaje się paragraf 130F w brzmieniu:

130F Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragraf 3 e). Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena (zmieniony w październiku 2009 r.)

D46 Paragraf 2 a) otrzymuje brzmienie:

2 **Niniejszy standard ma zastosowanie we wszystkich jednostkach w odniesieniu do wszystkich instrumentów finansowych, z wyjątkiem:**

(a) udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach, do których mają zastosowanie MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*, MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* oraz MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach*. Jednakże jednostki stosują niniejszy standard w odniesieniu do udziałów w jednostkach zależnych, stowarzyszonych lub we wspólnych przedsięwzięciach, które w myśl MSR 27 lub MSR 28 są ujmowane zgodnie z niniejszym standardem. ...

D47 Paragrafy OS3 i OS4I (a) zostały zmienione w następujący sposób:

OS3 Niekiedy jednostka podejmuje działania, które uważa za „strategiczną inwestycję” w instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inną jednostkę, dokonaną z zamiarem nawiązania lub utrzymania długoterminowych powiązań operacyjnych z jednostką, w którą dokonano inwestycji. Jednostka inwestująca lub wspólnik wspólnego przedsięwzięcia stosuje MSR 28, aby określić, czy w przypadku takiej inwestycji właściwe jest zastosowanie metody praw własności. Jeśli metoda praw własności nie jest właściwa, to jednostka w odniesieniu do takiej inwestycji strategicznej stosuje niniejszy standard.

OS4I(a) Jednostka jest organizacją typu spółki kapitału podwyższonego ryzyka (venture capital), funduszem inwestycyjnym, funduszem powierniczym lub podobną jednostką, której przedmiotem działalności jest inwestowanie w aktywa finansowe z zamiarem uzyskiwania z nich korzyści z tytułu całkowitych zwrotów w postaci dywidend oraz zmian wartości godziwej. MSR 28 zezwala na wycenienie takich inwestycji według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z tym standardem. Jednostka może stosować te same zasady rachunkowości do innych inwestycji zarządzanych na zasadzie całkowitego zwrotu, na które nie ma jednak na tyle znaczącego wpływu, aby mogły być objęte zakresem MSR 28.

D48 Dodaje się paragraf 103P w brzmieniu:

103P Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 2 a), 15, OS3, OS36–38 i OS4Ia. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

KIMSF 5 Prawa do udziałów wynikające z uczestnictwa w funduszach likwidacyjnych, rekultywacyjnych oraz funduszach na naprawę środowiska

D49 Paragrafy 8 i 9 zostały zmienione w następujący sposób:

8 Uczestnik funduszu poprzez odniesienie do zapisów MSSF 10, MSSF 11 i MSR 28 ocenia, czy sprawuje kontrolę, współkontrolę lub wywiera znaczący wpływ na fundusz. Jeżeli stwierdzi, że któraś z powyższych sytuacji ma miejsce, ujmuje udziały w funduszu zgodnie z powyższymi standardami.

9 Jeżeli uczestnik funduszu nie sprawuje kontroli, współkontroli ani nie wywiera znaczącego wpływu na fundusz, ujmuje swoje prawo do otrzymania zwrotu poniesionych kosztów ze środków funduszu jako zwrot nakładów zgodnie z MSR 37. Zwrot ten wycenia się w niższej z dwóch wartości:

(a) [...]

D50 Dodaje się paragraf 14B w brzmieniu:

14B Na podstawie MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 8 i 9. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 11.

KIMSF 9 *Ponowna ocena wbudowanych instrumentów pochodnych*

D51 [Nie dotyczy wymogów]

D52 Dodaje się paragraf 12 w brzmieniu:

12 Na podstawie MSSF 11, wydanego w maju 2011 r., zmieniono paragraf 5 c). Jednostka stosuje tę zmianę, stosując MSSF 11.

KIMSF 16 *Zabezpieczenie udziałów w aktywach netto jednostki działającej za granicą*

D53 Przypis do paragrafu 2 otrzymuje brzmienie:

* Dotyczy to skonsolidowanych sprawozdań finansowych, sprawozdań finansowych, w których inwestycje takie jak jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia, wykazuje się metodą praw własności, i sprawozdań finansowych, które obejmują oddział lub wspólne działanie zgodnie z definicją w MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*.

MIĘDZYKRAJOWY STANDARD SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ 12

Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach

CEL

1 **Celem niniejszego standardu jest nałożenie na jednostkę wymogu ujawniania informacji, które pozwolą użytkownikom jej sprawozdania finansowego ocenić następujące kwestie:**

- (a) **charakter posiadanych udziałów w innych jednostkach i związane z tym ryzyko oraz**
- (b) **oddziaływanie tych udziałów na jej sytuację finansową, wyniki finansowe i przepływy pieniężne.**

Osiągnięcie celu

2 Aby osiągnąć cel wyznaczony w paragrafie 1, jednostka ujawnia:

- (a) znaczące subiektywne oceny i założenia poczynione przy określaniu charakteru jej udziałów w innej jednostce lub innym ustaleniu umownym oraz przy określaniu rodzaju wspólnego ustalenia umownego, w którym ma udziały (paragrafy 7–9) oraz
- (b) informacje na temat udziałów w:
 - (i) jednostkach zależnych (paragrafy 10–19);
 - (ii) wspólnych ustaleniach umownych i jednostkach stowarzyszonych (paragrafy 20–23) oraz
 - (iii) *jednostkach strukturyzowanych*, które nie są kontrolowane przez jednostkę (jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji) (paragrafy 24–31).

3 Jeżeli po ujawnieniu informacji zgodnie z wymogami w niniejszym MSSF oraz w innych MSSF cel określony w paragrafie 1 nie zostanie osiągnięty, jednostka ujawnia wszelkie dodatkowe informacje niezbędne do osiągnięcia tego celu.

4 Jednostka uwzględni stopień szczegółowości niezbędny do osiągnięcia celu ujawniania informacji oraz znaczenie przypisywane każdemu z wymogów w niniejszym standardzie. Jednostka prezentuje ujawniane informacje łącznie lub rozdzielnie, tak aby nie utrudniać zrozumienia użytecznych informacji poprzez podanie wielu nieistotnych szczegółów lub agregację pozycji, które mają inne cechy (zob. paragrafy B2–B6).

ZAKRES

5 Niniejszy standard stosują jednostki posiadające udziały w jednej z poniższych struktur:

- (a) jednostkach zależnych;
- (b) wspólnych ustaleniach umownych (tj. wspólnych działaniach lub wspólnych przedsięwzięciach);
- (c) jednostkach stowarzyszonych;
- (d) jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji.

6 Niniejszy standard nie ma zastosowania do:

- (a) programów świadczeń po okresie zatrudnienia lub pozostałych długoterminowych świadczeń pracowniczych, do których ma zastosowanie MSR 19 *Świadczenia pracownicze*;
- (b) jednostkowych sprawozdań finansowych jednostki, do których ma zastosowanie MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe*. Jeżeli jednak jednostka posiada udziały w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji i sporządza tylko jednostkowe sprawozdania finansowe, przygotowując wspomniane jednostkowe sprawozdania finansowe, stosuje wymogi z paragrafów 24–31;
- (c) udziałów posiadanych przez jednostkę, która uczestniczy we wspólnym ustaleniu umownym, lecz nie sprawuje nad nim wspólnej kontroli, chyba że udziały skutkują wywieraniem znaczącego wpływu na ustalenie lub są udziałami w jednostce strukturyzowanej.

- (d) udziałów w innej jednostce, która rozlicza się zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty finansowe*. Jednak jednostka stosuje niniejszy MSSF:
- (i) kiedy takie udziały są udziałami w jednostce stowarzyszonej lub we wspólnym przedsięwzięciu, które – zgodnie z MSR 28 *Investycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólne przedsięwzięcia* – są wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy lub
 - (ii) kiedy takie udziały są udziałami w jednostce strukturyzowanej niepodlegającej konsolidacji.

ZNACZĄCE SUBIEKTYWNE OCENY I ZAŁOŻENIA

- 7 Jednostka ujawnia informacje dotyczące znaczących subiektywnych ocen i założeń (oraz zmiany tych ocen i założeń), przyjętych w trakcie ustalania:**
- (a) czy sprawuje kontrolę nad inną jednostką, tj. jednostką, w której dokonano inwestycji, zgodnie z opisem w paragrafie 5 i 6 MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*;
 - (b) czy sprawuje wspólną kontrolę nad ustaleniem umownym lub wywiera znaczący wpływ na inną jednostkę oraz
 - (c) rodzaju wspólnego ustalenia umownego (tj. wspólnego działania lub wspólnego przedsięwzięcia), kiedy ustalenie jest realizowane za pośrednictwem oddzielna jednostki.
- 8 Znaczące subiektywne oceny i założenia ujawnione zgodnie z paragrafem 7 obejmują oceny i założenia przyjęte przez jednostkę, kiedy zmiany faktów i okoliczności dotyczą stwierdzenie, czy jednostka sprawuje kontrolę, wspólną kontrolę, czy też wywiera znaczący wpływ w okresie sprawozdawczym.
- 9 W celu zapewnienia zgodności z paragrafem 7 jednostka ujawnia na przykład znaczące subiektywne oceny i założenia przyjęte podczas ustalania, że:
- (a) nie sprawuje kontroli nad inną jednostką, nawet jeżeli posiada ponad połowę praw głosu w innej jednostce;
 - (b) sprawuje kontrolę nad inną jednostką, nawet jeżeli posiada mniej niż połowę praw głosu w innej jednostce;
 - (c) jest agentem lub mocodawcą (zob. paragrafy 58–72 MSSF 10);
 - (d) nie wywiera znaczącego wpływu, nawet jeżeli posiada 20 procent lub więcej praw głosu w innej jednostce;
 - (e) wywiera znaczący wpływ, nawet jeżeli posiada mniej niż 20 procent praw głosu w innej jednostce.

UDZIAŁY W JEDNOSTKACH ZALEŻNYCH

- 10 Jednostka ujawnia informacje, które pozwalają użytkownikom jej skonsolidowanych sprawozdań finansowych**
- (a) **zrozumieć:**
 - (i) skład grupy oraz
 - (ii) udział udziałów niekontrolujących w działaniach grupy i przepływy pieniężne (paragraf 12) oraz
 - (b) **ocenić:**
 - (i) charakter i zakres znaczących ograniczeń możliwości dostępu jednostki do aktywów lub ich używania oraz rozliczenia zobowiązań grupy (paragraf 13);
 - (ii) charakter i zmiany ryzyka związanego z udziałami w jednostkach strukturyzowanych podlegających konsolidacji (paragrafy 14–17);
 - (iii) wpływ zmian udziałów własnościowych w jednostce zależnej, które powodują lub nie powodują utraty kontroli (paragraf 18) oraz
 - (iv) konsekwencje utraty kontroli nad jednostką zależną w okresie sprawozdawczym (paragraf 19).

11 Jeżeli sprawozdania finansowe jednostki zależnej używane do przygotowania skonsolidowanych sprawozdań finansowych mają inny dzień sporządzenia lub dotyczą innego okresu niż skonsolidowane sprawozdania finansowe (zob. paragrafy B92 i B93 MSSF 10), jednostka ujawnia:

- (a) dzień zakończenia okresu sprawozdawczego sprawozdań finansowych jednostki zależnej oraz
- (b) powód wykorzystania innego dnia lub innego okresu.

Udział udziałów niekontrolujących w działaniach grupy i przepływy pieniężne

12 W przypadku każdej jednostki zależnej, która posiada udziały niekontrolujące, które są istotne dla jednostki sporządzającej sprawozdanie, jednostka ujawnia:

- (a) nazwę jednostki zależnej;
- (b) główne miejsce prowadzenia działalności (i kraj rejestracji jednostki, jeżeli jest inny od głównego miejsca prowadzenia działalności) jednostki zależnej;
- (c) proporcję udziałów własnościowych posiadanych przez udziały niekontrolujące;
- (d) proporcję praw głosu posiadanych przez udziały niekontrolujące, jeżeli różni się od proporcji posiadanych udziałów własnościowych;
- (e) wynik finansowy przypisany udziałom niekontrolującym jednostki zależnej w trakcie okresu sprawozdawczego;
- (f) łączne udziały niekontrolujące jednostki zależnej na koniec okresu sprawozdawczego.
- (g) skrócone informacje finansowe na temat jednostki zależnej (zob. paragraf B10).

Charakter i zakres znaczących ograniczeń

13 Jednostka ujawnia:

- (a) znaczące ograniczenia (np. statutowe, umowne i regulacyjne) możliwości dostępu aktywów lub ich używania oraz rozliczania zobowiązań grupy, w tym:
 - (i) ograniczenia możliwości transferu środków pieniężnych lub innych aktywów przez jednostkę dominującą lub jej jednostki zależne do (lub z) innych jednostek w ramach grupy;
 - (ii) gwarancji lub innych wymogów, które mogą ograniczać wypłatę dywidendy i inne rodzaje dystrybucji kapitału lub wypłatę albo spłatę pożyczek i zaliczek innym jednostkom (lub przez inne jednostki) w grupie;
- (b) charakter i zakres, w jakim prawa ochronne udziałów niekontrolujących mogą znacząco ograniczać jednostce możliwość dostępu do aktywów lub ich używania oraz rozliczania zobowiązań grupy (na przykład kiedy jednostka dominująca ma obowiązek rozliczać zobowiązania jednostki zależnej przed rozliczeniem własnych zobowiązań lub dostęp do aktywów albo rozliczenie zobowiązań jednostki zależnej wymaga zatwierdzenia udziałów niekontrolujących);
- (c) wartość bilansową aktywów i zobowiązań, do których odnosi się ograniczenie, w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych.

Charakter ryzyka powiązanego z udziałami jednostki w jednostkach strukturyzowanych podlegających konsolidacji

14 Jednostka ujawnia warunki wszystkich umów, z których może wynikać, że jednostka dominująca lub jej jednostki zależne mają obowiązek zapewnić wsparcie finansowe jednostce strukturyzowanej podlegającej konsolidacji, w tym wydarzenia lub okoliczności, które mogą narazić jednostkę sporządzającą sprawozdanie na straty (np. ustalenia dotyczące płynności albo działania uruchamiające rating kredytowy (tzw. cyngle ratingowe) powiązane z obowiązkiem nabycia aktywów jednostki strukturyzowanej lub zapewnienia wsparcia finansowego).

15 Jeżeli w trakcie okresu sprawozdawczego jednostka dominująca lub którakolwiek z jego jednostek zależnych zapewniła wsparcie finansowe lub inne jednostce strukturyzowanej podlegającej konsolidacji (np. poprzez nabycie aktywów lub instrumentów wyemitowanych przez jednostkę strukturyzowaną), chociaż nie były do tego zobowiązane umową, jednostka ujawnia:

- (a) rodzaj i kwotę udzielonego wsparcia, w tym sytuacje, w których jednostka dominująca lub jej jednostki zależne wspomagały jednostkę strukturyzowaną w uzyskaniu wsparcia finansowego oraz

(b) powody udzielenia wsparcia.

- 16 Jeżeli w trakcie okresu sprawozdawczego jednostka dominująca lub którakolwiek z jej jednostek zależnych udzieliły wsparcia finansowego lub innego wsparcia jednostce strukturyzowanej wcześniej niepodlegającej konsolidacji, chociaż nie były do tego zobowiązane umową, a w wyniku wsparcia jednostka przejęła kontrolę nad jednostką strukturyzowaną, jednostka przedstawia wyjaśnienia dotyczące odpowiednich czynników, które doprowadziły do podjęcia takiej decyzji.
- 17 Jednostka ujawnia aktualny zamiar udzielenia wsparcia finansowego lub innego wsparcia jednostce strukturyzowanej podlegającej konsolidacji, w tym zamiar wspomagania jednostki strukturyzowanej w uzyskaniu wsparcia finansowego.

Konsekwencje zmian udziału własnościowego jednostki dominującej w jednostce zależnej, które nie prowadzą do utraty kontroli

- 18 Jednostka przedstawia schemat ukazujący wpływ na kapitał własny przypisywany właścicielom jednostki dominującej wszelkich zmian udziałów własnościowych w jednostce zależnej, które nie prowadzą do utraty kontroli.

Konsekwencje utraty kontroli nad jednostką zależną w okresie sprawozdawczym

- 19 Jednostka ujawnia zysk lub stratę, jeżeli takowe występują, obliczone zgodnie z paragrafem 25 MSSF 10 oraz:
- (a) część zysku lub straty przypisywaną wycenie wszelkich zachowanych inwestycji w dawnej jednostce zależnej według jej wartości godziwej na dzień utraty kontroli oraz
- (b) pozycję(-e) wyniku finansowego, w której(-ych) ujęto zysk lub stratę (jeżeli nie są przedstawiane oddzielnie).

UDZIAŁY WE WSPÓLNYCH USTALENIACH UMOWNYCH I JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

20 Jednostka ujawnia informacje, które pozwalają ocenić użytkownikom jej skonsolidowanych sprawozdań finansowych:

- (a) charakter, zakres i oddziaływanie finansowe jej udziałów we wspólnych ustaleniach umownych i jednostkach stowarzyszonych, w tym charakter i wpływ jej stosunków umownych z innymi inwestorami sprawującymi wspólną kontrolę nad wspólnymi ustaleniami umownymi i jednostkami stowarzyszonymi lub wywierającymi na nie znaczący wpływ (paragrafy 21 i 22) oraz
- (b) charakter i zmiany ryzyka związanego z jej udziałami we wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych (paragraf 23);

Charakter, zakres i oddziaływanie finansowe udziałów jednostki we wspólnych ustaleniach umownych i jednostkach stowarzyszonych

21 Jednostka ujawnia:

- (a) w przypadku każdego wspólnego ustalenia umownego i każdej jednostki stowarzyszonej, które są istotne dla jednostki sporządzającej sprawozdanie:
- (i) nazwę wspólnego ustalenia umownego lub jednostki stowarzyszonej;
- (ii) charakter stosunków jednostki ze wspólnym ustaleniem umownym lub jednostką stowarzyszoną (np. w postaci opisu charakteru działań wspólnego ustalenia umownego lub jednostki stowarzyszonej oraz informacji, czy mają one strategiczne znaczenie dla działań jednostki);
- (iii) główne miejsce prowadzenia działalności (i kraj rejestracji jednostki, jeżeli ma zastosowanie i jest inny od głównego miejsca prowadzenia działalności) wspólnego ustalenia umownego lub jednostki stowarzyszonej;
- (iv) proporcję udziałów własnościowych lub udział posiadany w jednostce oraz, jeżeli jest inna, posiadaną proporcję praw głosu (jeżeli ma to zastosowanie);
- (b) w przypadku każdego wspólnego przedsięwzięcia i każdej jednostki stowarzyszonej, które są istotne dla jednostki sporządzającej sprawozdanie:
- (i) czy inwestycja we wspólne przedsięwzięcie lub jednostkę stowarzyszoną jest wyceniana przy użyciu metody praw własności czy według wartości godziwej;
- (ii) skrócone informacje finansowe o wspólnym przedsięwzięciu lub jednostce stowarzyszonej zgodnie z paragrafami B12 i B13;
- (iii) jeżeli wspólne przedsięwzięcie lub jednostka stowarzyszona są rozliczane za pomocą metody własności, wartość godziwą jej inwestycji we wspólne przedsięwzięcie, jeżeli inwestycja posiada cenę notowaną na rynku;

- (c) informacje finansowe, o których mowa w paragrafie B16, na temat inwestycji jednostki we wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone, które w ujęciu indywidualnym nie są istotne:
- (i) łącznie, w odniesieniu do wszystkich indywidualnie nieistotnych wspólnych przedsięwzięć, oraz oddzielnie;
 - (ii) łącznie w odniesieniu do wszystkich indywidualnie nieistotnych jednostek stowarzyszonych.

22 Jednostka ujawnia również:

- (a) charakter i zakres wszelkich istotnych ograniczeń (np. wynikających z ustaleń w zakresie pożyczek, wymogów regulacyjnych lub umów między inwestorami sprawującymi wspólną kontrolę nad wspólnym przedsięwzięciem lub jednostką stowarzyszoną albo wywierającymi na nie znaczący wpływ) możliwości transferu środków do jednostki przez wspólne przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszone w postaci dywidend pieniężnych lub spłaty pożyczek lub zaliczek wypłaconych przez jednostkę;
- (b) kiedy sprawozdania finansowe wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej wykorzystywane przy zastosowaniu metody praw własności mają inny dzień sporządzenia lub obejmują inny okres sprawozdawczy niż sprawozdania finansowe jednostki:
 - (i) dzień zakończenia okresu sprawozdawczego sprawozdań finansowych wspólnego przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszonej oraz
 - (ii) powód wykorzystania innego dnia lub innego okresu;
- (c) nieujęty udział w stratach wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej zarówno w okresie sprawozdawczym, jak i łącznie, jeżeli jednostka przestała ujmować udział w stratach wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej, stosując metodę praw własności.

Ryzyko powiązane z udziałami jednostki we wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych

23 Jednostka ujawnia:

- (a) posiadane zobowiązania związane z jej wspólnymi przedsięwzięciami oddzielnie od kwoty innych zobowiązań, zgodnie z paragrafami B18–B20;
- (b) zgodnie z MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*, o ile prawdopodobieństwo straty nie jest odległe, zaciągnięte zobowiązania warunkowe, które są powiązane z jej udziałami we wspólnych przedsięwzięciach lub jednostkach stowarzyszonych (w tym jej udział w zobowiązaniach warunkowych zaciągniętych wspólnie z innymi inwestorami sprawującymi wspólną kontrolę nad wspólnymi przedsięwzięciami lub jednostkami stowarzyszonymi albo wywierającymi na nie znaczący wpływ) oddzielnie od kwoty innych zobowiązań warunkowych.

UDZIAŁY W JEDNOSTKACH STRUKTURYZOWANYCH NIEPODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI

24 Jednostka ujawnia informacje, które pozwalają użytkownikom jej skonsolidowanych sprawozdań finansowych:

- (a) **zrozumieć charakter i zakres jej udziałów w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji (paragrafy 26–28) oraz**
- (b) **ocenić charakter i zmiany ryzyka związanego z jej udziałami w strukturyzowanych jednostkach niepodlegających konsolidacji (paragrafy 29-31);**

25 Informacje wymagane w paragrafie 24 b) obejmują informacje na temat ekspozycji jednostki na ryzyko wynikające z zaangażowania w jednostki strukturyzowane niepodlegające konsolidacji w poprzednich okresach (np. sponsorowania jednostki strukturyzowanej), nawet jeżeli jednostka nie jest już zaangażowana na podstawie umowy w jednostkę strukturyzowaną na dzień sporządzania sprawozdania.

Charakter udziałów

- 26 Jednostka ujawnia informacje o charakterze ilościowym i jakościowym na temat swoich udziałów w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, w tym – lecz nie wyłącznie – charakter, cel, wielkość i działania jednostki strukturyzowanej oraz sposób jej finansowania.
- 27 Jeżeli jednostka sponsorowała jednostkę strukturyzowaną niepodlegającą konsolidacji i z tego tytułu nie dostarcza informacji wymaganych w paragrafie 29 (np. ponieważ nie posiada udziałów w tej jednostce na dzień sporządzania sprawozdania), jednostka ujawnia:
- (a) ustalenia z jednostkami strukturyzowanymi, które sponsorowała;
 - (b) *przychody z jednostek strukturyzowanych* w trakcie okresu sprawozdawczego, w tym opis rodzajów przychodów objętych sprawozdaniem oraz

- (c) wartość bilansową (w momencie transferu) wszystkich aktywów przeniesionych do jednostek strukturyzowanych w okresie sprawozdawczym.
- 28 Jednostka przedstawia informacje, o których mowa w paragrafie 27 b) i c) w formie tabeli, o ile inna forma nie jest stosowniejsza, i klasyfikuje działalność sponsoringową w odpowiednich kategoriach (zob. paragrafy B2–B6).

Rodzaj ryzyka

- 29 Jednostka ujawnia w formie tabeli, o ile inna forma nie jest stosowniejsza, zestawienia:
- (a) wartości bilansowych aktywów i zobowiązań ujmowanych w sprawozdaniach finansowych dotyczących jej udziałów w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji;
 - (b) pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w których te aktywa i zobowiązania są ujmowane;
 - (c) kwoty, która najlepiej odzwierciedla maksymalną ekspozycję jednostki na stratę z tytułu udziałów w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, w tym sposób w jaki określono maksymalną ekspozycję na stratę. Jeżeli jednostka nie może określić ilościowo maksymalnej ekspozycji na stratę z tytułu udziałów w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, ujawnia ten fakt oraz powody;
 - (d) porównanie wartości bilansowej aktywów i zobowiązań jednostki powiązanych z jej udziałami w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji oraz maksymalną ekspozycję jednostki na stratę w tych jednostkach.
- 30 Jeżeli w okresie sprawozdawczym jednostka udzielała wsparcia finansowego lub innego wsparcia jednostce strukturyzowanej niepodlegającej konsolidacji, w której wcześniej miała lub ma obecnie udziały (np. nabycie aktywów lub instrumentów wyemitowanych przez jednostkę strukturyzowaną), chociaż nie była do tego zobowiązana umową, jednostka ujawnia:
- (a) rodzaj i kwotę udzielonego wsparcia, w tym sytuacje, w których jednostka wspomagała jednostkę strukturyzowaną w uzyskaniu wsparcia finansowego oraz
 - (b) powody udzielenia wsparcia.
- 31 Jednostka ujawnia aktualny zamiar udzielenia wsparcia finansowego lub innego wsparcia jednostce strukturyzowanej niepodlegającej konsolidacji, w tym zamiar wspomaganie jednostki strukturyzowanej w uzyskaniu wsparcia finansowego.

Załącznik A

Definicje terminów

Załącznik stanowi integralną część MSSF.

przychody z jednostki strukturyzowanej

Do celów niniejszego standardu, przychody z **jednostki strukturyzowanej** obejmują – choć nie ograniczają się do – powtarzalne i jednorazowe opłaty, odsetki, dywidendy, zyski lub straty z tytułu ponownej wyceny lub zaprzestania ujmowania udziałów w jednostce strukturyzowanej oraz zyski lub straty z tytułu przeniesienia aktywów i zobowiązań do jednostki strukturyzowanej.

udziały w innej jednostce

Do celów niniejszego standardu udziały w innej jednostce odnoszą się do umownego i nieumownego zaangażowania, które wiąże się z ekspozycją jednostki na zmienność zwrotu z wyników innej jednostki. Potwierdzeniem udziałów w innej jednostce może być – choć nie jest ograniczone do – posiadanie kapitału własnego lub instrumentów dłużnych, a także inne formy zaangażowania, na przykład zapewnianie finansowania, wspieranie płynności, zwiększanie kredytów i gwarancje. Obejmują one środki, za pomocą których jednostka sprawuje kontrolę lub wspólną kontrolę nad inną jednostką albo wywiera na nią znaczący wpływ. Jednostka nie musi koniecznie posiadać udziałów w innej jednostce tylko z powodu typowej relacji między klientem a dostawcą.

Paragrafy B7–B9 zawierają dodatkowe informacje na temat udziałów w innych jednostkach.

Paragrafy B55–B57 MSSF 10 zawierają wyjaśnienie zmienności zwrotu.

jednostka strukturyzowana

Jednostka, która jest zorganizowana w taki sposób, że prawa głosu lub uprawnienia o podobnym charakterze nie są najważniejszym czynnikiem decydującym o sprawowaniu w niej kontroli, np. kiedy prawa głosu dotyczą tylko zadań administracyjnych, a odpowiednimi działaniami zarządza się na podstawie umów.

Paragrafy B22–B24 zawierają dodatkowe informacje na temat jednostek strukturyzowanych.

Następujące terminy zostały zdefiniowane w MSR 27 (zmienionym w 2011 r.), MSR 28 (zmienionym w 2011 r.), MSSF 10 i MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* i są używane w niniejszym standardzie w znaczeniu sprecyzowanym w wyżej wymienionych standardach:

- jednostka stowarzyszona
- skonsolidowane sprawozdania finansowe
- kontrola nad jednostką
- metoda praw własności
- grupa
- wspólne ustalenie umowne
- wspólna kontrola
- wspólne działanie
- wspólne przedsięwzięcie
- udział niekontrolujący
- jednostka dominująca
- prawa ochronne
- istotne działania
- jednostkowe sprawozdania finansowe
- oddzielna jednostka
- znaczący wpływ
- jednostka zależna.

*Załącznik B***Objaśnienie stosowania**

Załącznik stanowi integralną część MSSF. W załączniku opisano stosowanie ustępów 1-31. Ma on takie samo znaczenie jak inne części MSSF.

B1 Przykłady w niniejszym załączniku dotyczą sytuacji hipotetycznych. Chociaż niektóre aspekty przykładów mogą znajdować odzwierciedlenie w rzeczywistych wydarzeniach, stosując MSSF 12 należy ocenić wszystkie istotne fakty i okoliczności danego wydarzenia.

AGREGACJA (PARAGRAF 4)

B2 W świetle właściwych dla niej okoliczności jednostka podejmuje decyzje o stopniu szczegółowości informacji, które przekazuje w celu zaspokojenia potrzeb użytkowników, o znaczeniu przypisywanym różnym aspektom wymogów oraz o sposobie agregacji informacji. Należy znaleźć równowagę między obciążaniem sprawozdań finansowych niepotrzebnymi szczegółami, które nie muszą być przydatne dla użytkowników sprawozdań finansowych oraz mogą utrudniać zrozumienie informacji w wyniku nadmiernej agregacji.

B3 Jednostka może agregować ujawnienia wymagane w niniejszym standardzie, jeżeli chodzi o udziały w podobnych jednostkach, o ile agregacja jest spójna z celem ujawniania informacji i wymogiem w paragrafie B4 oraz nie utrudnia zrozumienia przekazanych informacji. Jednostka ujawnia sposób agregowania udziałów w podobnych jednostkach.

B4 Jednostka przedstawia oddzielnie informacje o udziałach w:

- (a) jednostkach zależnych;
- (b) wspólnych przedsięwzięciach;

- (c) wspólnych działaniach;
 - (d) jednostkach stowarzyszonych oraz
 - (e) jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji.
- B5 Przy ustalaniu, czy agregować informacje, jednostka uwzględni informacje o charakterze ilościowym i jakościowym na temat różnego rodzaju ryzyka i charakterystyki zwrotu w odniesieniu do każdej jednostki, którą ujmuje w ramach agregacji, oraz znaczenie każdej jednostki dla jednostki sporządzającej sprawozdanie. Jednostka prezentuje ujawnienia w sposób pozwalający użytkownikom sprawozdań finansowych łatwo zrozumieć charakter i zakres udziałów w tych innych jednostkach.
- B6 Przykłady poziomów agregacji w ramach klas jednostek wymienionych w paragrafie B4, które mogą być stosowne:
- (a) charakter działań (np. jednostka zajmująca się badaniami i rozwojem, jednostka sekurytyzacyjna w obszarze odnawialnych kard kredytowych);
 - (b) klasyfikacja przemysłowa;
 - (c) geografia (np. kraj lub region).

UDZIAŁY W INNYCH JEDNOSTKACH

- B7 Udziały w innej jednostce odnoszą się do umownego i nieumownego zaangażowania, które wiąże się z ekspozycją jednostki na zmienność zwrotu z wyników innej jednostki. Uwzględnienie celu i organizacji innej jednostki może pomóc jednostce sporządzającej sprawozdanie w ocenie, czy posiada udziały w tej jednostce, a zatem czy musi ujawniać informacje zgodnie z niniejszym MSSF. Tego rodzaju ocena obejmuje uwzględnienie ryzyka, które inna jednostka może stworzyć, oraz ryzyka, które inna jednostka może przenieść na jednostkę sporządzającą sprawozdanie oraz na inne strony.
- B8 Jednostka sporządzająca sprawozdanie narażona jest zazwyczaj na zmienność zwrotu z wyników innej jednostki, posiadając instrumenty (takie jak instrumenty kapitałowe lub dłużne wyemitowane przez inną jednostkę) lub inne zaangażowanie absorbujące zmienność. Załóżmy na przykład, że jednostka strukturyzowana posiada portfel pożyczek. Jednostka strukturyzowana otrzymuje swap ryzyka kredytowego od innej jednostki (jednostki sporządzającej sprawozdanie) w celu ochrony przed ryzykiem utraty odsetek i spłaty rat kapitałowych. Jednostka sporządzająca sprawozdanie posiadała zaangażowanie wiążące się z ekspozycją na zmienność zwrotu z wyników jednostki strukturyzowanej, ponieważ swap ryzyka kredytowego absorbuje zmienność zwrotu jednostki strukturyzowanej.
- B9 Niektóre instrumenty mają na celu przenoszenie ryzyka z jednostki sporządzającej sprawozdanie na inną jednostkę. Takie instrumenty mogą tworzyć zmienność zwrotu dla innej jednostki, lecz zazwyczaj nie powodują ekspozycji jednostki sporządzającej sprawozdanie na zmienność zwrotu z wyników innej jednostki. Załóżmy na przykład, że jednostka strukturyzowana została utworzona, aby zapewniać możliwości inwestycyjne inwestorom, którzy chcą ekspozycji na ryzyko kredytowe jednostki Z (jednostka Z nie jest powiązana z żadną stroną zaangażowaną w ustalenie umowne). Jednostka strukturyzowana pozyskuje finansowanie, emitując na rzecz tych inwestorów papiery dłużne, które są powiązane z ryzykiem kredytowym jednostki Z (papiery dłużne indeksowane ryzykiem kredytowym) i wykorzystuje przychody do inwestowania w portfel wolnych od ryzyka aktywów finansowych. Jednostka strukturyzowana uzyskuje ekspozycję na ryzyko kredytowe jednostki Z, wchodząc w swap ryzyka kredytowego z kontrahentem w ramach swapu. Swap ryzyka kredytowego przenosi ryzyko kredytowe jednostki Z na jednostkę strukturyzowaną w zamian za opłatę wnoszoną przez kontrahenta w ramach swapu. Inwestorzy inwestujący w jednostkę strukturyzowaną otrzymują wyższy zwrot, który odzwierciedla zarówno zwrot jednostki strukturyzowanej z jej portfela aktywów, jak i opłatę z tytułu swapu ryzyka kredytowego. Kontrahent w ramach swapu nie jest zaangażowany w jednostkę strukturyzowaną, która posiada ekspozycję na zmienność zwrotu z wyników jednostki strukturyzowanej, ponieważ swap ryzyka kredytowego raczej przenosi zmienność na jednostkę strukturyzowaną, niż absorbuje zmienność zwrotu jednostki strukturyzowanej.

SKRÓCONE INFORMACJE FINANSOWEJ DOTYCZĄCE JEDNOSTEK ZALEŻNYCH, WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ I JEDNOSTEK STOWARZYSZONYCH (PARAGRAFY 12 I 21)

- B10 W przypadku każdej jednostki zależnej posiadającej udziały niekontrolujące, które są istotne dla jednostki sporządzającej sprawozdanie, jednostka ujawnia:
- (a) dywidendy wypłacone udziałom niekontrolującym;
 - (b) skrócone informacje finansowe dotyczące aktywów, zobowiązań, wyniku finansowego i przepływów pieniężnych jednostki zależnej, które pozwalają użytkownikom zrozumieć udział udziałów niekontrolujących w działaniach grupy i przepływach pieniężnych; informacje mogą obejmować na przykład aktywa obrotowe, aktywa trwałe, zobowiązania krótkoterminowe, zobowiązania długoterminowe, przychody, wynik finansowy i całkowite dochody ogółem, lecz nie ograniczają się do tych elementów.

- B11 Skrócone informacje finansowe wymagane w paragrafie B10 b) odpowiadają kwotom przed wyłączeniami wewnątrzgrupowymi.
- B12 W przypadku każdego wspólnego przedsięwzięcia i każdej jednostki stowarzyszonej, które są istotne dla jednostki sporządzającej sprawozdanie, jednostka ujawnia:
- (a) dywidendy od wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej
 - (b) skrócone informacje finansowe dotyczące wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej (zob. paragrafy B14 i B15), w tym, lecz nie wyłącznie:
 - (i) aktywa obrotowe;
 - (ii) aktywa trwałe;
 - (iii) zobowiązania krótkoterminowe;
 - (iv) zobowiązania długoterminowe;
 - (v) przychody;
 - (vi) wynik finansowy z działalności kontynuowanej;
 - (vii) wynik finansowy z działalności zaniechanej po opodatkowaniu;
 - (viii) inne całkowite dochody;
 - (ix) całkowite dochody ogółem.
- B13 Oprócz skróconych informacji finansowych wymaganych w paragrafie B12 jednostka ujawnia w przypadku każdego wspólnego przedsięwzięcia, które jest istotne dla jednostki sporządzającej sprawozdanie, kwotę:
- (a) środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych uwzględnionych w paragrafie B12 b) (i);
 - (b) krótkoterminowych zobowiązań finansowych (z wyłączeniem zobowiązań z tytułu dostaw i usług i innych zobowiązań oraz rezerw) uwzględnionych w paragrafie B12 b) (iii);
 - (c) długoterminowych zobowiązań finansowych (z wyłączeniem zobowiązań z tytułu dostaw i usług i innych zobowiązań oraz rezerw) uwzględnionych w paragrafie B12 b) (iv);
 - (d) umorzenia i amortyzacji;
 - (e) przychodu z tytułu odsetek;
 - (f) kosztów odsetek;
 - (g) obciążenia wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego lub przychodu z tytułu podatku dochodowego.
- B14 Skrócone informacje finansowe przedstawione zgodnie z paragrafami B12 i B13 odpowiadają kwotom uwzględnionym w sprawozdaniach finansowych wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej sporządzonych według MSSF (nie zaś udziałowi jednostki w tych kwotach). Jeżeli jednostka rozlicza się z udziałów we wspólnym przedsięwzięciu lub jednostce stowarzyszonej za pomocą metody praw własności:
- (a) kwoty uwzględnione w sprawozdaniach finansowych wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej sporządzonych według MSSF są korygowane w taki sposób, aby odzwierciedlać korekty wprowadzone przez jednostkę podczas stosowania metody praw własności, takie jak korekty wartości godziwej wprowadzone w momencie nabycia i korekty różnic w zasadach (polityce) rachunkowości;
 - (b) jednostka uzgadnia przedstawione skrócone informacje finansowe z wartością bilansową udziałów we wspólnym przedsięwzięciu lub jednostce stowarzyszonej.

B15 Jednostka może przedstawić skrócone informacje finansowe wymagane w paragrafach B12 i B13 na podstawie sprawozdań finansowych wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej, jeżeli:

- (a) jednostka wycenia swoje udziały we wspólnym przedsięwzięciu lub w jednostce stowarzyszonej według wartości godziwej zgodnie z MSR 28 (zmienionym w 2011 r.) oraz
- (b) wspólne przedsięwzięcie lub jednostka stowarzyszona nie przygotowują sprawozdań finansowych według MSSF, a zatem przygotowanie informacji na tej podstawie byłoby niepraktyczne i generowałoby niepotrzebne koszty.

W takim przypadku jednostka ujawnia podstawę przygotowania skróconych informacji finansowych.

B16 Jednostka ujawnia łączną wartość bilansową udziałów we wszystkich indywidualnie nieistotnych wspólnych przedsięwzięciach lub jednostkach stowarzyszonych, które są rozliczane według metody praw własności. Jednostka ujawnia również oddzielnie łączną kwotę przypadającą na nią części:

- (a) wyniku finansowego z działalności kontynuowanej;
- (b) wyniku finansowego z działalności zaniechanej po opodatkowaniu;
- (c) innych całkowitych dochodów;
- (d) całkowitych dochodów ogółem

tych wspólnych przedsięwzięć lub jednostek stowarzyszonych. Jednostka ujawnia oddzielnie informacje dotyczące wspólnych przedsięwzięć i jednostek stowarzyszonych.

B17 Kiedy udziały jednostki w jednostce zależnej, wspólnym przedsięwzięciu lub jednostce stowarzyszonej (lub część jej udziałów we wspólnym przedsięwzięciu lub jednostce stowarzyszonej) zostaną sklasyfikowane jako przeznaczone do zbycia zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana* jednostka nie musi ujawniać skróconych informacji finansowych dotyczących tej jednostki zależnej, tego wspólnego przedsięwzięcia lub tej jednostki stowarzyszonej zgodnie z paragrafami B10–B16.

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ (PARAGRAF 23 (A))

B18 Jednostka ujawnia wszystkie zobowiązania zaciągnięte, lecz nie ujęte w dniu sporządzania sprawozdania (w tym przypadającą na nią część zobowiązań zaciągniętych wspólnie z innymi inwestorami, z którymi sprawuje wspólną kontrolę nad wspólnym przedsięwzięciem) dotyczące jej udziałów we wspólnych przedsięwzięciach. Zobowiązania obejmują pozycje, które mogą prowadzić do przyszłych wpływów pieniężnych lub wypływu innych zasobów.

B19 Nieujęte zobowiązania, które mogą prowadzić do przyszłych wpływów pieniężnych lub wypływu innych zasobów, obejmują.

- (a) Nieujęte zobowiązania do zapewnienia finansowania lub zasobów, na przykład w wyniku:
 - (i) zawarcia umowy nabycia wspólnego przedsięwzięcia (która nakłada na przykład na jednostkę obowiązek zapewnienia środków finansowych przez określony czas);
 - (ii) projektów kapitałochłonnych realizowanych przez wspólne przedsięwzięcie;
 - (iii) bezwarunkowych zobowiązań do zakupu obejmujących dostarczenie sprzętu, uzupełnienie zapasów lub usługi, które jednostka zobowiązała się nabyć od wspólnego przedsięwzięcia lub w jego imieniu;
 - (iv) nieujętych zobowiązań do udzielenia wspólnemu przedsięwzięciu pożyczek lub innego wsparcia finansowego;
 - (v) nieujętych zobowiązań do przekazania wspólnemu przedsięwzięciu zasobów takich jak aktywa lub usługi;
 - (vi) Innych nieodwołalnych nieujętych zobowiązań związanych ze wspólnym przedsięwzięciem;
- (b) nieujęte zobowiązania do nabycia udziałów własnościowych (lub części tych udziałów własnościowych) innej strony w przedsięwzięciu, jeżeli konkretne wydarzenie nastąpi lub nie nastąpi w przyszłości.

B20 Wymogi i przykłady, o których mowa w paragrafach B18 i B19 ilustrują niektóre rodzaje ujawnień wymaganych w paragrafie 18 MSR 24 *Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych*.

UDZIAŁY W JEDNOSTKACH STRUKTURYZOWANYCH NIEPODLEGAJĄCYCH KONSOLIDACJI (PARAGRAFY 24–31)

Jednostki strukturyzowane

B21 Jednostka strukturyzowana jest jednostką, która jest zorganizowana w taki sposób, że prawa głosu lub uprawnienia o podobnym charakterze nie są najważniejszym czynnikiem decydującym o sprawowaniu w niej kontroli, np. kiedy prawa głosu dotyczą tylko zadań administracyjnych, a odpowiednimi działaniami zarządza się na podstawie umów.

B22 Jednostka strukturyzowana często posiada niektóre lub wszystkie następujące cechy lub atrybuty:

- (a) ograniczona działalność;
- (b) wąski i dobrze określony cel, np. efektywny podatkowo leasing, prowadzenie działalności w zakresie badań i rozwoju, zapewnianie źródeł kapitału lub finansowania jednostce lub zapewnianie możliwości inwestycyjnych inwestorom poprzez przenoszenie ryzyka i korzyści powiązanych z aktywami jednostki strukturyzowanej na inwestorów;
- (c) niedostateczny kapitał własny, aby pozwolić jednostce strukturyzowanej na finansowanie własnej działalności bez podporządkowanego wsparcia finansowego;
- (d) finansowanie w postaci wielu powiązanych umownie instrumentów na rzecz inwestorów, którzy tworzą koncentrację ryzyka kredytowego lub innych rodzajów ryzyka (transze);

B23 Wśród przykładów jednostek, które są postrzegane jako jednostki strukturyzowane, znajdują się, lecz nie wyłącznie:

- (a) jednostki sekurytyzacyjne;
- (b) jednostki oferujące finansowanie zabezpieczone aktywami;
- (c) niektóre fundusze inwestycyjne.

B24 Jednostka, która jest kontrolowana prawami głosu, nie jest jednostką strukturyzowaną po prostu dlatego, że na przykład otrzymuje finansowanie od stron trzecich w wyniku restrukturyzacji.

Charakter ryzyka związanego z udziałami w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji (paragrafy 29–31)

B25 Oprócz informacji wymaganych w paragrafach 29–31 jednostka ujawnia dodatkowe informacje, które są konieczne do osiągnięcia celu ujawniania informacji, o którym mowa w paragrafie 24 b).

B26 Przykłady dodatkowych informacji, które w zależności od okoliczności mogą być właściwe do oceny ryzyka, na które jednostka jest narażona, kiedy posiada udziały w jednostce strukturyzowanej niepodlegającej konsolidacji, są następujące:

- (a) warunki umowy, które mogą nakładać na jednostkę obowiązek udzielenia wsparcia finansowego jednostce strukturyzowanej niepodlegającej konsolidacji (np. ustalenia dotyczące płynności albo działania uruchamiające rating kredytowy (tzw. cyngle ratingowe) powiązane z obowiązkiem nabycia aktywów jednostki strukturyzowanej lub zapewnienia wsparcia finansowego), w tym:
 - (i) opis wydarzeń lub okoliczności, które prowadzą do ekspozycji jednostki sporządzającej sprawozdanie na stratę;
 - (ii) czy istnieją zapisy, które ograniczałyby obowiązek;
 - (iii) czy występują inne strony udzielające wsparcia finansowego, a jeśli tak, jak obowiązek jednostki sporządzającej sprawozdanie plasuje się względem obowiązków innych stron;
- (b) straty poniesione przez jednostkę w trakcie okresu sprawozdawczego odnoszącego się do jej udziałów w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji;
- (c) rodzaje przychodów uzyskanych przez jednostkę w trakcie okresu sprawozdawczego z tytułu udziałów w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji;

- (d) czy jednostka ma obowiązek absorpcji strat jednostki strukturyzowanej niepodlegającej konsolidacji przed innymi stronami, maksymalna granica takich strat dla jednostki i (jeżeli stosowne) hierarchia i kwoty potencjalnych strat poniesionych przez strony, których udziały plasują się niżej w stosunku do udziałów jednostki w jednostce strukturyzowanej niepodlegającej konsolidacji;
- (e) informacja o ustaleniach dotyczących płynności, gwarancji lub innych zobowiązań ze stronami trzecimi, które mogą oddziaływać na wartość godziwą lub ryzyko udziałów jednostki w jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji;
- (f) wszelkie trudności jednostki strukturyzowanej niepodlegającej konsolidacji dotyczące finansowania jej działalności w okresie sprawozdawczym;
- (g) jeżeli chodzi o finansowanie jednostki strukturyzowanej niepodlegającej konsolidacji, formy finansowania (np. papier komercyjny lub instrumenty dłużne średnioterminowe) oraz ich średni ważony okres trwania. Informacje mogą obejmować analizy wymagalności aktywów i finansowanie jednostki strukturyzowanej, jeżeli jednostka strukturyzowana posiada aktywa o dłuższym terminie finansowane środkami o krótszym terminie.

Załącznik C

Data wejścia w życie i przepisy przejściowe

Niniejszy załącznik stanowi integralną część MSSF i ma takie samo znaczenie jak inne części MSSF.

DATA WEJŚCIA W ŻYCIE I PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

- C1 Jednostka stosuje niniejszy MSSF do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Dopuszcza się wcześniejsze stosowanie.
- C2 Zachęca się jednostkę do dostarczania informacji wymaganych w niniejszym MSSF wcześniej niż w rocznych okresach rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Dostarczanie niektórych informacji, których ujawnienie jest wymagane w niniejszym MSSF, nie wiąże się dla jednostki z obowiązkiem wcześniejszego dostosowania się do wszystkich wymogów niniejszego MSSF lub stosowania MSSF 10, MSSF 11, MSR 27 (zmienionego w 2011 r.) i MSR 28 (zmienionego w 2011 r.).

ODNIESIENIA DO MSSF 9

- C3 Jeżeli jednostka stosuje niniejszy standard, lecz jeszcze nie stosuje MSSF 9, wszelkie odniesienia do MSSF 9 należy rozumieć jako odniesienia do MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.

Załącznik D

Zmiany w innych MSSF

Niniejszy załącznik zawiera zmiany w innych MSSF, będące konsekwencją wydania przez Radę MSSF 12. Jednostka stosuje te zmiany w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Jeżeli jednostka stosuje MSSF 12 do wcześniejszego okresu, stosuje zmiany do tego wcześniejszego okresu. W zmienionych paragrafach pokazano nowy tekst jako podkreślony, a tekst usunięty – jako przekreślony.

MSR 1 Prezentacja sprawozdań finansowych

D1 Dodaje się paragraf 139H, natomiast paragrafy 119 i 124 otrzymują następujące brzmienie:

- 119 [...] Przykładem może być ujawnienie informacji, czy jednostka stosuje wartość godziwą czy model ceny nabycia lub kosztu wytworzenia w odniesieniu do posiadanej nieruchomości inwestycyjnej (zob. MSR 40 *Nieruchomości inwestycyjne*). Niektóre MSSF szczegółowo wymagają ujawnienia konkretnych zasad (polityki) rachunkowości, w tym zasad przyjętych w wyniku wyboru dokonanego przez kierownictwo spośród różnych zasad, które są dozwolone. ...
- 124 Niektóre ujawnienia dokonane zgodnie z paragrafem 122 są wymagane przez inne MSSF. Na przykład MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat zaangażowania w inne jednostki* wymaga, aby jednostka ujawniła informacje dotyczących subiektywnej oceny, czy kontroluje inną jednostkę. MSR 40 wymaga [...].
- 139H W MSSF 10 i MSSF 12, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 4, 119, 123 i 124. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10 i MSSF 12.

MSR 24 Ujawnianie informacji na temat podmiotów powiązanych

D2 Dodaje się paragraf 28A, natomiast paragraf 15 otrzymuje następujące brzmienie:

- 15 Wymóg ujawnienia związków, właściwych dla podmiotów powiązanych, między jednostką dominującą a jej jednostkami zależnymi jest dodatkowym wymogiem obok wymogów ujawniania informacji zawartych w MSR 27 i MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat zaangażowania w inne jednostki*.
- 28A W MSSF 10, MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* i MSSF 12, wydanych w maju 2011 r., zmieniono paragrafy 3, 9, 11 b), 15, 19 b) i e) oraz 25. Jednostka stosuje te zmiany, stosując MSSF 10, MSSF 11 i MSSF 12.

MIĘDZYNARODOWY STANDARD RACHUNKOWOŚCI 27

Jednostkowe Sprawozdania Finansowe

CEL

- 1 Celem niniejszego standardu jest ustanowienie wymogów w zakresie rachunkowości i ujawniania informacji w przypadku inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych, w przypadku gdy jednostka sporządza jednostkowe sprawozdania finansowe.

ZAKRES

- 2 **Niniejszy standard stosuje się przy ujmowaniu inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach oraz jednostkach stowarzyszonych, w przypadku gdy jednostka zdecyduje się sporządzać jednostkowe sprawozdania finansowe, bądź gdy wymagają tego lokalne przepisy prawa.**
- 3 Niniejszy standard nie określa, które jednostki sporządzają jednostkowe sprawozdania finansowe. Ma on zastosowanie, jeżeli jednostka sporządza jednostkowe sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

DEFINICJE

- 4 W standardzie posłużono się terminami w następującym znaczeniu:

Skonsolidowane sprawozdania finansowe to sprawozdania finansowe grupy kapitałowej, w których aktywa, zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty i przepływy środków pieniężnych jednostki dominującej i jej jednostek zależnych prezentowane są w taki sposób, jakby należały one do pojedynczej jednostki.

Jednostkowe sprawozdania finansowe to sprawozdania sporządzane przez jednostkę dominującą (tj. inwestora posiadającego kontrolę nad jednostką zależną) lub inwestora sprawującego współkontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, lub wywierającego znaczący wpływ na taką jednostkę, w których to sprawozdaniach inwestycje ujmowane są po koszcie lub zgodnie z MSSF 9 *Instrumenty Finansowe*.

- 5 Następujące terminy zostały zdefiniowane w załączniku A do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdanie finansowe*, załączniku A do MSSF 11 *Wspólne ustalenia* oraz w paragrafie 3 MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*
 - jednostka stowarzyszona
 - kontrola jednostki, w której dokonano inwestycji
 - grupa kapitałowa
 - współkontrola
 - wspólne przedsięwzięcie
 - wspólnik wspólnego przedsięwzięcia
 - jednostka dominująca
 - znaczący wpływ
 - jednostka zależna.
- 6 Jednostkowe sprawozdania finansowe to sprawozdania prezentowane dodatkowo do skonsolidowanych sprawozdań finansowych lub dodatkowo do sprawozdań finansowych, w których inwestycje w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach ujmowane są zgodnie z metodą praw własności, z wyjątkiem okoliczności określonych w paragrafie 8. Jednostkowe sprawozdania finansowe nie muszą być załączane do tych sprawozdań finansowych i nie muszą im towarzyszyć.
- 7 Sprawozdania finansowe, w których zastosowano metodę praw własności, nie są jednostkowymi sprawozdaniami finansowymi. Podobnie sprawozdania finansowe jednostki, która nie posiada jednostki zależnej, jednostki stowarzyszonej lub udziału wspólnika wspólnego przedsięwzięcia we wspólnym przedsięwzięciu, nie są jednostkowymi sprawozdaniami finansowymi.
- 8 Jednostka, która zgodnie z paragrafem 4(a) MSSF 10 jest zwolniona z konsolidacji lub zgodnie z paragrafem 17 MSR 28 (zmienionym w 2011 r.) jest zwolniona ze stosowania metody praw własności, może przedstawić jednostkowe sprawozdania finansowe jako swoje jedyne sprawozdania finansowe.

SPORZĄDZENIE JEDNOSTKOWYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

9 Jednostkowe sprawozdania finansowe sporządzane są zgodnie ze wszystkimi obowiązującymi MSSF, z wyjątkiem okoliczności określonych w paragrafie 10.

10 Przy sporządzaniu jednostkowych sprawozdań finansowych jednostka ujmuje inwestycje w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych:

- (a) po koszcie lub
- (b) zgodnie z MSSF 9.

Dla każdej kategorii inwestycji jednostka stosuje ten sam sposób ujmowania. Do inwestycji ujętych po koszcie ma zastosowanie MSSF 5 *Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*, jeśli są one zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (lub włączone do grupy do zbycia, która jest zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży). W takich okolicznościach wycena inwestycji, do których stosuje się MSSF 9, pozostaje bez zmian.

11 Jeżeli jednostka zdecyduje się, zgodnie z paragrafem 18 MSR 28 (zmienionego w 2011), na wycenę swoich inwestycji w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9, ujmuje również te inwestycje w ten sam sposób w jednostkowych sprawozdaniach finansowych.

12 Jednostka ujmuje dywidendy od jednostki zależnej, wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej w wyniku finansowym jednostkowych sprawozdań finansowych wtedy, gdy nabywa prawo do otrzymania dywidendy.

13 Jeżeli jednostka dominująca reorganizuje strukturę grupy tworząc nową jednostkę, która staje się dla niej jednostką dominującą, i stosuje w tym celu następujące kryteria:

- (a) nowa jednostka dominująca obejmuje kontrolę nad pierwotną jednostką dominującą w drodze emisji instrumentów kapitałowych w zamian za istniejące instrumenty kapitałowe pierwotnej jednostki dominującej;
- (b) aktywa i zobowiązania nowej grupy i pierwotnej grupy są takie same bezpośrednio przed reorganizacją i po reorganizacji; oraz
- (c) właściciele pierwotnej jednostki dominującej przed reorganizacją mają te same bezwarunkowe i warunkowe udziały w aktywach netto pierwotnej grupy i nowej grupy bezpośrednio przed reorganizacją i po reorganizacji,

przy czym nowa jednostka dominująca ujmuje w swoich jednostkowych sprawozdaniach finansowych inwestycje w pierwotnej jednostce dominującej zgodnie z paragrafem 10(a), to nowa jednostka dominująca przyjmuje za cenę nabycia wartość bilansową jej udziałów w kapitale własnym wykazanym w jednostkowych sprawozdaniach finansowych pierwotnej jednostki dominującej na dzień przeprowadzenia reorganizacji.

14 Analogicznie jednostka, która nie jest jednostką dominującą, może stworzyć nową jednostkę, która stanie się dla niej jednostką dominującą, w sposób spełniający kryteria paragrafu 13. Wymogi zawarte w paragrafie 13 stosują się w równym stopniu do tego rodzaju reorganizacji. W takich przypadkach powoływanie na „pierwotną jednostkę dominującą” lub „pierwotną grupę” jest równorzędne z powoływaniem na „pierwotną jednostkę”.

UJAWNIANIE INFORMACJI

15 Jednostka stosuje wszystkie obowiązujące MSSF, ujawniając informacje w swoich jednostkowych sprawozdaniach finansowych, w tym wymagania określone w paragrafach 16 i 17.

16 W przypadku gdy jednostka dominująca, zgodnie z paragrafem 4(a) MSSF 10, zdecyduje się nie sporządzać skonsolidowanych sprawozdań finansowych i zamiast tego sporządza jednostkowe sprawozdania finansowe, w tych jednostkowych sprawozdaniach finansowych ujawnia ona następujące informacje:

- (a) fakt, że sporządzone sprawozdania finansowe są jednostkowymi sprawozdaniami finansowymi; fakt, że skorzystano ze zwolnienia z konsolidacji; nazwę i podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej (oraz kraj założenia, jeżeli jest on inny) jednostki, której skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zostały sporządzone z przeznaczeniem do publicznego użytku; oraz adres, pod którym można uzyskać ta skonsolidowane sprawozdania finansowe;
- (b) listę znaczących inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych, zawierającą:
 - (i) nazwę jednostki, w której dokonano inwestycji;

- (ii) podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej (oraz kraj założenia, jeżeli jest on inny) jednostki, w której dokonano inwestycji;
 - (iii) wielkość posiadanego udziału własnościowego (oraz wielkość udziału w prawach głosu, jeżeli jest ona inna) w jednostce, w której dokonano inwestycji;
- (c) opis stosowanej metody ujmowania inwestycji wymienionych w pkt (b).
- 17 W przypadku gdy jednostka dominująca (inna niż jednostka dominująca objęta paragrafem 16) lub inwestor sprawujący współkontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, lub wywierający znaczący wpływ na taką jednostkę, sporządza jednostkowe sprawozdania finansowe, dana jednostka dominująca lub inwestor wskazuje sprawozdania finansowe sporządzone zgodnie z MSSF 10, MSSF 11 lub MSR 28 (zmienionym w 2011), z którymi te jednostkowe sprawozdania finansowe są powiązane. Jednostka dominująca lub inwestor ujawnia również w swoich jednostkowych sprawozdaniach finansowych:
- (a) fakt, że sporządzone sprawozdania finansowe są jednostkowymi sprawozdaniami finansowymi oraz powody, dla których zostały one sporządzone, jeżeli ich sporządzenie nie jest wymagane na mocy przepisów prawa;
 - (b) listę znaczących inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych, zawierającą:
 - (i) nazwę jednostki, w której dokonano inwestycji;
 - (ii) podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej (oraz kraj założenia, jeżeli jest on inny) jednostki, w której dokonano inwestycji;
 - (iii) wielkość posiadanego udziału własnościowego (oraz wielkość udziału w prawach głosu, jeżeli jest ona inna) w jednostce, w której dokonano inwestycji;
- (c) opis stosowanej metody ujmowania inwestycji wymienionych w pkt (b).

Jednostka dominująca lub inwestor wskazuje również sprawozdania finansowe sporządzone zgodnie z MSSF 10, MSSF 11 lub MSR 28 (zmienionym w 2011 r.), z którymi te jednostkowe sprawozdania finansowe są powiązane.

DATA WEJŚCIA W ŻYCIE I PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

- 18 Niniejszy standard stosuje się w odniesieniu do rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone. Jeżeli jednostka zastosuje niniejszy standard wcześniej, to ujawnia ten fakt i stosuje jednocześnie MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach* i MSR 28 (zmieniony w 2011 r.)

Odniesienia do MSSF 9

- 19 Jeżeli jednostka stosuje niniejszy standard, ale nie stosuje jeszcze standardu MSSF 9, wszelkie odniesienia do MSSF 9 należy rozumieć jako odniesienia do MSR 39 *Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena*.

WYCOFANIE MSR 27 (2008 R.)

- 20 Niniejszy standard jest publikowany jednocześnie z MSSF 10. Razem obydwie te MSSF zastępują MSR 27 *Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe* (zmieniony w 2008 r.).

MIĘDZYNARODOWY STANDARD RACHUNKOWOŚCI 28

Investycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

CEL

- 1 Celem niniejszego standardu jest określenie zasad ujmowania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych oraz ustanowienie wymogów w przypadku stosowania metody praw własności w odniesieniu do ujmowania inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.

ZAKRES

- 2 Niniejszy standard stosują wszystkie jednostki będące inwestorem sprawującym współkontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, lub wywierającym znaczący wpływ na taką jednostkę.

DEFINICJE

- 3 W niniejszym standardzie posłużono się terminami w następującym znaczeniu:

Jednostka stowarzyszona jest to jednostka, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ.

Skonsolidowane sprawozdania finansowe to sprawozdania finansowe grupy kapitałowej, w których aktywa, zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty i przepływy środków pieniężnych jednostki dominującej i jej jednostek zależnych prezentowane są w taki sposób, jakby należały one do pojedynczej jednostki.

Metoda praw własności jest to taka metoda rachunkowości, według której inwestycja jest początkowo ujmowana według kosztu, a następnie po dniu nabycia jej wartość jest korygowana odpowiednio o zmianę udziału inwestora w aktywach netto jednostki, w której dokonano inwestycji. Zysk lub strata inwestora obejmuje jego udział w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji, a inne całkowite dochody inwestora obejmują jego udział w innych całkowitych dochodach jednostki, w której dokonano inwestycji.

Wspólne ustalenie umowne to ustalenie, nad którym współkontrolę sprawują co najmniej dwie strony.

Współkontrola jest to określony w umowie podział kontroli nad ustaleniem umownym, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących współkontrolę.

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne, w ramach którego strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów netto tego ustalenia.

Wspólnik wspólnego przedsięwzięcia jest stroną wspólnego przedsięwzięcia, która sprawuje współkontrolę nad tym wspólnym przedsięwzięciem.

Znaczący wpływ jest to władza pozwalająca na uczestniczenie w podejmowaniu decyzji na temat polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji, niepolegająca jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

- 4 Poniższe terminy zostały zdefiniowane w paragrafie 4 MSR 27 *Jednostkowe sprawozdania finansowe* i w załączniku A do MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i w niniejszym standardzie mają zastosowanie w znaczeniu określonym w MSSF, w których zostały zdefiniowane:

- kontrola jednostki, w której dokonano inwestycji
- grupa kapitałowa
- jednostka dominująca
- jednostkowe sprawozdania finansowe
- jednostka zależna.

ZNACZĄCY WPŁYW

- 5 Jeżeli jednostka posiada bezpośrednio lub pośrednio (np. poprzez jednostki zależne) 20 % lub więcej praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, to zakłada się, że jednostka wywiera znaczący wpływ na tę jednostkę, chyba że można w sposób oczywisty wykazać, że jest inaczej. Natomiast jeśli jednostka posiada bezpośrednio lub pośrednio (np. poprzez jednostki zależne) mniej niż 20 % praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, to można założyć, że nie wywiera ona na tę jednostkę znaczącego wpływu, chyba że można w sposób oczywisty taki wpływ wykazać. Posiadanie kontrolnego pakietu lub znaczącej części udziałów przez innego inwestora nie wyklucza możliwości wywierania znaczącego wpływu przez jednostkę.

- 6 Znaczący wpływ jednostki przybiera zwykle jedną lub kilka z następujących form:
- (a) zasiadanie w zarządzie lub równorzędnym organie zarządzającym jednostką, w której dokonano inwestycji;
 - (b) udział w tworzeniu polityki jednostki, w tym udział w podejmowaniu decyzji w sprawie dywidend lub innych sposobów podziału zysku;
 - (c) dokonywanie istotnych transakcji pomiędzy daną jednostką a jednostką, w której dokonano inwestycji;
 - (d) wzajemna wymiana personelu kierowniczego; lub
 - (e) udostępnianie informacji technicznych o zasadniczym znaczeniu.
- 7 Jednostka może posiadać prawa poboru akcji, opcje zakupu akcji, instrumenty dłużne lub kapitałowe, zamienne na akcje zwykle lub inne podobne instrumenty, które po ich wykonaniu lub zamianie mogą dać jednostce dodatkowe prawa głosu lub ograniczyć prawa głosu innego podmiotu w zakresie polityki finansowej i operacyjnej jednostki (tj. potencjalne prawa głosu). Oceniając, czy jednostka posiada znaczący wpływ, należy rozważyć istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które mogą być aktualnie wykonane lub zamienione, w tym również potencjalnych praw głosu znajdujących się w posiadaniu innych jednostek. Potencjalne prawa głosu nie mogą być aktualnie wykonane lub zamienione, jeżeli, na przykład, nie mogą być wykonane bądź zamienione przed określoną datą w przyszłości lub przed wystąpieniem określonego zdarzenia.
- 8 Oceniając, czy potencjalne prawa głosu przyczyniają się do wywierania znaczącego wpływu, jednostka analizuje wszystkie fakty i okoliczności (w tym warunki wykonania potencjalnych praw głosu oraz wszelkie inne warunki umowne, indywidualnie lub w połączeniu), jakie mają wpływ na potencjalne prawa głosu, z wyjątkiem zamiarów kierownictwa oraz finansowej zdolności do ich wykonania lub zamiany.
- 9 Jednostka traci znaczący wpływ na jednostkę, w której dokonano inwestycji, w momencie, gdy traci władzę pozwalającą na uczestniczenie w podejmowaniu decyzji w sprawie polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji. Utrata znaczącego wpływu może nastąpić w połączeniu ze zmianą lub bez zmiany bezwzględnej lub względnej wysokości udziału w danej jednostce. Może to nastąpić na przykład wówczas, gdy jednostka stowarzyszona znajdzie się pod kontrolą rządu, sądu, administratora lub organu nadzoru. Może to również nastąpić w rezultacie zawarcia umowy.

METODA PRAW WŁASNOŚCI

- 10 Zgodnie z metodą praw własności w momencie początkowego ujęcia inwestycja w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu jest ujmowana według kosztu, a wartość bilansowa jest powiększana lub pomniejszana w celu ujęcia udziałów inwestora w zyskach lub stratach jednostki, w której dokonano inwestycji, odnotowanych przez nią po dacie nabycia. Udział inwestora w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji, ujmuje się w zysku lub stracie inwestora. Otrzymane wypłaty z zysku wypracowanego przez jednostkę, w której dokonano inwestycji, obniżają wartość bilansową inwestycji. Korekta wartości bilansowej może być także konieczna ze względu na zmiany proporcji udziału inwestora w jednostce, w której dokonano inwestycji, wynikające ze zmian w innych całkowitych dochodach tej jednostki. Zmiany te mogą także wynikać z przeszacowania rzeczowych aktywów trwałych i z tytułu różnic kursowych. Udział inwestora w tych zmianach ujmuje się w innych całkowitych dochodach inwestora (zob. MSR 1 *Prezentacja sprawozdania finansowego*).
- 11 Ujmowanie przychodu na podstawie otrzymanych wypłat z zysku może nie być odpowiednim miernikiem dla przychodów uzyskanych przez inwestora z inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, gdyż otrzymane wypłaty z zysku mogą mieć mały związek z wynikami działalności jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Ponieważ inwestor sprawuje wspólną kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, lub wywiera znaczący wpływ na taką jednostkę, ma on udział w wynikach działalności jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia i – w wyniku tego – zwrot z inwestycji. Inwestor ujmuje ten udział, rozszerzając zakres swojego sprawozdania finansowego poprzez włączenie swojego udziału w zyskach lub stratach takiej jednostki, w której dokonano inwestycji. W konsekwencji zastosowanie metody praw własności prowadzi do przedstawienia lepszej jakościowo informacji na temat aktywów netto i zysku lub straty inwestora.
- 12 W przypadku występowania potencjalnych praw głosu lub innych instrumentów pochodnych zawierających potencjalne prawa głosu udział jednostki w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ustala się wyłącznie na podstawie aktualnych udziałów własnościowych, nie odzwierciedlając możliwości wykonania lub zamiany potencjalnych praw głosu lub innych instrumentów pochodnych, chyba że stosuje się paragraf 13.
- 13 W niektórych okolicznościach jednostka ma w rzeczywistości udziały własnościowe w wyniku transakcji, która daje obecnie prawo do zwrotu z inwestycji związanego z udziałami własnościowymi. W takich okolicznościach udział przypisany jednostce ustala się, uwzględniając ewentualne wykonanie takich potencjalnych praw głosu i innych instrumentów pochodnych, które dają obecnie prawo do zwrotu z inwestycji.
- 14 MSSF 9 *Instrumenty finansowe* nie ma zastosowania do udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach, które ujmowane są zgodnie z metodą praw własności. W przypadku gdy instrumenty zawierające potencjalne prawa głosu w rzeczywistości dają obecnie prawo do zwrotu z inwestycji związanego z udziałami własnościowymi w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, instrumenty te nie podlegają MSSF 9. We wszystkich pozostałych przypadkach instrumenty zawierające potencjalne prawa głosu w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmowane są zgodnie z MSSF 9.

- 15 Inwestycja lub jakikolwiek zatrzymany udział w inwestycji, która nie została zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, klasyfikowana jest jako aktywa trwałe, chyba że inwestycja lub część inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu zaklasyfikowana jest jako przeznaczona do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana*.

STOSOWANIE METODY PRAW WŁASNOŚCI

- 16 Jednostka sprawująca współkontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, lub wywierająca znaczący wpływ na taką jednostkę, ujmuje swoją inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu z zastosowaniem metody praw własności, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja taka kwalifikuje się jako wyjątek zgodnie z paragrafami 17-19.

Wyjątki od stosowania metody praw własności

- 17 Jednostka nie musi stosować metody praw własności w odniesieniu do inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, jeżeli jednostka ta jest jednostką dominującą zwolnioną ze sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych na mocy wyjątku przewidzianego w paragrafie 4(a) MSSF 10 lub jeżeli spełnione są wszystkie poniższe warunki:
- (a) jednostka jest jednostką zależną, w której inna jednostka posiada całościowy lub częściowy udział, a jej pozostali właściciele, w tym również nieposiadający praw głosu w innych okolicznościach, zostali poinformowani, że jednostka nie będzie stosowała metody praw własności, i nie zgłosili sprzeciwu w tej sprawie;
 - (b) instrumenty dłużne lub kapitałowe jednostki nie znajdują się w publicznym obrocie (na krajowym lub zagranicznym rynku giełdowym lub na rynku pozagiełdowym, w tym na rynkach lokalnych i regionalnych);
 - (c) jednostka nie złożyła sprawozdań finansowych w komisji papierów wartościowych ani w innym organie regulującym obrót papierami wartościowymi, ani nie jest w trakcie składania takich sprawozdań na potrzeby wprowadzenia instrumentów finansowych dowolnej kategorii do publicznego obrotu;
 - (d) jednostka dominująca najwyższego lub pośredniego szczebla dla danej jednostki sporządza skonsolidowane sprawozdania finansowe, które są publicznie dostępne i są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.
- 18 Jeżeli inwestycja w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu jest w posiadaniu bezpośrednim lub pośrednim jednostki, która jest organizacją zarządzającą kapitałem wysokiego ryzyka, funduszem wzajemnym, funduszem powierniczym lub inną podobną jednostką, w tym związanym z inwestycjami funduszem ubezpieczeniowym, to taka jednostka może zdecydować się na wycenę inwestycji w tych jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9.
- 19 Jeżeli jednostka jest w posiadaniu inwestycji w jednostkę stowarzyszoną, której część jest w posiadaniu za pośrednictwem organizacji zarządzającej kapitałem wysokiego ryzyka, funduszu wzajemnego, funduszu powierniczego lub innej podobnej jednostki, w tym związanego z inwestycjami funduszu ubezpieczeniowego, to taka jednostka może zdecydować się na wycenę tej części inwestycji w tej jednostce stowarzyszonej według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9, niezależnie od tego, czy organizacja zarządzająca kapitałem wysokiego ryzyka, fundusz wzajemny, fundusz powierniczy lub inna podobna jednostka, w tym związany z inwestycjami funduszu ubezpieczeniowego, wywierają znaczący wpływ na tę część inwestycji. Jeżeli jednostka wybierze taką opcję, stosuje ona metodę praw własności do pozostałej części swojej inwestycji w jednostkę stowarzyszoną, która nie jest w posiadaniu za pośrednictwem organizacji zarządzającej kapitałem wysokiego ryzyka, funduszu wzajemnego, funduszu powierniczego lub innej podobnej jednostki, w tym związanego z inwestycjami funduszu ubezpieczeniowego.

Klasyfikacja jako „przeznaczona do sprzedaży”

- 20 Jednostka stosuje MSSF 5 w odniesieniu do inwestycji lub części inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, która spełnia kryteria klasyfikacji jako przeznaczona do sprzedaży. Wszelka zatrzymana część inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, która nie została zaklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży, ujmowana jest według metody praw własności do momentu, kiedy nastąpi zbycie części inwestycji sklasyfikowanej jako przeznaczona do sprzedaży. Po jej zbyciu jednostka ujmuje zatrzymane udziały w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu zgodnie z MSSF 9, chyba że zatrzymane udziały są nadal udziałami w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, w którym to przypadku jednostka stosuje metodę praw własności.
- 21 Jeżeli inwestycja lub część inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, zaklasyfikowana uprzednio jako przeznaczona do sprzedaży, nie spełnia już kryteriów takiej klasyfikacji, ujmuje się ją retrospektywnie z zastosowaniem metody praw własności od daty jej zaklasyfikowania jako przeznaczona do sprzedaży. Sprawozdania finansowe za okresy począwszy od klasyfikacji inwestycji jako przeznaczona do sprzedaży są odpowiednio zmieniane.

Zaniechanie stosowania metody praw własności

22 Jednostka przestaje stosować metodę praw własności od momentu, w którym jej inwestycja przestaje być jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, w następujący sposób:

- (a) Jeżeli inwestycja staje się jednostką zależną, jednostka ujmuje swoją inwestycję zgodnie z **MSSF 3 Połączenia jednostek** i **MSSF 10**.
- (b) Jeżeli zatrzymane udziały w byłej jednostce stowarzyszonej lub byłym wspólnym przedsięwzięciu stanowią składnik aktywów finansowych, jednostka wycenia zatrzymane udziały według wartości godziwej. Wartość godziwą zatrzymanych udziałów uznaje się jako wartość godziwą w momencie początkowego ujęcia składnika aktywów finansowych zgodnie z **MSSF 9**. Jednostka ujmuje w rachunku zysków i strat wszelkie różnice między:
 - (i) wartością godziwą wszelkich zatrzymanych udziałów i wszelkimi przychodami ze zbycia części udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu a
 - (ii) wartością bilansową inwestycji w dniu zaniechania stosowania metody praw własności.
- (c) Jeżeli jednostka zaniecha stosowania metody praw własności, ujmuje wszystkie związane z tą inwestycją kwoty ujęte uprzednio w innych całkowitych dochodach na takich samych zasadach, jakie byłyby wymagane w przypadku, gdyby jednostka, w której dokonano inwestycji, bezpośrednio zbyła odnośne aktywa lub zobowiązania.

23 W związku z tym, jeśli zysk lub strata poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach jednostki, w której dokonano inwestycji, zostałyby przeklasyfikowane do zysków i strat bieżącego okresu w momencie zbycia odnośnych aktywów lub zobowiązań, to jednostka dokonuje przeklasyfikowania zysków lub strat z kapitału własnego do zysków i strat bieżącego okresu (jako korektę polegającą na przeklasyfikowaniu) w momencie zaniechania stosowania metody praw własności. Przykładowo, jeżeli jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie ma skumulowane różnice kursowe wynikające z jednostki działającej za granicą i dana jednostka zaniecha stosowania metody praw własności, przeklasyfikuje do zysków i strat bieżącego okresu zyski lub straty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach w stosunku do jednostki działającej za granicą.

24 Jeżeli inwestycja w jednostce stowarzyszonej staje się inwestycją we wspólnym przedsięwzięciu lub inwestycja we wspólnym przedsięwzięciu staje się inwestycją w jednostce stowarzyszonej, dana jednostka nadal stosuje metodę praw własności i nie dokonuje ponownej wyceny zatrzymanych udziałów.

Zmiany w udziałach własnościowych

25 Jeżeli udziały własnościowe jednostki w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu zostają zmniejszone, ale jednostka nadal stosuje metodę praw własności, jednostka przeklasyfikowuje do zysków i strat bieżącego okresu część zysków lub strat uprzednio ujętą w innych całkowitych dochodach powiązaną z tym zmniejszeniem udziałów własnościowych, jeżeli wymagane byłoby przeklasyfikowanie tych zysków i strat do zysków i strat bieżącego okresu w momencie zbycia odnośnych aktywów lub zobowiązań.

Procedury metody praw własności

26 Wiele procedur właściwych dla stosowania metody praw własności jest zbliżonych do procedur konsolidacyjnych przedstawionych w **MSSF 10**. Co więcej, zasady leżące u podstaw procedur stosowanych przy ujmowaniu nabycia jednostek zależnych stosuje się również przy ujmowaniu nabycia inwestycji w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach.

27 Udział grupy w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stanowi sumę wszystkich udziałów posiadanych w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu przez jednostkę dominującą i jej jednostki zależne. Udziały posiadane przez inne jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia grupy nie są w tym celu uwzględniane. Jeżeli jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie posiada jednostki zależne, jednostki stowarzyszone lub wspólne przedsięwzięcia, zyski lub straty, inne całkowite dochody i aktywa netto uwzględniane przy stosowaniu metody praw własności obejmują zyski lub straty, inne całkowite dochody i aktywa netto ujęte w sprawozdaniu finansowym jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia (włącznie z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia w zyskach lub stratach, innych całkowitych dochodach i aktywach netto ich jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć), skorygowane o wszelkie zmiany niezbędne do uwzględnienia jednolitych zasad rachunkowości (zob. paragrafy 35 i 36).

- 28 Zyski i straty wynikające z „oddolnych” i „odgórných” transakcji pomiędzy jednostką (oraz jej skonsolidowanymi jednostkami zależnymi) a jej jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem ujmują się w sprawozdaniu finansowym jednostki jedynie w stopniu odzwierciedlającym udziały niepowiązanych inwestorów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Transakcje „oddolne” obejmują na przykład transakcje sprzedaży aktywów przez jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie inwestorowi. Do transakcji „odgórných” zalicza się na przykład transakcje sprzedaży aktywów jednostce stowarzyszonej lub wspólnemu przedsięwzięciu lub transakcje wniesienia aktywów jako wkład do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia przez inwestora. Udział inwestora w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia z tytułu tych transakcji podlega wyłączeniu.
- 29 Jeżeli transakcje „oddolne” stanowią dowód na spadek możliwej do uzyskania wartości netto aktywów, które są przeznaczone na sprzedaż lub jako wkład, lub na stratę z tytułu trwałej utraty wartości tych aktywów, straty te ujmowane są w pełni przez inwestora. Jeżeli transakcje „odgórne” stanowią dowód na spadek możliwej do uzyskania wartości netto aktywów, które mają zostać nabyte, lub na stratę z tytułu trwałej utraty wartości tych aktywów, inwestor ujmuje swoją część tych strat.
- 30 Wniesienie wkładu w postaci niepieniężnych aktywów do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia w zamian za udziały kapitałowe w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmowane jest zgodnie z paragrafem 28, z wyjątkiem sytuacji, w której wkład pozbawiony jest treści ekonomicznej, zgodnie z definicją w MSR 16 *Rzeczowe aktywa trwałe*. Jeżeli taki wkład pozbawiony jest treści ekonomicznej, zyski lub straty uznawane są za niezrealizowane i nie są ujmowane, o ile nie obowiązuje paragraf 31. Takie niezrealizowane zyski i straty odlicza się od inwestycji ujętej z zastosowaniem metody praw własności i nie wykazuje się ich jako odroczone zyski lub straty w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jednostki lub w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jednostki, w którym inwestycje ujmowane są z zastosowaniem metody praw własności.
- 31 Jeżeli oprócz otrzymania udziałów kapitałowych w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu jednostka otrzymuje aktywa pieniężne lub niepieniężne, jednostka ujmuje w pełni w rachunku zysków i strat część zysków i strat z tytułu niepieniężnego wkładu w związku z otrzymanymi aktywami pieniężnymi lub niepieniężnymi.
- 32 Inwestycje ujmują się zgodnie z metodą praw własności od dnia, w którym dana jednostka spełnia wymogi definicji jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Przy nabyciu inwestycji wszelkie różnice pomiędzy ceną nabycia inwestycji a udziałem jednostki w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki, w której dokonano inwestycji, ujmują się w następujący sposób:
- (a) Wartość firmy dotycząca jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmują się w wartości bilansowej inwestycji. Amortyzacja tej wartości firmy nie jest dozwolona.
- (b) Wszelkie nadwyżki udziału jednostki w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań jednostki, w której dokonano inwestycji, ponad cenę nabycia inwestycji, ujmują się jako przychód podczas ustalania udziału jednostki w zysku lub stracie jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia za okres, w którym nastąpiło nabycie inwestycji.
- Należy dokonać odpowiednich korekt udziału jednostki w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia po nabyciu inwestycji celem ujęcia, na przykład, amortyzacji aktywów podlegających umorzeniu, opartej na ich wartości godziwej na dzień nabycia. Podobnie, należy dokonać odpowiednich korekt udziału jednostki w zyskach lub stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia po nabyciu inwestycji celem dokonania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości dotyczącego wartości firmy lub rzeczowych aktywów trwałych.
- 33 Stosując metodę praw własności, jednostka posługuje się najbardziej aktualnymi, dostępnymi sprawozdaniami finansowymi jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli dzień kończący okres sprawozdawczy jednostki jest różny od daty przyjętej przez jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie, jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie – na potrzeby jednostki – sporządza dodatkowe sprawozdania finansowe na ten sam dzień, co jednostka, chyba że jest to niewykonalne w praktyce.
- 34 Jeżeli, zgodnie z paragrafem 33, sprawozdania finansowe jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, wykorzystywane na potrzeby zastosowania metody praw własności, zostały sporządzone na inny dzień sprawozdawczy niż sprawozdania finansowe jednostki, dokonuje się w nich korekt odzwierciedlających znaczące transakcje lub zdarzenia, które nastąpiły pomiędzy tym dniem a dniem sporządzenia sprawozdań finansowych jednostki. Różnica pomiędzy dniem kończącym okres sprawozdawczy jednostki zależnej lub wspólnego przedsięwzięcia i jednostki w żadnym wypadku nie może przekroczyć trzech miesięcy. Długość okresów sprawozdawczych oraz różnice pomiędzy końcami okresów sprawozdawczych powinny być takie same w kolejnych okresach.
- 35 Sprawozdania finansowe jednostki sporządza się, stosując jednolite zasady rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń występujących w zbliżonych okolicznościach.

- 36 Jeżeli jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie stosują zasady rachunkowości odmienne od zasad przyjętych przez jednostkę dla podobnych transakcji lub zdarzeń występujących w zbliżonych okolicznościach, dokonuje się odpowiednich korekt dostosowujących zasady rachunkowości jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia do zasad rachunkowości jednostki, jeżeli sprawozdania finansowe jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia są wykorzystywane przez jednostkę w związku ze stosowaniem metody praw własności.
- 37 Jeżeli jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie wyemitowały akcje uprzywilejowane dające prawo do skumulowanych dywidend, które są w posiadaniu innych stron niż jednostka i są zaklasyfikowane jako kapitał własny, to jednostka oblicza swój udział w zyskach lub stratach po skorygowaniu go o dywidendy od takich akcji, niezależnie od tego, czy dywidendy zostały uchwalone czy nie.
- 38 Jeżeli udział jednostki w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia jest równy lub wyższy od jego udziału w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, jednostka zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Udział w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stanowi wartość bilansowa inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ustalona zgodnie z metodą praw własności, włącznie z wszelkimi udziałami długoterminowymi, które w swojej istocie stanowią część inwestycji netto jednostki w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Na przykład wszelkie pozycje, których rozliczenie nie jest ani planowane, ani prawdopodobne w dającej się przewidzieć przyszłości, stanowią w swojej istocie powiększenie wartości udziału jednostki w danej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Pozycje takie mogą obejmować akcje uprzywilejowane i należności długoterminowe lub pożyczki, ale nie obejmują należności z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu dostaw i usług ani jakichkolwiek należności długoterminowych, na pokrycie których ustanowiono odpowiednie zabezpieczenie – takich jak zabezpieczone pożyczki. Straty ujmowane metodą praw własności, których wartość przewyższa udział jednostki w akcjach zwykłych, przyporządkowuje się pozostałym elementom udziału jednostki w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu w odwrotnej kolejności do pierwszeństwa ich rozliczania przy podziale majątku w przypadku likwidacji.
- 39 Po zredukowaniu udziału jednostki do wartości zerowej, uwzględnia się dodatkowe straty i ujmuje się zobowiązanie tylko w takiej wysokości, w jakiej jednostka przyjęła na siebie prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek, lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie zaczynają następnie wykazywać zyski, to jednostka powraca do ujmowania swojego udziału w tych zyskach dopiero wówczas, gdy jej udział w tych zyskach zrówna się z wartością nieujętych strat.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

- 40 Po zastosowaniu metody praw własności, włącznie z ujęciem strat jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zgodnie z paragrafem 38, jednostka stosuje MSR 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena* w celu ustalenia, czy konieczne jest dokonanie dodatkowego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do jej inwestycji netto w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu.
- 41 Jednostka stosuje również MSR 39 w celu stwierdzenia, czy konieczne jest dokonanie dodatkowego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do jej udziału w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, który nie stanowi części inwestycji netto, oraz w celu ustalenia wysokości tego odpisu.
- 42 Ponieważ wartość firmy stanowiąca część wartości bilansowej inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu nie jest ujmowana oddzielnie, to nie podlega odrębnemu testowi pod kątem utraty wartości przez zastosowanie wymogów zawartych w MSR 36 *Utrata wartości aktywów*, które dotyczą przeprowadzenia testu na utratę wartości firmy. Zamiast tego, pod kątem utraty wartości zgodnie z wymogami MSR 36 jako pojedynczy składnik aktywów testowi poddaje się całą wartość bilansową inwestycji, porównując jej wartość odzyskiwalną (wyższą z dwóch kwot: wartości użytkowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży) z jej wartością bilansową, ilekroć zastosowanie MSR 39 wykaże, że mogła nastąpić utrata wartości inwestycji. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujęty w takich okolicznościach nie jest przypisywany do jakiegokolwiek składnika aktywów, w tym do wartości firmy stanowiącej część wartości bilansowej inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu. Odpowiednio, każde odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu, w jakim w późniejszym czasie wartość odzyskiwalna inwestycji wzrasta. Ustalając wartość użytkową inwestycji, jednostka szacuje:
- (a) swój udział w wartości bieżącej oszacowanych przyszłych przepływów środków pieniężnych, które według przewidywań zostaną wygenerowane przez jednostkę stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie, włącznie z przepływami środków pieniężnych z działalności operacyjnej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia i przychodami pochodzącymi z ostatecznego zbycia inwestycji; lub
 - (b) wartość bieżącą szacowanych przyszłych przepływów środków pieniężnych z tytułu dywidend z inwestycji i z tytułu ostatecznego zbycia inwestycji.

Przy przyjęciu odpowiednich założeń obie metody dają takie same wyniki.

- 43 Wartość odzyskiwalną inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ocenia się odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, z wyjątkiem sytuacji, gdy dana jednostka stowarzyszona lub wspólne przedsięwzięcie nie generuje wpływów środków pieniężnych, których oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania i które byłyby w dużej mierze niezależne od wpływów pochodzących z innych aktywów jednostki.

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIA FINANSOWE

44 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach ujmowane są w jednostkowych sprawozdaniach finansowych jednostki zgodnie z paragrafem 10 MSR 27 (zmienionym w 2011 r.).

DATA WEJŚCIA W ŻYCIE I PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

45 Niniejszy standard stosuje się w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 r. i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone. Jeżeli jednostka zastosuje niniejszy standard wcześniej, to ujawnia ten fakt i stosuje jednocześnie MSSF 10, MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach* i MSR 27 (zmieniony w 2011 r.)

Odniesienia do MSSF 9

46 Jeżeli jednostka stosuje niniejszy standard, ale nie stosuje jeszcze standardu MSSF 9, wszelkie odniesienia do MSSF 9 należy rozumieć jako odniesienia do MSR 39.

WYCOFANIE MSR 28 (Z 2003 R.)

47 Niniejszy standard zastępuje MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych* (zaktualizowany w 2003 r.).
